

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.11, november 2017

Ændret i version 1.17, juni 2021

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tilføjet indledning og punktkommentarer i version 1.13, november 2018

Tilføjet tekstredegørelse i version 1.14, april 2019

Ændret i version 1.17, juni 2021

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1815 (SJ: 269)

Rettelsesliste til A, (SJ:)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 3 og 4

US *Udvalgte Skrifter* 3

VU *Værker i Udvalg* 7

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Klaus Nielsen og Stine Holst Petersen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:I] |US3:144 |VU7:218

Heimdall.

Dansk Nyaars-Gave

for

1816

ved

N. F. S. Grundtvig,

Præst.

Lob, Ehr sey Gott im höchsten Thron
Der uns schenckt seinen ein'gen Sohn!
Des freuen sich der Engel Schaar
Und singen uns solch neues Jahr.

Morten Luther.

Kiøbenhavn.

Trykt paa Andreas Seidelins Forlag,

hos Hofbogtrykker N. Christensen.

[\[A:II\]](#) [\[A:III\]](#) [|PS4:127](#) [|US3:145](#)

Fortale.

Meget kunde der i Anledning af disse Smaadigte være at sige, men da Erfaring har lært mig, at Man bedømmer en Bog lige skiævt, hvad saa end Fortalen siger, vil jeg heller tie. Vel har jeg besluttet, vil Gud! at vænne godt Folk af med den Vane, of [\[A:IV\]](#)fenlig at fatte sig saa kort og godt som hidindtil om mine Bøger, men det skal være paa en anden Maade, end ved at præke for døve Øren, det skal skee ved at lee dem op i deres aabne Øine, en Ting ieg forresten gierne vilde undgaae og har her ikke mindste Lyst til.

Jeg vil derfor ikkun bemærke, at Norne-Giæsts Eventyr er oversat af Olav Trygvesens Saga, i den Skalholske Udgave, at [\[A:V\]](#)Kvadene om Jylland og Norge ere fra i Fior, men har, som Man let seer, i Aar faaet adskillige Tillæg, og at jeg med Villie ikke har henviist til de mange Stæder hos Saxo og Snorro som maae kiendes, før mine Riim forstaaes, thi uden fortroligt Bekiendtskab med Krøniken i Almindelighed og med Fædrenelandets i Særdeleshed forstaaer Man mig dog i Grunden slet. Endelig vil jeg bede de Faa

der bekymre sig |A:VI| om min Skrift, tilligemed denne lille Bog at læse den om Europa, Frankrig og Napoleon, thi de kan oplyse hinanden; og ere, ret forstaaede, et ganske fornøieligt Nyaarsvers til Thyra Dannebod.

Kjøbenhavn, den 16 Decbr. 1815.

|A:VII| |PS4:127| |US3:146| |VU7:218

Til Dana.

- 1 Moder! Guld og grønne Skove
Var fra Hedenold din Lyst,
Efter dem paa dybe Vove
Stævned du til fierne Kyst,
|PS4:128| Guld og Grønning har du fundet,
Dog er hardtad nu forsvundet,
Hvad Du fandt paa Verdens Hav.
- 2 |A:VIII| Gullet gik saa brat til Grunde,
Ligger nu paa Havsens Bund,
Alt som Aarene henrunde,
Tyndedes din Bøge-Lund;
Hvem tør dig vel dristig love
Atter Guld og grønne Skove,
I den staaalgraa Vinter-Old!
- 3 |VU7:219| Søgde du paa Havets Strømme
Ikkun Verdens Flitter-Guld,
Elsked du i Barne-Drømme
Kun den Bøg med Rod i Muld,
Lad da Verden dig kun love
Atter Guld og grønne Skove,
Du dem venter dog omsonst.
- 4 Var dig Muldets Gylden-Stykke,
Samfunds-Tegn for Klang og Glands,
Elsked du kun som en *Skygge*
Bøge-Lundens lyse Krands,
Da tør, Moder! dig jeg love
Røden Guld og grønne Skove,
I den staaalgraa Vinter-Old.

- 5 |A:IX|US3:147 Moder! Moder! ei besmykke
Tør og vil jeg dine Brøst,
Længe efter tomme Skygge
Greeb og jaged du med Lyst,
Søgde Guld og grønne Skove
Ved at bryde Troe og Love:
Dane-Lov og Christen-Dom.
- 6 |PS4:129 Men, lod du dig end besnære
Til at bryde Troskabs Eed,
Aldrig kan dog *Rust* fortære
Danas *gamle Kiærlighed*;
Den er nær med *det* beslægtet,
Som forgiort du har fornægtet:
Med det klare Himmel-Guld!
- 7 Ja, dig vinked *Edens* Smykke
I saa mangen hellig Stund,
Da dig glæded kun som Skygge,
Blanke Muld og grønne Lund,
Vilde *da* dig *Verden* love
Røden Guld og grønne Skove,
Ei til Løftet slogst du Lid.
- 8 |A:X Kun naar underlig gienføde
Kunde sig for Aandens Sands
Tidens svundne Morgenrøde,
Jorden i sin Morgenglands,
Da kun turde du dig love
Røden Guld og grønne Skove,
Som du dunkelt kom ihu.
- 9 Derfor fra din gode Vætte
Toner giennem Volas Sang
Sagnet sødt om Idas Slette,
Sødt men dog med Vemodsklang,
Der ei saaes Helte-Gierning,
Men kun Legen med Guld-Terning
I den grønne Gudevang.
- 10 |VU7:220 Derfor byder høit din Vole
Med sit dybe Tonefald,
|PS4:130 Aserne paa Gude-Stole
Tavshed midt i Odins Hald,
|US3:148 Det tør *Heimdals* Frænke vove

Thi hun mindes grønne Skove,
Som er siunkne under Muld.

- 11 |A:XI| Flux fra Balders Bane-Tue
Svinger Vola sig med Sorg,
Skimter kun bag Surturs Lue
Røden Guld paa Gimle-Borg;
Kun naar Valhal gaaer til Grunde,
Seer hun eviggrønne Lunde
Løfte sig af Havets Skiød¹.
- 12 Da er ved en Helte-Gierning
Igienfødt den første Jord,
Atter triller da Guld-Terning
Paa det grønne Tavlebord,
Da i Glandsens blanke Vove
Svømmer Guld og grønne Skove,
Da er Hiertets Drøm opfyldt.
- 13 Dana! det var dette Hierte
Som blev skabt af Himlens Gud,
Til i Skin af *Ordets* Kierte
At forklares til Hans Brud,
Derfor maatte sig derinde
Morgenrødens dunkle Minde
Fæste som en Glemmigei.
- 14 |A:XII| Dana! det var denne Tunge
Som blev skabt til Svanesang,
|PS4:131| Til i Chor de Kvad at siunge
Som fra Davids Harpe klang,
|VU7:221| Derfor søde Vemods-Toner
Bøge-Lundens grønne Kroner
Giennemklang fra Old til Old.
- 15 Derfor da i Dane-Vangen
Hørelse ieg fik som Skiald,
Rørde saa mig Gaade-Sangen
Med det dybe Tonefald,
Kiært mig var hvert Kvad af Brage,
Men ieg fandt dog aldrig Mage,
Til den dunkle Vølu-Spa.
- 16 |US3:149| Derfor, som du nu kan høre,
Der ieg Gud min Tunge gav,

Fødtes Toner i mit Øre,
Som ei synke i min Grav,
Men skal lege for mit Øre,
Naar jeg mat ei meer kan røre
Tungen i din Bøgelund.

17 |A:XIII| Derfor, som du skalst fornemme,
Der ieg Gud mit Hierte gav,
Lignelser af *det derhiemme*
Sænked sig i gyldne Rav,
Speilede sig i mit Hierte,
Saa i Skin af *Ordets* Kierte
Der din Søn fik Syn for Sagn.

18 Derfor, maatte ieg end kvæde
For dig, Moder! som for Steen,
Maatte uden Sønne-Glæde
End ieg lægge mine Been,
|PS4:132| Rolig gik jeg dog til Hvile,
Sukkende ieg vilde smile,
Thi ieg veed din Time slaær.

19 Ja ieg veed, engang dit Hierte
Smelte skal for Herrens Lyn,
|VU7:222| At i Skin af *Ordets* Kierte
Skal for Sagn og du faae Syn,
At som jeg og du skal love
Gud for Guld og grønne Skove,
Midt i verdslig Fattigdom.

20 |A:XIV| Ja, naar du med Suk maae siunge:
Fugl har Rede, Ræv har Grav,
Jeg har kun min Fugle-Tunge,
Og min tørre Ranke-Stav;
Trøstig skalst du eftersige:
Fattig Fugl gjør mange rige;
Siunge sødt: Halleluja!

Indhold.

Fædrene-Aaret	Side 1.
Norne-Giæsts Saga	– 22.
Efterklang	– 60.
Freden	– 72.
Af Jyllands Riimkrønike	– 94.
Høstgildet	– 188.
Til Norges Heltedigt	– 196.

[A:XVI]

Rettelser.

S. 97 L. 5. end for med.

– 184 – 10. Vendilfkag for Vendilflag.
--

– 222 – 8. Fjølsvins for Fjølseins.

[A:1] |US3:150 |VU7:222

Fædrene-Aaret.

Velkomst i Vaar

til

Danner-Kongen.

[A:2 |A:3

- 1 Velkommen tilbage
Du Konge saa prud!
Velkommen tilbage!
Velsigne Dig Gud!
Velkommen tilbage
Fra fremmede Land!

Velkommen tilbage
Til Dannemarks Strand,
Til Østersalts Vove,
Til Dannemarks Skove,
Til Skjoldungens Konningebye!

2 |A:4 Med flygtende Sommer
Du foer over Sund,
|VU7:223 Nu hilser Skiærsommer
Dig atter i Lund,
Nu grønnes de Vange,
Du gule forlod,
Og Bygblade prange
Hvor Stubbene stod,
Nu leger Skiærsommer
Med duftende Blommer,
Og Fuglene fløite i Lund.

3 |US3:151 Som Fader til Vaaren,
Sin Skaber til Spot,
Besynger kun Daaren
En æresyg Drot,
Vi veed, over Solen
Han bygger i Løn,
Som klæder Fiolen
Og Lilien skøn,
Som Skovene kroner,
Og liflige Toner
Indaander i Fuglenes Bryst.

4 |A:5 Den Herre vi love
For Vaaren saa mild,
Den Herre vi love
For Kongen saa gild,
Den Herre vi love
For Stammen saa prud
I Dannemarks Skove
Med herlige Skud:
For Fredrik hin Milde,
Og Fædrene gilde,
For Ætten af Dan og af Skjold.

5 Den Herre vi prise,
Som vilde i Lund
Et Varsel os vise
For store Miskund,

|VU7:224 Thi blomstrende Dage
Det lover og spaaer,
At Kongen tilbage
Nu kommer i Aar,
Mens *Egene skyde*,
Og Lundene lyde
Af Sang fra den blommede Bøg.

6 |A:6 Ja, blomstrende Dage
Det lover og spaaer,
At end kom tilbage
En *Fædrene-Vaar*,
Med Kongen den kommer
Tilbage i Aar,
|US3:152 En liflig Skiærsommer
Den lover og spaaer,
Ja Fædrenes Dage
De komme tilbage,
Og Konge! de komme med Dig.

7 Lad Verden kun haane
Vort Fædreneland!
Kiærminderne blaane
For Skjold og for Dan,
Og Skjoldungen finder
Sit Dannemark troe,
Saalænge Kiærminder
I Skovene groe,
Ja, glade vi flette
Kong Fredrik den Sjette
En Krands af Kiærminderne blaa.

8 |A:7 Ja milde Skiærsommer
Fra Fædrenes Old
Udklækker og Blommer
Til Kongen saa bold,
Thi de høre sammen
|VU7:225 I Æt og i Kaar,
Dem Begge med Gammen
Vi hilse i Aar,
Vi maatte undvære
Dem lidt for at lære
At længes derefter igien.

9 Det lød over Vange
Fra Keiserens Stad,

Om Kongerne mange,
Som ginge paa Rad;
Da svared den Frue,
Den Mark under Liin:
Lad glimre og lue!
Lad hver tage sin!
Jeg ingen misunder,
Jeg længes og stunder
Kun efter mit Skioldungeskud.

10 |A:8|US3:153 Det, Konge! tillige
Jeg føler paa Stav,
For Keiserens Rige
Ei Marken Du gav;
Ja, for mig det klinger,
Du mangan en Gang
Paa Længselens Vinger,
Til Marken Dig svang,
Og lysted at skue
Dens Høieloftsbue,
At skue det troeste Folk.

11 Som Lykke og Seier,
Som blæsende Vind,
Saa vender og dreier
Sig Daarernes Sind,
I Dag de ophøie
En Herre til Skye,
|VU7:226| I Morgen med Møie
De unde ham Lye;
Men trofast i Nøden,
Ja, troe indtil Døden
Er Danmark denstund det er *dansk*.

12 |A:9| Lad Ørne sig flokke
Til blodige Dyst,
Hvor Ligene lokke
Paa Field og paa Kyst!
Dog Løven ei bæver
For Ørnenes Kloe,
Hvor Dannebrog svæver,
Er Seier og Roe;
Hvor Bøgen sig maier,
Der Dannebrog vaier
Kong Frederik! over Din Stoel.

- 13 Ja, flyttes end Bierge,
Og sortner end Soel,
Skal Dannebrog væрге
Din Mark og Din Stoel,
Naar Herren os finder
Derunder med Troe,
|US3:154Saalænge Kiærminder
I Skovene groe,
Og Sønner skal binde
Saamangen Kiærminde
I Krands for det Banner fra Gud.
- 14 **|A:10**Dog, Konge! mig tynger
En eneste Sorg,
Og sukkende synger
Jeg end for Din Borg:
Gud give Dig Naade,
Du Konge saa god!
Med Viisdom at raade
Paa Jammeren Bod!
|VU7:227Ak! det er vor Jammer,
At troende flammer
Ei Hiertet af Kiærlighed meer.
- 15 O! hør hvor de raabe
Paa Sølv og paa Guld,
Og stole og haabe
Paa Støv og paa Muld!
O! see det med Smerte,
At Fædrener Troe
Og Fædrener Hierte
I Gravene boe!
O see det med Smerte,
At Dannemarks Hierte
Det banker saa døende svagt!
- 16 **|A:11**Ak, derfor vor Moder
Fik Sorrig og Harm,
Ak, derfor vor Broder
Blev slidt fra vor Barm,
Ak, derfor vi savne
Den Kvist af Din Rod,
Kong Christians Navne
Af Christians Blod,
Som skulde indtage
I kommende Dage

Vort Hierte, Din Mark og Din Stoel.

17 |US3:155| O! vel maae vi sande,
Hvad Fædrene sang,
At tætte ei stande
De Stene i Vang,
Hvis Sønnen ei stander
Ved Faderens Grav,
Hvis Kongen til Grander
Maa række sin Stav;
|VU7:228| Ja dødt er et Rige,
Naar Spiret maae vige
Til Side fra Konningerad.

18 |A:12| Din Stamme er lignet,
O Konge saa prud!
Ved *Davids* , og signet
Af Fædrenes Gud,
Saa Søn efter Fader
Paa Kongestoel sad,
Og hvis nu aflader
Den Konningerad,
For Synderne mange
Fra Dannemarks Vange
Er veget Guds store Miskund.

19 O gid dog at Sorgen
Derover blev stor
I Hytten og Borgen,
I Fædrenenord,
Saa Unge og Gamle,
Saa Store og Smaa
Sig vilde forsamle
Til Kirke at gaae,
Med Anger og Smerte
Med blødende Hierte,
Og bede om Fædrenes Troe!

20 |A:13| O kommer, ja kommer
Ei Fædrenes Troe,
Da monne vor Dommer
I Fædrene boe,
Da Fædrene svinge
Sig fra deres Børn,
|US3:156| Da spreder sin Vinge

Den graadige Ørn,
Da brister i Smerte
Det døende Hierte,
Og aldrig det banker igien.

21 |VU7:229|Ja, skulde hensove

Den hellige Troe,
Da aldrig i Skove
Kiærminderne groe,
Da flygter den Fane
Vi finge fra Gud,
Da saares til Bane
Vor Løve saa prud,
Og Skjoldungestammen
Nedsynker i Flammen
Af Dannemarks Dødningebaal.

22 |A:14|Dog, Gud det kan bedre,

Skiøndt Faren er stor,
Kun som Dine Fædre
Du elske Hans Ord!
Da Ordet skal vække
Den slumrende Troe,
Og trindt skal ved Bække
Kiærminderne groe,
Dem Sønner skal flette
For Fredrik den Sjette
Og for Hans Maria i Krands.

23 Ja, fromme Marie,

Du Konningebrud!
Ja, milde Sophie,
Du Dronningeskud!
O, vær Du vor Tunge!
O, vær Du vor Tolk!
Og giennem Dig sjunge
Det troeste Folk:
“Med Fædrenes Sommer
Og Hierte Du kommer,
Velkommen Du Konge saa kiær!”

24 |A:15|US3:157|Med Dig vi forene

Da ogsaa vor Bøn,
|VU7:230|At Gud vil forlene
Vor Konge en Søn,
De Døttre en Broder

At tage i Favn!
Saa Konninge-Moder
Maa vorde Dit Navn;
Saa end paa det Sidste
Med hellige Kviste
Maa skinne det Skjoldungetræ!

25 Ja, giver i Norden
Kun Troen et Skud,
Som dristig fra Jorden
Sig hæver til Gud;
O! da tør jeg sige,
Om Hiertet saa let:
Ei Spiret skal vige
Fra Frederiks Æt,
Saalænge i Norden
Sig løfter fra Jorden
En Throne paa Mark og paa Fjeld.

26 |A:16| Ja, hvis Du omvinder,
O Konge saa bold!
Dit Spir med Kiærminder
Fra Christians Old;
Da tør jeg forjætte,
Om Hiertet saa let,
Kong Fredrik den Sjette
En Kongelig Æt,
Og Spiret, forynget,
Med Palmer omslynget,
Skal blomstrende gange i Arv.

27 Vel synes forvoven,
O Konge, min Sang,
Men Toner fra Oven
|VU7:231| Hierte mig klang,
Jeg saae i det Dunkle
Dit Spir med sin Krands,
|US3:158| Saae Kronerne funkle
Paa Ætten i Glands,
Og glad maae min Tunge
De Syner udsiunge,
Som ei jeg begriber men troer.

28 |A:17| O høibaarne Konning
Af Skjoldungerod!
O frugtbare Dronning

Af Skjoldungeblod!
Sig Tonerne svinge
Til Hallen fra Vang,
O, lader indklinge
I Hiertet min Sang!
Hvis troelig den giemmes,
Den aldrig beskiæmmes,
Thi den er undfanget i Troe.

- 29 Det klarer, det klarer
Saa høit under Pol,
Og brat aabenbarer
Sig Dannemarks Soel,
O! Konge hin Giæve!
Da vorde kun froe!
Lad Dannebrog svæve
Paa Hallen og troe!
Da Sorgen forsvinder,
Da voxe Kiærminder
I Rosenborg-Have paa nye.
- 30 |A:18 Paa Christians Kiste
Den dalende Soel
Dig kaldte den Sidste
Paa Konningestoel;
Men over Dit Rige,
|VU7:232 Som over Din Grav
Skal Solen opstige
Saa gylden fra Hav,
Og aldrig neddale,
Før hellige Svale
Forkynder den evige Soel.
- 31 |US3:159 Fra Oldtidens Dage,
O Konge saa bold!
Der klinger en Sage
Om Ætten af Skjold,
At gierne den hørde
Paa kvædende Skjald,
Naar Tungen han rørde
I Høielofts Hald,
At Skjaldene ginge
Med Sværde og Ringe
Men aldrig tomhændet af Hald.
- 32 |A:19 Ei Ring jeg behøver,

Thi Ringen saa bold,
Som Dannemarks Løver
Omringer i Skjold,
Mig idelig minder
Om Skjoldungekuld,
Mig fastere binder
End Ringe af Guld,
Ja, Fædrenes Minde
Og Kiærlighed binde
Mig fast til min Fædrenedrot.

33 Ei Sværd med Guldfæste
Jeg ønsker til Lod,
Et Sværd som det bedste
Med Eg og med Od,
Det haver jeg fundet
I Kiærligheds Ord,
Det har jeg ombundet
|VU7:233Med Sandhedens Gjord,
Til Sværdet ei Brage
Selv eiede Mage,
I Brageløn vindes det ei.

34 **|A:20**Nei, Guldstøv og Ære
Ei kan eller maae
Den Brageløn være,
Mig lysted at faae;
*Kun Rum til at tale
Guds hellige Ord*
|US3:160*I Kirkelofts Sale*
Til Frelse for Nord,
Saa Fædrenes Dage
Maae vende tilbage,
Saa vi maae forsamles til dem!

35 Man tænker at Ordet
Som vandred saa vidt,
Nu gammelt er vordet,
Og sygt og forslidt,
Men salige Fædre
Paa Skjoldungestoel
De kiendte heel bedre
Den Aandernes Soel,
Hvis glødende Tunge
Kan evig indsjunge
Guds Kraft og Guds Fred udi Sind.

36 |A:21 Med Fædrenes Hierte
Du sidder paa Stoel,
Og skuer med Smerte
Den dalende Soel,
O fø! *vi behøve*
Et Fædrene-Aar!
O lad mig dog prøve
Hvad Ordet formaaer!
|VU7:234 Dog nei, ikkun prøve
Om Dannemarks Løve
Har *Løven af Iuda* forglemt!

37 Jeg raaber, jeg raaber
Til Kongen saa prud,
Jeg haaber, jeg haaber
Paa Himmelens Gud,
O, lad ikke lyde
Forgiæves min Sang!
Engang skal den fryde
Din Siæl med sin Klang,
Naar Skyerne vige,
Og *over Dit Rige*
Du seer den opstigende Soel.

|A:22 |PS3:520 |US3:161

Norne-Giæst

(et Skiemtesagn).

Det var engang, som Man fortæller, at Kong Olav Tryggesøn holdt Huus i Trøndelagen, og som han sad en Dag da det lakkede ad Aften, kom der en fremmed Mand ind i Stuen og hilsede med høviske Ord og Gebærder. Kongen tog blidelig imod ham og |PS3:521spurgde hvem han var? Jeg heder Giæst, svarde han. Ja, sagde Kongen, her er du rigtig nok en Giæst, ihvad du saa hedder. Nei, Herre, svarde Giæst, det var saamænd' mit ordenlige Navn jeg nævnede, men Eders Giæst vilde jeg ogsaa gjerne være, om det var tilladt. Det skal ikke komme derpaa an, sagde Kongen og dermed var Samtalen ude for den Gang, thi det var paa de Tide Man gik i Aftensang, og da Kongen kom derfra og havde spiist Nadvere gik

han til Sengs og Hvile uden at tale videre med Giæst. Om Natten, da alle Mand sov i Herberget, vaagnede Kongen, og som han laae og læsde sine Bøn|A:23ner, syndes han der kom En ind i Stuen ad lukke Dørre, ligesom en Alf eller en Nisse, og gik omkring fra Seng til Seng, men tilsidst blev han staaende udenfor een Mands Seng og sagde: hillemand, hvilken Laas var ikke det for et tomt Huus! Folk siger nok at den Konge er saa klog han kan høre Græsset groe, men det kan jeg ikke melde noget om, aldenstund han sover nu saa hardt. Dermed gik Alfen ud som han kom ind, ad lukke Dørre, men om Morgenen tidlig sendte Kongen sin Smaadrenge hen at see efter hvem der havde ligget om Natten i den Seng hvor Alfen stod stille, og det viisde sig da, at det var Giæst der laae. Derpaa lod Kongen ham kalde og spurgde: hvis Søn han var? Min Fader heed Thord, svarde han, men de kaldte ham ellers Thingbider, han var en Dansk Mand og boede nede i Dannemark i en Bye som heder *Grønningen*. Du er mig en dygtig Karl, sagde Kongen, thi Giæst var anderledes rask i sin Mund end Folk er fleest, og en stor, bredskuldret Karl, for Resten noget til |A:24Aar. Han bad om Forlov til at opholde sig enstund i Kongens Gaard, men saa spurgde Kongen om han ogsaa var en christen Mand? Dertil svarde Giæst at han var korset men ikke døbt, og der havde det Ord hiemme som Alfen lod falde om Laasen, thi Giæst korsede sig om Aftenen ligesom andre christne Folk, men var dog i Grunden en Hedning. Kongen vilde nok give ham Lov til at blive, men, lagde han til, længe kan du ikke være i Gaarde hos mig uden Daab; men har du ellers lært Noget? Ja, svarde han, at lege paa Har|US3:162pe og fortælle Sagn saa det er en Lyst at høre. Skam skulde dog ellers Kong Svend faae, sagde Kongen, at han lader udøbte Folk reise ud af Riget og fare Lande om! Nei, svarde Giæst, det er saamænd ikke Dannekongens Skyld, thi jeg reisde fra Dannemark længe førend Keiser Otto lod Dannevirke brænde, og nødte Harald Gormsøn og Haagen Blot-Jarl Christendommen paa. Saaledes gjorde Kongen Giæst mange Spørgsmaal og de fleste redte han sig godt og snildelig |A:25fra, og det skal have været i Kong Olavs tredie Regjeringsaar at denne Handel gik for sig. Det var altsaa det samme Aar som de saa|PS3:522kaldte Grimer kom til Kongen med de to Grimshorn som Godmund i Glæsvol sendte ham til Foræring, tilligemed anden Beskeed som de havde til Kongen og som vi siden skal høre, men for nu at komme til Giæst igien, saa blev han da i Kongens Gaard og fik Sæde yderst paa Giæstebænken. Han var en Mand som havde Levemaade og tækkelige Lader, var godt lidt og høit anseet af de Fleste.

Kort efter, henimod Jul, kom Ulf hin Røde med sit Mandskab til Kongens Gaard, thi om Sommeren var han ude i Kongens Ærende og var sat til at holde Kystvagt i Vigen mod de Danske, som vilde hæрге der om Høsten, men i den strængeste Vintertid pleiede

han at være hos Kongen. Ulf havde mange rare Klenodier med sig som han havde sanket om Sommeren, og iblandt Andet havde han en Guldring som heed Netting, den var nettet sammen paa syv Steder og hvert |A:26|Stykke havde fin Farve. Den samme Ring var af meget bedre Guld end andre Ringe, og Ulf havde faaet den af Lodmund Bonde, men ellers havde den tilhørt Kong Half som var Mesteren for de navnkundige Halvs-Kiæmper, og de havde faaet den tilligemed andre Klenodier, da de kuede Kong Haldan Ylfing, og nu havde Lodmund givet Ulf den, paa det Vilkaar at han skulde gaae i Bøn for ham hos Kong Olav. Da nu Kongen helligholdt Julen med stor Pragt i Trøndelagen, skedte det paa den ottende Høitidsdag at Ulf hin Røde gav ham Ringen Netting, og Kongen takkede ham saavel for denne Skiænk, som for al hans troe Tieneste i den forbigangne Tid. Folk sad tykt og drak der i Træhuset, thi Steenhaller vidste Man dengang ikke af at sige i Norge, Ringen gik rundt fra Haand til Haand og blev skaadet og rost, og Mage til Guld som den Ring var af kunde Ingen mindes at have seet nogetid. Endelig gik den ogsaa rundt paa Giæstebænken og kom til den fremmede Giæst, men han saa knap til den, satte |A:27|ei engang Stoben han havde i Haanden, men flye|US3:163|de Ringen skiødesløs tilbage over Handleden, lukkede ikke sin Mund op om det Klenodie, men blev ved at snakke og gantes med sine Naboer. Nu spurgde Skiænkeren som gik for Borde nede hos Giæstekarlene, om de syndes godt om den Ring? ja, overmaade godt, sagde de, undtagen den nykomne Giæst han huer den ikke, men han har sagtens Skade paa Øinene siden han ikke ændser saadant et Stykke. Skiænkeren gik op til Kongen og sagde lige med de samme Ord hvad han havde hørt, og hvorlidt den nykomne Giæst brød sig om det Klenodie da det blev ham viist. Ja, svarede Kongen, den nykomne Giæst har mere inde end I veed af, og han skal komme til mig i Morgen og fortælle mig nogen Sagn. Imidlertid sad Giæsterne dernede paa Bænken og snakkede op, og |PS3:523|spurgde den nykomne Giæst om han da havde seet Mage til den Ring eller kanske en der var bedre endda? Ja, svarede Giæst, siden I forundrer Jer saameget over at jeg gjør saa lidt af den Ring, |A:28|saa skal jeg aldrig nægte, at jeg har seet Guld der ikke var et Gran slettere, men snarere Tak til. Nu slog da Kongens Folk en Skoggerlatter op, og sagde at det var kostelige Løier, og spurgde om han turde slaae til Væds med dem om at han havde seet Mage til Guld saa godt, og kunde give Syn for Sagn. Tør du nu vove din Kniv og dit Belte, sagde de, saa sætte vi fire Mark Sølvmynt lige imod, og saa skal Kongen dømme os imellem. Ja, sagde Giæst, har jeg engang givet mig i Lav med Jer, faaer jeg vel at holde Trop, og det er et Ord, jeg indgaaer det Væddemaal som I har sagt, hvem Kongen holder med, skal have vundet. Dermed var den Tale ude. Giæst tog sin Harpe og slog den med Snilde til langt ud paa Aftenen, saa alle Mand fandt at det var en Lyst at lyde derpaa,

fremforalt der han saa mesterlig spille Gunnars Vise og endte med Gudruns Kvide hin gamle som ikke før var hørt i Kongens Gaard. Derpaa gik Man til Sengs, men om Morgenen da Kongen havde været i Fromesse og var kommet |A:29|hiem og havde sat sig ved Davrebordet med sit Hof, da gik Skiænkeren tilligemed Giæst for ham at staae, hvor han sad paa sit Høisæde, og fortalde Sagen og sagde hvad Væddemaal de havde giort. Hvad mener I jeg bryder mig om jert Væddemaal, svarde Kongen, I har sagtens havt en Taar paa Skallen da I fik Lyst til at sætte jeres Penge paa Rente, og jeg troer det er bedst at lade det Hele gaae overstyr, allerhelst ifald Giæst er dermed tilfreds. Nei, svarde Giæst, jeg paastaaer at det skal gaae efter vor Aftale i alle Maader. Ja, sagde Kongen, kiender jeg dig ret, god Karl, saa er det nok ogsaa snarere vores Folk end dig der er løbet i |US3:164|Fælden, men det vil da snart give sig. Nu blev der da spiiist og drukkert som sædvanlig, men saasnart der var taget af Bordet, lod Kongen Giæst kalde for sig og sagde til ham: nu er det da din Pligt at komme frem med noget Guld om du har det, for at jeg kan afgjøre jert Væddemaal. I har at befale, Herre! svarde Giæst, greb saa i en Pung han havde hos |A:30|sig, og trak et Vindsel frem, løfte det op og flyede Kongen et Stykke Guld der saae ud til at være brukket af en Sadelgjord. Kongen saae strax at det var noget prægtigt Guld og bad dem tage sig Ringen Netting, holdt saa Ring og Guld sammen, og sagde derpaa: ja, i mine Øine er det Guld Giæst kom med rigtig nok det bedste, og det er der vist Flere end jeg der synes, naar de seer ret til. Der var strax Mange som sandede det med Kongen, og han afgjorde da at Giæst skulde have vundet, saa nu blev det Giæstekarlene der |PS3:524|stod til Skamme, Skaden derimod var ikke stor, thi Giæst sagde: beholder I kun jeres Penge selv, dem har jeg ingen Trang til at tage, men barer jer nu en anden Gang for at vædde med hvem I ikke kiender, thi det kan saa let hænde sig I finder en Mand for jer, som har baade hørt og seet lidt Meer end I! Eder, Herre! takker jeg for naadig Dom. Men, sagde Kongen, nu maae du sige os, hvor du har faaet det Guld du farer med: Ja, svarde Giæst, det er jeg ikke synderlig for, |A:31|thi der er vel kun Faa der vil troe mig paa mit Ord. Det er det Samme, sagde Kongen, vi maae dog høre det, aldenstund du før har lovet at fortælle os dit Levnetsløb. Men, sagde Giæst, fortæller jeg først hvordan det hænger sammen med det Guldstykke, da spaaer jeg at I forlange at høre flere Sagn. Det kan gierne være, sagde Kongen, at du spaaede ret dengang.

Saa maae jeg da fortælle, sagde Giæst, at jeg drog sønderud til Frakland, af Nyfigenhed efter at see den Sigurd Sigmundsøn, af hvis Kongelighed, Skiønhed og Dyd der gik saa stort et Rye om Lande. Reisen er ikke værd at tale om, men da jeg kom til Frakland til Kong Hial|US3:165|preks Gaard, der saae jeg Mængde med Hofmænd og tillige Sigurd som var en Søn af Sigmund Volsung og Hjordise

Eilimsdotter. Sigmund var faldet i Kamp med Hundings Sønner, og Hjordise havde giftet sig igien med Kong Hjalpreks Søn Half, og hos ham blev Sigurd født op. |A:32| Alle Kong Sigmunds Sønner, baade Sinfjotle og Helge, som slog Kong Hunding og fik derfor Navn af Hundingsbane, og Hamund var baade større og stærkere end Folk er fleest, men Sigurd var dog Mesteren for alle de Brødre, og den ypperste af Hedenolds Kiæmper. Paa samme Tid var der kommet en Mand til Kong Hjalpreks Gaard ved Navn Regin Hreidmarsøn, i Vext var han en Dværg, men grum i Sind, snild og behændig over al Maade, og en stor Troldmand. Denne Regin holdt meget af Sigurd, lærde ham mange Ting og fortalde om sine Forældre og de sære Hændelser som havde begivet sig i hans Slægt. Det varede ikke længe førend jeg gav mig i Tieneste hos Sigurd, og det gjorde da Saamange, thi han var godt lidt af alle Folk, fordi han var blid og nedladen og gavmild imod sine Tienere, og saa var det en Dag at vi fulgdes med Sigurd hen til Regin, han tog overmaade godt imod ham og kvad som saa:

|A:33| I Salen til Sæde
Jeg leder med Glæde
Det Volsunge-Blod,
|PS3:525| Mit Øie sig fæster
Paa Oldingens Mester
I Kraft og i Mod;
Thi det er en Lyst at begynde
Sin Jagt med saa herlig en Mynde.

Og han kvad end ydermere:

Her jeg elsker op med Gammen
Dette vakkre Kiæmpeskud
Til en Green paa Ynglingstammen,
Til en Gram saa djærv og prud;
Mageløs alt under Solen,
Skal han høit fra Kongestolen
See sin Priis paa Rygtets Vinge
Trindt om Land med Gny sig svinge.

Saaledes kom Sigurd jævnlig til Regin, og han fortalde ham da meget om Fafner og hans Jettehøide, og hans Leie paa Gnytahede, hvor han laae i Ormeham. Regin smedede ogsaa Sigurd |A:34| et Sværd som heed Gram, og var saa hvast at han kunde lægge en Uldtot i Rhinaae og skiære den over ved at holde Sværdet for, naar den drev ned med Strømmen, og det som Mere var, han kløvede Regins Ambolt med Sværdet, og nu æggede Regin Sigurd idelig til at dræbe hans Broder Fafner, men han svarede med dette Riim:

Nei, vilde jeg stævne
Til Heden for Guld,
|US3:166Og glemme at hævne
Min Fader saa huld,
Da skingred paa Bænke
De Hundingers Latter,
Som gjorde til Enke
Kong Eilimes Datter.

Derpaa rustede Sigurd sig til Kamp mod Hundings Sønner og fik Snekker og Folk i Mængde af Kong Hjalprek. Der var da i Følge med Sigurd baade hans Broder Hamund, og Regin Dværg og jeg, de kaldte mig ogsaa Norne-Giæst, thi Kong Hjalprek havde hørt mit Leign, da han |A:35var i Danmark med Sigmund Volsung. Dengang var Sigmund gift med Borghild, men det blev Enden med dem, at Borghild dræbde hans Søn Sinfjotle med Forgift, og |PS3:526saa fik Sigmund sig en anden Kone sønderude i Frakland, og det var Hjordise Eilimsdotter. Den samme Eilime var ogsaa faldet for Hundings Sønner, saa at Sigurd havde baade sin egen Faders og sin Morfaders Død at hævne. Helge Hundingsbane som var Broder til Sigurd havde fældet Kong Hunding tilligemed tre af hans Sønner: Eiulf, Herrød og Hjorvard, men de andre tre, Linge og hans to Brødre Alf og Hemming, havde reddet sig med Flugten, og de var saa berømde som Nogen kunde være i alle Maader, men dog var Linge den allerfornemste. Store Troldmænd vare de, kuede Konger og fældte Kiæmper i Hobetal, og øvede grueligt Hærgværk baade i Frakland og Spanieland, og det var da førend der blev nogen Keiser nordenfor Alpefjeld. Det Rige i Frakland som hørde Sigurd til, var nu i Hundings Sønners Vold og de havde Krigsfolk hos sig i Mængde.

|A:36Nu skal vi da høre om Sigurds Feide med disse Hundings Sønner, han havde Folk nok i fuldeste Rustning, og Regin var hans ypperste Raadgiver, og han laande Sigurd Sværdet Ridet, som var hans eget Arbeide, men kun paa det Vilkaar, at han skulde dræbe Fafner saasart han kom hjem igien fra dette Tog. Som vi nu seilede sønder med Landet, fik vi en flyvende Storm, og den var der Mange som tænkte Hundings Sønner til, men imidlertid som vi seilede forbi en Landtunge, fik vi Syn paa en Mand som stod oppe paa Klinten og var klædt i en grøn Kofte, blaa Buxer og Knappetøvler. Han gik ned ad Klinten med et Spyd i sin Haand, raabde efter os og kvad:

|US3:167Hvem rider nu over
De rullende Vover
Paa Vikingehest!
Hvor Bølgerne brumme,

Hvor Gangerne skumme
Som Bølgen i Blæst,
De Hopper saa bolde
|A:37Med skummende Bove,
Knap Kampen udholde
Med Vind og med Vove.

Regin tog Svaret og kvad:

Her vi os tumle med Sigurd paa Hav,
Medbør vi finge, ja Medbør til Grav,
Bølgerne bryde saa stærke og steile,
|PS3:527Lege om Top mens med Sorgen vi seile,
Hvem er nu du som adspørger os saa?

Koftemanden kvad:

Hnikar jeg heed, naar jeg aarle og silde
Kiæmperne vog og gav Ravnene Gilde,
Feing eller Fjølner nu og du kan nævne
Biergmanden som vil med Volsungen stævne².

|A:38Nu dreiede vi da ind imod Land og flux faldt Stormen af,
Sigurd bad Manden gaae om bord, det gjorde han, og lige paa Timen
lagde Veiret sig, og vi fik den bedste Leilighed af Verden. Manden
satte sig ganske magelig ned ved Sigurds Fødder og spurgde om han
ikke vilde tage ham paa Raad med sig? og dertil svarde Sigurd, han
vidste nok at han kunde give Raad som duede, naar han vilde Nogen
vel, og kvad saa fremdeles:

Siig mig, Hnikar! som jeg beder,
Hvad det bedste Varsel heder,
Som foriætter Held og Glæde
Hvor de klingre Sværde kvæde!
Lær mig Varslerne at tyde
Som kan Folk og Guder fryde!

|US3:168

Hnikar.

Mange paa Val ere Varslerne gode,
Naar ikkun Folk dem forstode,

Flyver den Sorte kun Kiæmpen imod,
Mener jeg han har en Fylgie god.

|A:39Hør end et Varsel som ei er at vrage!
Naar du est færdig i Strid at uddrage,
Da er det Held, naar to modige Karle
Stande paa Vei med hinanden i Tale.

|PS3:528End jeg et tredie Mærke vil nævne:
Har du alt Fienderne seet hvor de stævne,
Og hører Ulv under Asken at tude,
Det monne Seir over Helte bebude.

Ingen maae kæmpe, naar Maanelils Frænke
Sysler med klar sig i Hav at nedsænke,
Hun skal den Seirende muntre og fryde,
Hun med sin Straale skal Fylkingen bryde.

Slemt er paa Valstie med Foden at skrænte,
Vogt dig og viid, da er Uheld i Vente,
Svig-Diser trindt dig omringe og følge,
Ønske dig Fald i den blodige Bølge.

Tvættet og redt skal sig Kiæmpen iklæde,
Stunder sig give sin Davre at æde,
Ikke han veed hvem ham Nadveren byder,
Hastværk er Lastværk, det Uheld betyder.

|A:40Imidlertid seilede vi da frem søndenfor Holsteen og østenfor Frisland og gjorde Landgang der. Hundings Sønner fik Nys om vor Færd, sankede Folk i en Hast og mødte os med en talrig Hær. Der stod da et skarpt Slag og Linge var altid i Spidsen for de Brødre, enddog de gik alle mandelig frem, men Ingen foer dog saa drabelig afsted som Sigurd, for ham maatte Alle vige, thi Sverdet Gram beed Hul hvor det fik Hold, og Sigurd var Mand for at holde det varmt. Omsider mødtes Sigurd og Linge og skiftede Hug som Sand, og sloges som Karle, og det varede længe før Nogen af dem fik Saar, saa drevne vare de **|US3:169**begge i Sværdeleeg, og der blev ordenlig et Ophold i Slaget, fordi Alles Øine vogtede paa den Tvekamp. Endelig brød Linges Brødre frem igien og dræbde mange Folk, indtil Sigurds Broder Hamund og jeg vendte os imod dem og standsede dem dog saa nogenlunde, men imidlertid var det blevet Enden paa Legen med Sigurd og Linge, at Linge maatte give sig til Fange og blev sat i Jern, og da Si**|A:41**gurud saa kom os til Hielp, var Sagen snart afgjort, Hundings Sønner faldt og alt Folket med dem. Det var allerede den sorte Nat førend Slaget blev endt og da Man om Morgenen skulde til

at see sig om, var Hnikar borte og Ingen saae ham siden, hvoraf da Folk sluttede at det havde været Odin selv. Nu blev det da forhandlet hvad Død Linge skulde have, og det var Regin som raadte at Man skulde riste ham Blodørn paa Ryg, [|PS3:529](#) jeg gav da Regin sit Sværd igien, med det ristede han Linge, skar Ribbeen fra Ryg og trak Lungen ud, og deraf døde Linge med stor Manddom.

Regin kvad:

Ørnen med sin røde Vinge
Risted nu den skarpe Klinge
Paa Kong Sigmunds Banemand.
Rosen han dog ei maae savne
Mellem dem som glæde Ravne
Sielden var en Helt som han,
Mellem dem som Konger arve,
Mellem dem som Valen farve,
Linge var en Høvedsmand.

[|A:42](#) Der faldt ellers ogsaa en svar Hoben Bytte, kostelige Klæder og dyrebare Vaaben, og det deelde Sigurds Folk imellem sig alt som de kunde bedst, thi selv vilde han ei have Traad eller Gran deraf.

Siden slog Sigurd Fafner og Regin med, som vilde forraadt ham, og reed saa bort med Fafners Guld, og fik Navn af Fafnesbane, han reed op paa Hindurfield, der fandt han Brynhild og saa videre, som Sigurd Fafnebanes Saga formelder.

Siden blev Sigurd gift med Gudrun Gjukesdotter og var enstund hos sine Svogre, Gjukungerne, og enstund nordpaa i Dannemark og jeg fulgdes med ham. Jeg var ogsaa hos ham, dengang Kong Sigurd Hring skikkede Bud til Gjukungerne, Gunnar og Hogne, med sine Svogre, Gand-Alfs Sønner, at enten skulde de give ham Skat eller ogsaa prøve Styrke med ham og væрге [|US3:170](#) deres Land med Eg og med Od. Gand-Alfs Sønner satte Gjukungerne Stævne ved Grændserne og Gjukungerne bad Sigurd Fafnesbane giø [|A:43](#) re sig Følgeskab, som han da ogsaa gjorde og havde mig med. Saa seilede vi nordop til Holsteen og landede paa et Stæd som heder Jarnmod og der, tæt ved Havnen var Valpladsen sat af med Hæsselstænger. Nu saae vi da en svar Hob Skibe komme seilende nordenfra med Gand-Alfs Sønner i Spidsen, og de vare Høvedsmænd for Hæren, thi Sigurd Hring var ikke selv med, men maatte blive hiemme og forsvare Sverrig imod Kurer og Kvæner som feidede paa Landet. Det var paa Sigurds gamle Dage dette skedte, Slaget var blodigt, Gand-Alfs Sønner gik rask frem, thi de vare baade større og stærkere end Folk er fleest, men dog var der een Mand i deres Hær som vi lagde meest Mærke til, en hellende før Karl, ligere en Jette end et

Menneske, som slog ned for Fode, baade |PS3:530Folk og Fæ, saa Ingen kunde bierge sig for ham. Derfor sagde ogsaa Gunnar: nei det gaaer aldrig godt, og bad Sigurd gaae imod den Bussemand, som han da ogsaa gjorde, og Enkelte fulgdes ogsaa med ham, men ret Mange var der ikke |A:44som havde Mod paa det Gilde. Jeg var da med og da vi nu fandt den Langemand, spurgde Sigurd strax hvad han heed og hvor han havde hiemme. Jeg heder Stærkodder, Storbærks Søn, sagde han, og jeg har hiemme i Norge der Nord paa Fenring. Ja saa, sagde Sigurd, saa kiender jeg Karlen, dit Rygte er just ikke med det bedste, du er af det Slags Folk som leer naar det gaaer ilde til. Hvad er det for en Karl, sagde Stærkodder, der giver mig saadant et Skudsmaal? Sigurd sagde hvem han var. Er det dig de kalde Fafnesbane? spurgde Stærkodder. Jo netop, svarde Sigurd, og da Stærkodder hørde det, vilde han sneget sig bort, men Sigurd foer efter ham, svang Gram i Luften og smak ham paa Kindbakken med Hjaltet saa to af hans Kindtænder fløi ud. Saaledes skamskiændte Sigurd ham og sagde: løb nu, din Hundsvot! med den Beskeed! men den ene af Tænderne tog jeg til mig, den vog syv Ører og hænger nu i en Klokkestræng i Dannemark, hvor Folk har deres Fornøielse af at see |A:45paa det Vidunder. Da Gand-Alfs Sønner saae, at Stærkodder løb, tog de ogsaa Flugten, vi fik Bytte i svære Mængde, og reisde hjem, hver til Sit, og kort efter hørde vi det Niddingsværk Stærkodder havde begaaet, da han dræbde Kong Armod i Badet.

Imidlertid, mens vi enstund sad hiemme i vor gode Roe, var det en Dag, at Sigurd skulde ride til Herrestævne, og paa Veien reed han i et Morads og i det Grane hans Hest vilde springe |US3:171op, sprang han saa stærk til, at Buggiorden sprang og Ringen faldt af, men da jeg saae hvor den laae og glimrede i Snavset, tog jeg den op og gik hen med den til Sigurd, men saa gav han mig den, og det var netop det Guld I saae for et Øieblik siden. Saa sprang Sigurd af, og jeg striglede og pudsede hans Hest, og saa tog jeg en Lok af Halen til Maal af hans Høide, og her skal I see, den Lok er syv Alen lang.

Du kan rigtig nok fortælle Løier, sagde Kong Olav, saa det er en Lyst at høre. De An|A:46dre kunde ikke heller noksom rose hans Manddom og Frasagn, og Kongen vilde endelig, at han skulde fortælle Meer om sine Frænders Begivenheder. Giæst fortalte dem da ogsaa mange morsomme Ting ligetil om Aftenen Folk gik til Sengs, men strax om Morgen lod Kongen ham kalde igien og vilde tale videre med ham. Hør nu, sagde Kongen, jeg kan ikke ret forstaae mig paa din Alder, hvordan det kan være Noget ligt, at du er saa gammel som du maatte være naar du skulde have seet hvad du for|PS3:531tæller, du kommer derfor til at fortælle os noget mere, saa vi kan faae den rene Sammenhæng at vide med de Begivenheder. Ja, svarde Giæst, sagde jeg det ikke nok, at naar jeg først fik fortalt om Guldet hvor det hørte hen, saa vilde I høre flere

af mine Sagn. Ja, fortæl nu kun du! sagde Kongen.

Saa vil jeg da nu fortælle jer, sagde Giæst, at jeg reisde hiem til Dannemark og boede paa min Faders Gaard, thi han døde tidlig, og kort efter spurgde jeg baade Gjukes og Sigurds Afgang |A:47| som gik mig grumme nær til Hierte. Men hvad Død fik egentlig Sigurd? sagde Kongen. Derom er Man ikke ganske enig, svarde Giæst, det almindelige Sagn er at Guttorm Gjukesøn slog ham med Sværd i Gudruns Seng, Tydskerne derimod vil sige at han blev dræbt ude i en Skov, Man har ogsaa hørt en lille Fugl synge om, at Gjukungerne dræbde ham paa en Thingvei, men det sige Alle med een Mund at han blev skammelig forraadt og myrdet som han laae og tænkte der var Fred og ingen Fare. Men, sagde en Hirdmand, hvordan gik det saa med Brynhild? Brynhild, svarde Giæst, hun dræbde syv af sine Trælle og fem Slavinder, derpaa jog hun et Sværd i sig selv, og bad at man vilde age alle de Liig ud og brænde dem paa Baal. Det skedte da ogsaa, der blev gjort to Baal, et til Sigurd, han blev først brændt, og et til Brynhild og hun blev kiørt ud i en Vogn tjældet med Purpur og Gyldenstykke, og forgyldt fra Øverst til Nederst, og paa den blev hun brændt. Men er det ogsaa sandt, spurgde Man nu, at |A:48| Brynhild skal have kvædet efter sin Død? |US3:173| Ja, det er ganske rigtig, svarde Giæst. Nu bad man ham kvæde den Vise ifald han kunde den, og han tog da saa til Orde: dengang Brynhild oog til Baals ad Helvei, sagde han, og de kom forbi et Bierg med hende, hvor der boede en Gyge, da stod hun udenfor sin Dør kulsort i Ansigtet, med en Skindkofte paa og en Green i Haanden, og sagde: den Green vil jeg give dig, Brynhild! til Hielp til dit Baal, og jeg vilde ønske du var blevet levende brændt for den Ugierning du bedrev, da du lod myrde saa dyrebar en Mand som Sigurd Fafnesbane var. Jeg var ham en tro Veninde, og derfor vil jeg nu give dig saadant et Skudsmaal, at du skal blive dobbelt forhadt af alle hvem det hører. Derpaa begyndte de da at tale hinanden til, Gygen og Brynhild, og først sagde Gygen:

Hvad vil du her
De Suler saa nær
Af Stenen saa haard,
Som bære min Gaard?

|A:49| |PS3:532| Langt heller end age
Til Gudruns Mage,
Du skulde opsprette
Baldyringen fiin,
Som du dig lod flette
Til Kiæreste Din.

Hvad vil du her

Mit Huus saa nær?
Du Landeplage,
Du Frem og Tilbage!
Du blanded paa Bænke
En Skaal saa god,
Lod Giæsterne skiænke
Med Mandeblood.

Brynhild.

Mig kaster i Næsen
Du Steenvætte Brud
Mit Vikinge-Væsen
Med Hug og med Skud;
Dog vidne de fage,
Som kiende vor Hu,
At jeg alle Dage
Er bedre end du.

|A:50 |US3:173

Gygen.

Her under Sule
Siger jeg frit:
Ulykkesfugle
Avledes tit;
Dog ingenlunde
I Syd eller Nord,
Til Brynhild den onde
Var Mage paa Jord.

Over dig sukke
Børn af Gjuke,
Budlunge-Brøde
Brat lagde Gjukunger øde,
Brat deres Huus
Synker i Gruus.

|PS3:533

Brynhild.

Talt har du med Daaretunge,

Sande Sagn vil jeg udsiunge,
Hør nu til
Om du vil:

|A:51 Er om Hiertet kold jeg blevet,
Har jeg Troløshed bedrevet,
Gjukunger det Alt har voldt,
Giort mit Hierte haardt og koldt.

Søstrene otte, vi vare tilsammen
Og under Egen vi bygged med Gammen,
Aarene fyldte jeg ti og saa to,
Da gav jeg Helten hin unge min Troe.

Ikke saa elsked jeg Buret og Salen,
Alt under Brynie gik jeg paa Valen,
Gammen jeg havde af Kamp og af Krig,
Hildur med Hielmen saa kaldte man mig.

Hjalmgun og Agnar lod Sværdene siunge,
Seier da skiænked jeg Agnar hin unge,
Viisde til Hel gammel Jette saa leed,
Derfor blev Odin i Huen saa vreed.

|US3:174 Han mig i Skatelund bandt under Skjolde
Røde og hvide, bød Søvn mig holde,
Løse mig kunde af Søvn og af Band
Kun hvem der skyed ei Ild eller Vand.

|A:52 Trindt om min Sal, om mit sydlige Kammer,
Lyste og leged de gloende Flammer,
Ikkun med Fafners Gulddyne saa gild
Mægted en Kiæmpe at dølge den Ild.

Helten saa herlig med Guld og med Grane
Reed i mit Land over gloende Bane,
Ingen for mig syndes herlig som han,
Helten hin unge fra Dannemarks Land.

|PS3:534 Kiærlig han sov ved min Side med Ære,
Som han min Broder af Byrd kunde være,
Nætterne otte jeg laae som en Brud,
Aldrig dog rørde mig Helten saa prud.

Siden lod Gudrun mig høre i Harme

At hendes Sigurd jeg lod mig omarme,
Da jeg med Sorgen det mærked forsand,
De havde lumskelig stiaalet min Mand.

Dog stille! sig strækker
Vor Trætte for lang,
De Levende skrækker
Min Dødninge-Sang.

|A:53Nedsynk da saa fage,
Du Steenvætte-Brud!
Mens fort jeg mon age
Til Helten saa prud.
Beständig vi sammen
Da bygge med Gammen
I Dødninge-Lund.

Da gav Gygen et forfærdeligt Skrig af sig og løb ind i Bierget

Det var da Løier, sagde Kongens Folk, har du meer af det Slags, saa lad os høre! Nei, sagde Kongen, det behøves ikke at fortælle meer af det Slags, men, sagde Kongen saa, har du ikke været med Lodbroks **|PS3:534**Sønner? Jo, sagde Giæst, for en kort Tid **|US3:175**var jeg rigtig nok med dem, og jeg kom til dem sønderude, da de hærgede paa Munde-Field og brød ind i Vifilsborg. Dentid spillede de Brødre Mester over Alt, thi Seieren fulgte dem hvor de saa foer, og dengang agtede de **|A:54**sig til Romaborg, men saa var det en Dag, at der kom en Mand til Bjørn Jernside og bød meget venlig Goddag. Tak, sagde Kongen, men hvor kommer du fra? Sonden fra kommer jeg, fra Romaborg, svarde han. Hvorlangt har vi dertil sagde Kongen. Ja, sagde han, det kan Kongen bedst see paa mine Skoe, og dermed trak han et Par Jernsko af, dygtig tykke foroven men tyndslidte under Saalen, og sagde, nu kan I selv regne jer til paa de Sko hvor langt der er til Rom, thi de har faaet det at føle saa det svier til dem nu. Ja hille mænd, sagde Bjørn, det blev en lang Reise den, nei, saa er det nok bedst at lade den Fugl flyve og vende Næsen hjem. Han fik da ogsaa Lov at raade, Lodbroks Sønner hærgede ikke længer sønderpaa, men gav sig paa Hiemveien, og det har alle Folk siden forundret sig over, at een Mands Ord kunde saaledes forandre deres Tanker, at de lod den Ting fare som de dog saa vist og fast havde sat sig for. Men det er da godt at see, sagde Kongen, at det var **|A:55**Roms Helgene som vilde ikke tilstæde deres Indfald, og derfor lod Gud den Aand komme over dem, saa de forandrede deres Tanker og kom ikke til at ødelægge Romaborg, som er den allerhelligste By i Christenheden.

Siig os nu, Giæst, sagde Kongen saa, hvor huede du det nu

allerbedst af alle de Stæder du har været? Ja, sagde Giæst, det morsomste Stæd var hos Sigurd og Gjukungerne, hos Lodbroks Sønner derimod havde Man meest Frihed og kunde gjøre Alt hvad Man vilde, hos Erik i Upsal levede Man flot, men af alle de gamle Konger var der Ingen der havde saa fiint og fornemt et Væsen som Harald Haarfager. Jeg har ellers ogsaa tient Keiser Hlødver i Saxland, der maatte jeg lade mig korse om jeg ellers vilde blive, thi der blev Christendommen holdt stærk i Hævd, og der befandt jeg mig i Grunden allerbedst. Du har seet Noget i dine Dage, sagde Kongen, og er [A:56](#)Mand for at svare ligesaa fort som vi kan spørge. Derpaa gjorde Kongen mange ny Spørgsmaale, og Giæst gav ham grangivelig Beskeed paa dem alle, og sagde saa tilsidst: nu maae jeg da ogsaa fortælle Jer hvorfor jeg heder Norna-Giæst. Jeg lader Øret til, sagde Kongen.

Nu velan! sagde Giæst, jeg er da født i Grønningen i Dannemark og voxde op hos min Fader, som var en meget riig Mand og holdt et fornemt Huus. Der reisde just dengang nogen Spaakoner om i Landet, som de kaldte Voler, og spaaede Folk deres [US3:176](#)Skiebne, og der blev gjort meget af dem, Man bød dem til sig, gjorde Gilde for dem, og gav dem Foræringer til Afskeed. Det Samme gjorde da min Fader ogsaa, og de kom der med deres hele Tienerskab og skulde spaae mig min Skiebne. Jeg laae dengang i Vuggen endnu, da min Lykke skulde paa Bane, og der brændte to Lys over mig. Nu tog de da til Orde om mig, og sagde, at jeg skulde blive en synderlig lykkesom [A:57](#)Mand, og det fremfor baade alle mine Forfædre og andre Høvdingbørn i Landet, og det skulde blive baade vist og sandt. Nu var de Voler tre i Tal, men den yngste Norne syndes at de andre to regnede hende for ingen Ting, aldenstund de spaaede saadanne særdeles vigtige Ting, uden at spørge hende til Raads, desuden var der en Flok kaade Knegte som reve hende ned af sin Stol, saa hun blev gruelig vred og raabde bister saa høit som hun kunde, at de andre skulde kun biet lidt med deres gode Ønsker, imens hun fik spaaet mig at jeg skulde ikke leve et Øieblik [PS3:536](#)længer end til det Lys var brændt ud som nu stod tændt ved min Vugge. Da tog den ældste Vole og slukde Lyset og bad min Moder gjemme det vel, saa det ikke blev tændt før min Dødsdag kom af sig selv. Derpaa gav min Fader Spaakvinderne deres Foræringer og dermed reisde de og førde den yngste Norne bundet med sig. Da jeg nu blev voxen gav min Moder mig Lyset i min egen Forvaring, [A:58](#)og jeg har det hos mig endnu. Hvad vilde du nu her hos os? sagde Kongen. Jo, svarede Giæst, det faldt mig nu saa ind, og saa, tænkte jeg, at eftersom jeg havde hørt Jer meget rose af flinke Folk, kunde I maaskee dog ogsaa gjøre mig noget Godt. Vilst du annamme den hellige Daab, sagde Kongen. Ja, svarede Giæst, paa Jeres Ord. Saa blev han da døbt og Kongen holdt meget af ham og gjorde ham til Hirdmand, og Giæst blev en meget ivrig Christen,

han artede sig efter Kongen i alle Maader, og var meget godt lidt iblandt Folk.

Til sidst var det engang at Kongen sagde til Giæst: hvorlænge vilde du nu leve, om du maatte raade? Jeg mener, jeg er gammel nok, var det Guds Villie, svarde Giæst. Hvad om du nu tændte dit Lys! sagde Kongen. Derpaa tog Giæst Lyset ud af sin Harpe, Kongen lod det tænde og det brændte hurtig ned. Hvor gammel er du nu egentlig, Giæst! spurgde Kongen. Nu |A:59| er jeg lige trehundrede Aar, svarde han. Det var en høi Alder, sagde Kongen. Nu lagde Giæst sig til Sengs og bad om den sidste Olie, som han ogsaa fik, og da han var salvet var Lyset hardtad udbrændt. Man kunde ogsaa godt see at Giæst sang paa det sidste Vers, og i samme Øieblik som Lyset sluktes døde ogsaa |US3:177| han. Alle Folk fandt at det var en mærkelig Ende han tog, og Kongen syntes at hans Død beseiglede hans Frasagn, og stadfæstede hvad han om sin Alder havde fortalt.

2

Der er da vist giættet ganske rigtig i Glossaret til Edda S. 573, hvor Odins Tilnavn Hnikar er sammenlignet med det græske Nikator Seiervinderen. Fjølner synes efter dette Sted helst at maatte betyde, hvad det kan betyde: den *Formummede* (Fjælede) men Feings Betydning kiender jeg ikke.

|A:60| |PS3:537|

Efterklang.

- 1 Underlig i Skialdens Øre
Klang den Lyd fra Hedenold,
Har det Sagn ei meer at føre
End et Nul paa Sagas Skiold?
Er den Time spildt vi lytte,
Eller dølger her i Mythe
Saga vel et sanddru Syn?
- 2 Danske Frænder! laaner Øre
Til den unge Dane Skiald!
Hvad der Sindet saa kan røre
Med saa sødt et Tonefald,
Det har Sandhed vist i Giemme,
Ja, det er en Aandestemme,
Kunde vi den kun forstaae!
- 3 Frænder! jeg har havt en Glæde

I den svale Aftenstund,
Liden Fugl jeg hørde kvæde
Om det Sagn i Bøgelund,
Vil I Efterklangen høre,
Gid den eder saa maa røre
Som mig rørde Fuglens Sang!

4 |A:61|Liden Fugl sad lavt paa Kviste

I den tynde Bøgelund,
Sang vemodig, sang med Liste
I den svale Aftenstund,
Sang om mangan Oldtids Handel,
Heltefærd og Riddervandel,
Høit i Syd og dybt i Nord.

5 |PS3:538|US3:178|Underlig den Fugl mon kvæde

Om hver gammel Færd og Daad,
Som om den var selv tilstæde,
Med i Flok og med paa Raad,
Kalder grønne Lund og Enge,
Danmark, deiligst Vang og Vænge,
Grønningen sin Fødebye.

6 |Mon den lille Fugletunge
Kviddrer Løgn i Bøgelund,
Eller kan med Sandhed siunge
Fuglen saa i Aftenstund?
Frænder! hvo kan vel forgiætte
Gamle Danmarks gode Vætte:
Nattergal og Norna-Giæst!

7 |A:62|Vætte, ja med Smil og Sukke

Saga ristede paa Skiold:
Der blev siunget for din Vugge
Underfuldt i Hedenold,
Saga og om dig maae sande:
Alt da Norner drog om Lande,
Under Lys i Svøb du laae.

8 |Det var ingen Lyvetunge
Som dig aarle turde spaa
Mellem Frænder gamle, unge,
Lykke som kun times Faa;
Hvem har dig i Lykke lignet,
Hvem har Himlen saa velsignet,
Fæstet i sit Fædreland!

- 9 Det var Ord til Fryd og Smerte
Hvad hin yngste Norne sang:
|PS3:539Brænder ud den tændte Kerte
Vorder ei din Alder lang,
Føl og giem det vel i Hierte:
Kiærligheden var den Kerte,
Som ved Hovedgiærdet stod.
- 10 **|A:63**Vætte! du har vidt omvanket,
Og du har som Norna-Giæst
Paa din Vei den Viisdom sanket,
Du dog havde allerbedst
|US3:179Der din Helteglands sig dulgde,
Der du *Saxens Hlødver* fulgde³,
Tog mod Korset i hans Gaard.
- 11 Kun som Tegn paa gammel Adel
Giemmer du i Harpestok
Ringen prud af Sigurds Sadel,
Og den lange Grane-Lok,
Kun for Kaadheds Spot at tæmme,
Kun for Hovmod at beskiæmme,
Stundum drager dem du frem.
- 12 Ei mon Bøgehytten prale
Udstaffeert med Hærgefang,
Skiøndt din Priis i Konge Sale
Sander, du gik Kiæmpegang,
Men som Skjold og Fafnesbane,
Andre lod du Valen rane
Bar til Lund kun Prisen hiem.
- 13 **|A:64**Kun et Mon fra Val og Fare
Hiem du bar til Bøgelund,
|PS3:540Kun Stærkoddens Tand hin svare,
Hun som vog saamange Pund,
Hende fæsted du i Engen
Under Malm i Klokkestrængen,
Og der hænger hun endnu.
- 14 Der end har din Kiæmpefinger
Fæste i hver Dværg-Old,
Og naar Knebelen du svinger,
Da opvaagner Dan og Skiold,

Da maae Danmarks Fiender mærke,
Reeb at drage med den Stærke
Koster Sved og Blod og Fald.

- 15 Er da nu udbrændt din Kerte?
Est du lagt i sorten Muld?
Er udbrændt i Danmarks Hierte
Luen klar og løndomsfuld?
Endtes alt i Oldtids Dage
Danmarks Harpeslag og Sage
Under Field ved Nidaros?
- 16 |A:65|US3:180| Nei o Vætte! store Runer
Raabe høit paa Sagas Skjold;
Over Grønningens Pauluner
Klokken sang i Christians Old,
Dan og Skjold saa kiæmpestærke
Vaagned under Korsets Mærke,
Kroned hvide *Dannebraag*.
- 17 Siden sad paa Norges Throne
Ingen Olav Tryggvesøn,
Ei i Danmarks Harpetone
Sænked end sig Norges Aand,
|PS3:541| End ei Norna-Giæst! din Sage,
Har forklaret Oldtids Dage
Under Field ved Nidaros.
- 18 Olav Trygvesøn ei døde,
Han forsvandt i Svolder-Sund,
Tiderne skal ham gienføde
I en hellig Aftenstund,
Døbt i Danmark skal han stige
Op at styre Norges Rige,
Fæste *Skjold* paa Smalserhorn.
- 19 |A:66| Da fra Daners Bøge-Hytte
Drager du saa vemodsfuld,
Over Bølgen maae du flytte
Med din Kerte og dit Guld,
Harpen al din Rigdom giemmer,
Vemodsfuld du Strængen stemmer,
Til den store Svanesang.
- 20 Naar du da med Fryd og Smerte
Har udtalt din Færd paa Jord,

Selv du tænder from din Kerte,
Sætter den paa Alterbord,
Salves under Bøn og Psalmer,
Stirrer paa de høie Palmer,
Sover hen i Jesu Navn.

- 21 Frændefolk paa Dane Slette!
Reis dig ved din Rune Stav!
End ei er vor gode Vætte
Veget, flygtet over Hav,
|US3:181Men som Vind sig brat kan vende,
Snart og let det sig kan hænde,
Han herfra at vandre faaer.
- 22 **|A:67|PS3:542**Jeg ham saae i Aftenstunden,
Ved det klare Maaneskin,
Sødt han sang i Bøgelunden,
Og bevæged dybt mit Sind,
Ak, men ei med spinkle Vinge
Klokken mægter han at ringe
I det danske Kirke-Taarn.
- 23 Frænder! ja, som Fugl med Vinge
Jeg ham saae i Bøgelund,
Hørde Svanesangen klinge
I den svale Aftenstund,
Frygter, vaager! Kvad og Vinge
Spaaer at snart han sig vil svinge
Over Hav med Harpen hen.
- 24 Vaager! beder at hans Vinge
Vorde maae en Kiæmpearm!
Saa han end formaaer at ringe,
Alt med Kerten i sin Barm;
Saa han end formaaer at vække
Danmarks gamle Helterække,
Under hvide Dannebraag!
- 25 **|A:68**Klokken i den danske Kirke
Det er Sagas klingre Skjold,
Til at bygge Dannevirke
Vækker den hver Kiæmpe bold,
Men den klinger høit i Vangen
Kun i Chor med Kirkesangen
Under Thyra Dannebod.

- 26 Danmark! siung da brat din Psalme
Som en Thyra Dannebod!
|PS3:543Flux da skal de klingre Malme
Tone, vække *Magn* og *Mod*,
De skal eie Faders Hammer,
Svinge den som Torden Flammer,
Mod hver Thurse, med hver Trold⁴.
- 27 **|US3:182**Vel, naar Midgards-Ormen vinder
Listig sig om Bøgelund,
Danmarks Timeglas udrinder
I en bange Aftenstund,
Men vor Aand og Æt da følger
Vætten over brede Bølger
Under lifligt Harpeslag.
- 28 **|A:69**Taarestrom skal Kinder væde,
Alt som Norna-Giæst i Kveld
Siunger *Gudruns* gamle Kvæde,
Som ei før er hørt paa Field,
Fieldet skal ærbødig svare
Naar hans Sagn og Sang forklare
Runerne paa Sagas Skiold.
- 29 Naar da lettet er dit Hierte,
Danmark! og fuldendt din Gang,
From du tænder selv din Kerte
Paa Guds Bord med Svanesang,
Alabasten taus sig fryder,
Mens den Salven sin udgyder
Over dig i Jesu Navn.
- 30 Fromt du folder dine Hænder,
Takker Gud for Gubbe-Aar,
|PS3:544Og alt som din Kerte brænder,
Sagtere dit Hierte slaaer,
Og naar sig de Luer slukke
Du alt som er Barn i Vugge
Sover ind i Herrens Fred.
- 31 **|A:70**Sove skal dit Støv i Kiste,
Dog ikkun saa kort et Blund,
Brat skal Klippegraven briste
I en hellig Morgenstund,
Glad du under Jubelsange

Skal i Helgenrad indgange
I det ny Jerusalem.

- 32 Frændefolk paa Daneslette!
Løft dit Hoved høit fra Muld!
Kom ihu din gode Vætte
Med hans Kerte, med hans Guld!
|US3:183Vættelysene ved Strande
Flugten spaae og Sagnet sande,
Alt som Kerteskygger smaa.
- 33 Elsk igien de gamle Skrifter
I det danske Tungemaal,
Som om Fædrenes Bedrifter
Ristedes med Sagas Naal!
Da skal Sagaklokken ringe,
Da omskabes Vættens Vinge
Til en hellig Heltearm.
- 34 **|A:71**Lyd kun høit i Mark og Skove,
Gamle Danmarks Gilde Sang!
End ei over salten Vove
Fuglen sig fra Bøgen svang;
|PS3:545Først skal Bøge-Kronen hvælte
Mildt sig over stride Elve,
Skiule Fieldets Naaleskov.
- 35 Lad os aldrig dog forgiætte,
Grander rundt paa Mark og Øe!
Er end ei vor gode Vætte
Flyttet, flygtet over Søe,
Ak! som Vind sig brat kan vende,
Snart og let det sig kan hænde,
Han herfra at vandre faaer!

3

Hlødver er den nordiske Udtale af Lothar eller Luther.

4

Magn og Mode (Kraft og Mod) vare efter en nordisk Mythe Thors
Sønner, som efter Ragnaroke skulde eie hans Hammer.

|A:72 |PS3:122 |VU7:174

Freden.

(Et Brudstykke 1813).

|PS3:124

1 Fædreneland!
Da i Barndoms Aar,
Fædreneland!
Da i Ungdommens Vaar
Paa dine Heder og i dine Lunde,
Ved dine Bække og ved dine Sunde
I dine Vange jeg vandrede om,
|US3:184Ikke da hørte jeg Lyd af Kartover
Hvirvle sig hen over Vange og Vover;
Kun da den Jomfru saa favr og saa fin,
Kun da Fyrstinden Maria blev din,
Studsende førstegang fik jeg at høre
Ned over Bugten det festlige Døn,
Og med min Faders velsignende Bøn
Samled det sig i mit lyttende Øre.
Ellers jeg hørte kun Fuglenes Sang,
Ellers jeg hørte kun Klokkernes Klang,
Hørte kun Brølen og Bøgen af Kvæg,
Hestenes Vrinsken og Faarenes Bræg,
Glammet af Hunde og Lyden af Horn,
Leernes Sang over segnende Korn,
|A:73|PS3:125Bøssernes Bulder til Jagt og til Lyst,
Bølgernes Slag mod den venlige Kyst.

2 Broder og Syster paa Field og i Vang!
Følg mig, ja reis paa den tonende Sang
Med mig tilbage
Ind i de flygtede Dage,
Did, hvor i Fredens Paulun
Aldrig Trompet og Basun
Kaldte til Kamp,
Hvor det ei tænkedes, at Damp
|VU7:175Kunde i Norden forkynde
Blodbad og svovlede Brynde.
O! det var Dage, da glade i Sind
Karle kun hvæssed de klingende Segle,
Laded kun Bøsse til Ræv og til Hind,
Bladebyggs Hare og pippende Hjeile!
O! det var Aftner, naar sødt over Vang
Klokkerne sendte den venlige Klang,

Kaldte ad Folket paa Mark og i Enge,
Kaldte til Andagt og kaldte til Senge!
Fædreland, ja paa din smilende Kyst
Fordum jeg stod og det sang mig i Bryst,
Naar dine Fugle i kiølige Lund
|A:74Kvidrende sank i et sommerligt Blund,
Naar, som med Lyst, under venlige Kiøle
Trillende Vove mig tykdes at nøle,
Naar det saa hen over Vangen fra By
|US3:185Klinged fra Taarnet saa liflig i Sky,
Tonede Fred og hiemkaldte til Hvile,
Lokkede ømt til at sukke og smile.
Da var vel Timen i Lund og paa Enge
Livlig at røre de stemmede Strænge?
Timen kanskee, men ei Timen for mig,
|PS3:126Maalløs jeg var, naar det sang mig i Barm,
Greb jeg i Strængen da toned kun Harm,
Hult som en Storm over Grave det lød,
Brusede vildt: jeg er død.
Først da fra Axelstad Luerne svang
Høit sig i Sky,
Kom under Vaabnenes Gny
Liv i min Sang.
Ja, da for Dannemarks Smerte
Saaret oplod sig mit Hierte,
Der jeg saae Dannebraag svømme
Husvild paa elskede Strømme,
Der jeg saae Fiendernes Snekker
Skride i brammende Rækker,
|A:75Fædres vanærede Navne
|VU7:176Bag paa de røvede Stavne;
Hørte de bretske Kartover
Buldre paa Bæltenes Vover,
Da slog jeg Skialdenes Harpe,
Den haver Strænge af Staal,
Tonerne ere saa skarpe,
Brage! ja Brag er dit Maal:

- 3 Fædreland! ja jeg har leget og siunget
Alt som naar Sværd monne klirre paa Skiold,
Og giennem Buldret en Røst haver runget,
Alt som en Røst fra din Hedningeold.
Altid jeg sang hvad jeg havde i Sinde,
Kamp var min Sang, thi det kiæmped derinde,
Kiæmpe vi maa i den løbende Tid
Livet hernelen er Strid!

Stride maa Aanden saa saare henede,
Førend sin Vinge den mægter at brede,
Stride maa Aanden med Vind og med Vinge
Før den til Himlen sig mægter at svinge,
|PS3:127Kun om den Seirendes saarede Tinde
|US3:186Palmer og Evigheds Blommer sig vinde,
Længe i Kamp sig maa røre vor Tunge
|A:76Før den om Freden kan værdelig siunge;
Aldrig et Hierte i Kiærlighed smelted
Førend sig Blodet først brusende velted;
Hvo kiender Freden og har ikke stridt?
Hvor er den Frelste, som Intet har lidt?

4

Fædreland!

Naar jeg vanker i Vang,
Vanker i Lund og ved bølgende Strand,
Naar efter Klokkernes Klang
Ikkun forgiæves jeg lytter,
Naar jeg den snehvide Gubbe maa see
Famlende stryge den vaklende Lee,
Naar jeg fra Kvinden, som holder paa Ploven,
Hører et Suk til vor Fader foroven;
Naar jeg maa høre Kartovernes Brag
|VU7:177Dundre saa vredt under Fiendernes Flag,
Naar over Vange og Belte
Gienlyd jeg hører af Lure og Trommer,
Hvor dine Svende med Russer og Pommer
Spende paa Valen det blodige Belte;
Naar over Sund, over Field, over Vange,
Røsten jeg hører af hvislende Slange,
Ikke jeg sørger, *fordi* du maa stride,
|A:77Sørger kun over, at ikke itide
Ret du fornam, hvad der hører til Fred,
At du itide ei streed.

5

Hvad var din Fred, da Kanonerne tav,
Da dine tunge dog ilsomme Snekker
Seilede trygt i de brammende Rækker
Rundt paa det bølgende Hav:
|PS3:128Da dine Svende, naar Klokkerne klang
Stævnedes hiem fra den kiølige Vang,
Da dine Piger hos Kornet Man saae,
Kun naar de vævre med Solhætte paa
Bunde de Nege og reve de Stubbe,
Da Man kun skued den snehvide Gubbe
Naar han saae til, om og Knøsen var driftig,

Og naar han giætted om Sæden var giftig,
|US3:187Talte i Skyggen ved Travernes Hob
Venlige Ord med det Gamle i Stob,
Da naar det mørkned, paa Hav og paa Kyst
Alting var tyst?

6 Hvad var din Fred i de rolige Dage,
Som du saa saare nu ønsker tilbage?
Havde *Guds Fred* du i Hiertet da inde,
|A:78Stred du i Aanden for Krandsen at vinde,
Takked du Herren i Vang og paa Bænk,
Munter og rørt for Hans herlige Skiænk?
Bad du om Vagt af Hans hellige Leire,
Bad du om Kraft til at kiæmpe og seire?
|VU7:178Var dig den udvortes Fred kun en Skygge
Af hvad der er, hvor de Salige bygge?
Længdes du sukkende efter at flytte
Over i Fredens den hellige Hytte,
I det Paulun, der har Nagler saa faste
At ingen Storme det mægter at kaste,
Ja, i den Englenes Bolig
Som har det Navn, den er rolig,
Hvor uden Graad vi kan smile,
Hvile, som Gud monne hvile,
Hvile som Straaler i Soel,
Hvile i Sang for den Eviges Stol?

7 |PS3:129Fædreland!
Hvad tør med Sandhed jeg svare?
Naar paa den bølgende Strand
Snekker med kostbare Vare
Stævnedede hid fra den fremmede Kyst,
Stævnedede heden og ud i det Fierne,
|A:79Hvad var din Tanke, og hvad var din Lyst?
Naar du beskued de Snekker saa gierne,
Var da din Tanke og var da dit Øie
Vendt imod Ham i det høieste Høie,
Som haver Alting saa underfuldt lavet,
Som gjorde Stier for Snekken i Havet,
Som satte Stierner til Tegn i det Høie,
Som lod dem findes af forskende Øie,
Som, medens Steen monne synke i Havet,
Haver af Steen dog en Ledsager lavet,
|US3:188Stenen, der som en urokkelig Tanke
Kan undervise den svømmende Planke?
Spurgde du brat din Ostindiefarer:

Hvad er i Zion⁵ til Tidende nu?
Udskinner Lyset iblandt Malebarer,
Vorde de Christne af Navn og i Hu?
Sendte du Steen til Jerusalems Mure,
|VU7:179Sendte til Huset du Psalter og Lure?
Naar under Grøden af Jord og af Vand
Tyngede Byrdinger⁶ styred fra Land?
|A:80Priste du Ham som allene opførte
Kornet af Jorden og Fisken i Hav?
Mon det i Hierte dig blidelig rørte
At *Ham* i Haand og i Vold du det gav?

8 **|PS3:130**Fædreneland! jeg er træt af at spørge,
Skamme dig maa du, og dybt maa du sørge;
Ak, thi naar Snekkerne komme og ginge,
Ønskede du dem kun Lykke og Vinge,
For at du kunde med Guldet i Skrin
Klædes i dyrebart Lin,
Kunde i smykkede Sale
Prange og prale,
Kunde dig lystig ei lædske,
Nei kun beruse i brusende Vædske.
Tænkte du andet, naar Snekkerne svam,
Kløved med Kiøle de mægtige Vande?
Ja naar de taklede foere med Bram
Mellem din Kyst og de fremmede Lande,
Fyldte hovmodige Tanker dit Hoved,
Søguttens Diærvhed og Snilde du loved,
Løfted som Menneske stolt dig paa Taa,
Tænkte: hvad Kløgten og Kunsten formaae!
De have tømret det mægtige Roer,
|A:81De funde Naalen, som peger mod Nord,
De kunne trodse med Knæer og Boldte
Bølgerne stolte:
De holdte Skib fra at gange til Grunde,
Der de til Grunden med Anker det bunde.
Saaledes sang du til Mandevids Priis,
|US3:189Glemte den Herre, som ene er viis,
Ham som bød Egene voxer i Skoven,
Ham som bød Træet at svømme paa Voven,
Som lærte Støvet at tømre og tænke,
Roret at dreie og Skibet at lænke;
|VU7:180Ham, som kan byde den brusende Vove
Bryde de stærke, forhuede Bove,
Henveire Stavne og Stænger og Rær,

Knuse de Kiøle paa Bølger og Skiær;
|PS3:131|Ja naar det randt dig i Hu
Han var i Stand til at knuse
Brat dine svømmende Huse,
Gøs du med Gru.

9 Naar dine Karle med blinkende Segle,
Naar dine Piger med Rive og Leile,
Vandrede hiem fra de meiede Vange,
|A:82|Hvad var paa Tale, og hvad var i Sange?
Giækkeligt Ord og letfærdige Skiemt,
Eder og Bander, men Herren var glemt.
Naar med sin Stav den graahærdede Gubbe
Stod mellem Nege i visnende Stubbe,
Hørte da rolig han Røsten:
Graaskiæg! du hvidner til Høsten.
Løfted han trøstelig dummede Øie
Op mod det Høie,
Lagde andægtig han Hænderne sammen,
Sagde han blidelig: Amen!
Saaet jeg haver med Graaden hernede,
Negene staa mig deroppe tilrede,
Staven jeg kaster, og reiser mig glad
Bærer min Neg til Jerusalems Stad.
Ak! det var sieldent, o Fædreneland!
Gubberne sørged paa Gravenes Rand
Ønskede daarlig tilbage
Ungdommens flygtige Dage
Vidste mod Døden ei levende Raad
Ak, thi de saaede ikke med Graad,
Saaed med Latter som Daarer
Og skulde høste med Taarer.

10 |A:83|Fædreneland! naar om Helligdags Morgen
Klokkerne klang,
|US3:190|Mon du dig laved i Hytten og Borgen
|VU7:181|Aarle til Gang?
|PS3:132|Og naar det ringede sammen
Flokkedes da dine Børn med Gammen,
Vrimled fra Stier og Gader
Gamle og Unge i Kirkerne ind?
Fyldte med Andagt i Sind
Skarerne Stole og Stader?
Svunge sig høit udi hellige Psalmer
Hjerterne glade fra Jord?
Stirrede Aanden paa Evigheds Palmer

Sænkede Siælen sig dybt i Guds Ord?

11 Oppe og nede

Kirkerne stande paa Field og paa Hede,
Høit imod Sky,

Taarne sig løfte paa Mark og i By;
Fædreland!

Vare de Kirker alt øde og tomme,
Raabte du jublende: jeg er i Band,
Da var din Tid i et Øieblik omme,
O, da var jeg mellem Skjalde

|A:84|Armeste Mand,

Harpen af Haand maatte falde,
Strængene briste paa Stand.

Gud være lovet! end oppe og nede
Stige fra Field og fra Vang og fra Hede
Sukke og Psalmer

Did, hvor de evige Palmer

Voxe paa Helligdoms Field

Grønnes ved Paradisvæld,

Og over Fuglene glade

Brede de venlige Blade,

Kiøle hver Edens Indbygger

I deres liflige Skygger.

Ja, mellem dem, som i Tummel og Vrimmel

Har over Verden forgiættet Guds Himmel,

|PS3:133|Ganger en Skare endnu,

Skare af Mænd og af Kvinder,

|VU7:182|Som kommer stundum ihu

Hellige Minder;

Ønsker med Sukke tilbage

|US3:191|Barndoms Dage,

Tænker paa Fædrenes Tro,

Mindes de Mødre saa fromme,

|A:85|Ønsker, naar Timen er omme,

Til dem at samles i salige Ro.

Derfor til Toner saa skarpe

Slaaer jeg min Harpe,

Derfor det Milde og Strænge

Maae sig i Tonerne mænge.

Troende vilde jeg trøste,

Rørlige vilde jeg ryste,

Sovende vilde jeg vaagne

Vække, som Hedin og Hogne

Om deres Hildur til Strid.

- 12 Klokke, naar med dine Klukke
Sødt du til Hvile indbød,
Hørde du ei giennem Glugge
Hvordan det lød:
For mine Agre og for mine Kunder
For mine Øxen og for mine Faar
Og for den Kvinde jeg tog mig i Gaar
Fattes til Hvile mig Stunder?
Hørde du ei at med liderlig Sang,
Flokken forhaaned dit Kluk og din Klang,
Hørde du ei at de ginge paa Raad
Hvordan det bedst kunde falde i Traad,
|A:86Saa dine faldende Huse
Kunde dig dæmpe og knuse?
- 13 **|PS3:134**Fugl! du som haver i Kirken din Rede,
Du som saa vidt monne Vingerne brede
For paa de Døbte i Aand at neddale
For dem i Lignelse klart at afmale
Hvordan sig Hjertet maa skabe og tee
|VU7:183Naar det sin Frelser vil kiende og see!
Hellige Due
Under den hvælvede Bue!
Saae du paa Stader og Sæder
Ikke saamangent et Sind,
Som uden Helligdagsklæder
Sneg sig derind?
|US3:192Var ikke ofte det syngende Chor
Klingende Bieldre og lydende Malme?
Klang under Hvælving ei mangen en Psalme
Som du ei kiendte paa Tone og Ord?
Mærked du ei paa saamangen en Tale,
Præsten forglemte, at over hans Stol
Svævede du med den hellige Sol,
Bad dig ei længer paa sig at neddale
Vilde kun det, som du ei kunde virke
Uddrive Dig af dit Ord og Din Kirke.
- 14 **|A:87**Fædreneland!
Hvad var din Fred i de rolige Dage
Som nu saa saare du ønsker tilbage?
Hvad er vor Fred, naar vi glemme
Huset, hvor Freden har hiemme?
Hvad er vor Fred, naar vi grue,
Gyse for Kirkegaards Stue?
Havde du Fred, der de verdslige Lyster

Tumlede dig mellem Synder og Kyster,
Ja, medens Lyst imod Lyst
Stred i dit Bryst?

|PS3:135Frænder i Nord! baade unge og gamle,
Vilde engang I dog Tankerne samle
Fred har vi havt, thi saa dybt i vort Bryst
Ligger en Længsel og luer en Lyst
Efter den søde, velsignede Fred.
Aldrig for Guld dog mon græde
Hvo som af Guld ikke veed,
Dog græder nyfødte Spæde
Alt efter Fred;

|VU7:184Dog er det Freden vi søge
Aarle ved Moderens Bryst,
Søge i Leg og i Lyst,
Mellem de tonende Bøge.

|A:88Og paa den blommede Eng,
Søge paa Land og paa Vove
Søge den og naar vi sove,
Sove i Sind eller Seng.
Fred har vi havt, thi vi have dens Minde,
Freden er tabt, ak, hvor er den at finde?

15 **|US3:193**Blinkende Malme fra Gang og fra Leie
Raabe saa høit: vi har Freden i Eie,
Graver og banker med Hakke og Hammer
Løser os ud af det bælmørke Kammer!
Naar I os giemme, og naar I os eie,
Da har I Fred, som vi her i vort Leie.

Fædreland!

Var ikke Mandtallet stort,
Som blev forgiort,
Ja blev fortabt ved de Biergtroldes Gand?
Var det dem nok,
At de i Flok
Stævnedede rundt paa det bølgende Hav,
Pløied i bundløse Grav,

|PS3:136For i dens Furer at sanke
Malmene blanke?

Saae du dem ikke som Diævle begrine
|A:89Fattigmands Taarer og Negerens Pine,
Naar kun for Øre dem Biergtrolden sang,
Guldstøvet glimred, og Kronerne klang?
Ja udi Nord
Skarer for Gullet fra Gud sig forsvor,
Stolte Paladser opstod,

Murede op i de Fattiges Blod;
Sole sig smykked med røvede Bytte,
Enkerne hyled i plyndrede Hytte;
|VU7:185Barmen de sloge og Hænder de vreed,
Det var den gyldne høilovede Fred.

16 Kiødelighed, som en blussende Kvinde
Staaer i de yndige Dale
Staaer i de glimrende Sale,
Vinker os som en Veninde,
Rosen er malet paa blussende Kinder,
Roser i Krands sig om Tindingen vinder,
Roser hun byder til Belte og Krands
Tryller hver Sands.
Smilende synger den fristende Kvinde:
Kommer til mig, jeg er Fredens Gudinde,
Springer og spøger, og nyder og higer!
|US3:194Favner I Svende de blussende Piger!
|A:90Hviler I Piger i Svendenes Arm!
Løser kun op for den bankende Barm!
Plukker de Roser som vinke i Vaar
Nyder de flygtige Aar!
Kommer til mig baade Unge og Gamle!
Jeg vil til Fryd eder samle
Jorderigs Fedme, som fryder og styrker,
See, den tilhører min Dyrker,
|PS3:137Saften af Druer, o see hvor den blinker!
Skummende Bæger, o see hvor det vinker!
Tømmer og klinker!
Klinker og synger!
Saften forynger,
Glæder som Perler i Runddelen svømme,
Gak til dens Bund!
Fred er dit Fund;
Fred under salige Drømme.

17 Fædreland! mon uændset hun sang
Saa for dit Øre, den fristende Kvinde?
Tumled du ei under Glassenes Klang,
Vandt du ei Ranker og Roser om Tinde?
Stinkede ei dine svovlede Krandsse?
|VU7:186Dundrede ikke naar Dagen blev sval
|A:91Gulv under Fod i din Hytte og Sal?
Svunge sig ei i løsagtige Dandse
Pige og Svend,
Kvinder og Mænd?

Dreves ei Synder i Hytter og Sale
Som ikkun Helvedes Tunger udtale?
Jo, det var saa, dine ravende Helte
Løste af Kvinden Blufærdigheds Belte,
Sielden nu saae Man af Blyhed i Sind
Rødme paa Jomfruens Kind;
Nei kun i hvirvlende Valsen og Lyst
Blussed med Kinden det blottede Bryst:
Evne og Lyst til at synde
Det kaldtes kvindeligt Ynde,
Bolende Smil
Det kaldtes Kiærligheds Piil.
O! hvilke Syn i de glimrende Sale!
|US3:195O! hvilke Syn i den ensomme Vraa!
|PS3:138Hogarth forgiæves dem stræbte at male
Tiden ei vilde sin Jammer forstaae,
Vilde ei see den udskammed sin Skam.
Rystende Yngling i Oldingeham,
Skaldet paa Issen med graanende Haar,
Visnende Piger i Ungdommens Vaar.

- 18 **|A:92**See, hvor de Arme sig vride i Vaande
Opfyldte Luften med giftige Aande,
See hvor de banke den hudløse Pande
Hør hvor de hyle og bande!
- 19 See hvor de Fædre og Mødre med Kvide
Hænderne folde og Hænderne vride!
Ak, deres Søn, deres Haab, deres Glæde,
Ham den forlorne, ham maa de begræde,
Ak, deres Datter, den Alderdoms Trøst,
Aarle hun visned, som Blomsten i Høst.
- 20 **|VU7:187**See hvor den Kvinde mon sørge i Løn,
Stirre fortvivlet paa Datter og Søn!
Manden han søger sin Fred og sin Glæde
Der hvor sig blander med Pigernes Sang
Rusendes Bulder og Glassenes Klang,
Derfor den Arme maa hungre og græde.
See hvor de Frække det hellige Baand
Som dem i Børnene stander for Øie,
Slide og skiære med spøgende Haand
Spotte den Hævner, som boer i det Høie!!
- 21 See, hvor de ligge paa Silke og Straa!
Hiulene skurre og gange i Staa;

|A:93 Kold rinder Sveden paa dødblege Kind,
Dog ikkun Verden de have i Sind;
Aldrig de ud over Graven tør skue
Thi de for Gud som et Helvede grue,
|PS3:139 Heller med Konst de vil Hiernerne sløve,
Heller med Konst de vil Hierterne døve,
Saa uden Haab eller Trøst de henfare,
Did, hvor Enhver skal for Dommeren svare
Fædreneland! mon du ikke det veed
Det var den søde, livsalige Fred?

22 |US3:196 Fædreneland!
Trolden var Brudgom og Hexen var Brud,
Ak, hvilken Yngel der rugedes ud!
O! at jeg kunde med Luer
Male den Æt jeg beskuer!
O! at jeg kunde med Flammer
Male din Skiændsel og Jammer.
O! gid jeg kunde med Kraft fra det Høie
Giøre et Kors for dit Øie,
Saa det med løftede Laage
Saae over Koglerens Taage,
Saae i den hellige Kilde
Tro sig dit Aasyn afbilde!

5

Zion er den danske Kirke i Trankebar, og Jerusalem Missionskirken.

6

Byrdinger, det er Byrdeskibe.

|A:94 |PS4:1 |US3:196 |VU7:234

Et Blad af Jyllands Rimkrønike.

- 1 |PS4:3 Der er et Land saa kosteligt
Alt under Nørre-Lide,
Kun eet jeg veed er Landet sligt
Paa Verdens Vesterside,
Det sært i Nord er tunget ud,
Og til en Tunge fiin af Gud
Det er vist og beskaaret.
- 2 |PS4:4 Det er slet ingen Abildgaard,
Og ingen Blommehave,
Det lysner mest kun lidt i Vaar,

Og Buskene er lave,
Og Lyngen løber langs ad Land
Med Ormeflok og Flyvesand,
Og Bøgen staaer i Stampe.

3 |VU7:235| Men langs med Heden Bække smaa
Sig klare, vævre vinde,
De mødes tit til mægtig Aae
Og tit i Søe de rinde,
|US3:197| Der lege flink de Fiske smaa,
Og Møllehiul i Dammen gaae
Og varme haarde Stene.

4 |A:95| Og Rugen groer paa Heden reen
For Klinte og for Heire,
Og vorder Meel paa Møllesteen,
Hvordan det end mon veire,
Og vorder hvidt og dagligt Brød,
Og Raad der er mod Vinter-Nød,
Mens Lyngen groer paa Heden.

5 Naar Hveden fiin i Blommeland
For Klinten gaaer tilgrunde,
Og naar for Vind og Savetand
Nedsynke Markens Lunde,
End Rugen groer og Møllen gaaer,
Og Heden varmer Aar paa Aar,
Og Lyse-Klynen blinker.

6 Det er slet intet Fugleland
Til høit i Chor at siunge,
|PS4:5| Den Nattergal paa nøgne Sand
Slaaer Trillerne saa tunge,
Og Lundene er kun saa faae
Og Buskene er kun saa smaa,
Og Bøgen staaer i Stampe.

7 |A:96| Dog pippe heel veemodelig
De Hjeiler smaa og spage,
Og klukkende opløfte sig
De Agerhøns saa fage,
Ja, stundum og en Urkok goel
I Dagningen mod Gylden-Soel
Alt paa den brune Hede.

|US3:198|VU7:236Og aldrig har jeg hørt det før,
Og heller aldrig siden,
Hvor mindelig for Ladedør
Kan kviddre Finke liden,
Naar Jydesvenden, som jeg saae,
Et lille Korn til Fugle smaa,
Om Vinterdag udskifter.

9 Og aldrig *slig* en Tone sød
Jeg hørde over Vange,
Som den der over Heden lød
I Lærkens Morgensange,
Den slog saa sødt og fløi saa let,
Som om med Rugen den kun ret
Paa Heden havde hiemme.

10 |A:97Og naar da Lundens Fugle-Chor
Har Sommeren udsjunget,
Naar Stormen over kolde Jord
Har Stemmen undertvunget,
|PS4:6Da toner med en liflig Klang,
Da klinger høit en Svanesang
Alt over brune Hede.

11 Den har slet intet Ærenavn,
At sige, nuomtide,
Men fordum gik i Staal og Stavn
Dens Folk og Rye saa vide,
De gik til Rhin, de gik til Rom,
Og end gaaer Rye al Verden om
Af Cimbrer, Longobarder.

12 Der er slet intet Kongeslot,
At sige, som kan prale,
Dog har saa mangan ærlig Drot
Sidt der i Kiæmpesale,
Ja hvor, ak, nu er Sod og Gruus,
Stod fordum Hallen Koldinghuus
Med Taarn og Høielofte.

13 |A:98|VU7:237O, Danmark! see med Suk og Sorg
Alt paa den siunkne Bue!
Det var dit gamle Christians-Borg
Som der gik op i Lue,
Og Gruset raaber: ihukom!
Naar Danmark glemmer Christendom,

Da ødes Dannevirke!

- 14 | **US3:199** Ei Kongebreen i Kirke bold
Sig nogensteds forene,
Kun Høie staae fra Hedenold
Med store Bautastene,
Men ingensteds i Nord Man saae
Paa Stene blaa og Stene graa
Saa mærkelige Runer.
- 15 | **PS4:7** Det er slet intet Klippeland,
Enddog det ei er kuldet,
Og i dets Bakker: Muld og Sand,
Er Staalet rart som Gullet;
En trofast Ring, et Kiæmpesværd,
Vel Ære meer end Penge værd,
Kun i dets Gruber vindes.
- 16 | **A:99** Den Bakkerad ved Lyng og Fiord,
Ved Jelling og ved Hovre,
Det er en Perlerad i Nord,
Og det er Jyllands Dovre,
Ei som det Norske haardt og koldt,
Og ei saa rigt og ei saa stolt,
Men dybere i Grunden.
- 17 | Den liden Aa maae tie kvær,
Naar Glommens Elv mon glamme,
Og har den Høi et Kobbersværd,
Saa har den kun det samme,
Og Stenene er Dværge smaae
Mod Dovrekiæmpen stolt og graa,
Som Væld mod Søde hin brede.
- 18 | **VU7:238** Dog bedre Tidende og Trøst
Bar liden Aa til Fiorde,
End Glommen med sin Kaabberrøst
Bar end til Hav omborde,
Og ei paa Dovres Aase staae,
Som paa de Stene graa og blaa,
Saa mærkelige Runer.
- 19 | **A:100** Den Søde saa breed og love maae
Den lille Jelling-Kilde,
PS4:8 Thi Kræfter drak, om ret jeg saae,

Af den to Møer milde,
Og elskede saa op i Nord
Ved Sarpefos og Isefiord
To prude Kongestammer.

20 |US3:200| Det er en Miil fra Veile-Fiord

Der ligger Jelling-Hede,
Der mægted fordum Kongeord
Det røde Guld at frede,
Det voldte Frode Fredegod
Det Hiertes kud af Danerod
Alt med den brede Krone.

21 Dog, blottet ei paa Heden laae

De favre, gyldne Ringe,
En lille Fugl Man altid saae
Dem skiule under Vinge,
Det var en Fugl saa underfuld,
Den eneste som over Guld
Ei vorder til en Drage.

22 |A:101| Der var en Hex saa rænkefuld

Hun jog den Fugl af Rede,
Og hendes Søn det gamle Guld
Bortstjal fra Jelling-Hede,
Og som et Dyr fra Havsens Bund
Hun i en ulyksalig Stund
Tog Fredegod af Dage.

23 Saa bitterlig i Enkestand

Begræd den Mark sin Frode,
I trende Aar blev ført om Land
Det Liig af Fredegode,
|PS4:9| Og liden Fugl som laae paa Guld
Med Liget fløi saa vemodsfuld
Alt over Lund og Bølge.

24 Der Marken var af Taarer mæt

Sin Mand hun lod begrave,
Og tog sig Frode-Sorgen let
Med Riim og Runestave,
Men Fuglen sidder mod i Hu
Saa taus paa Værebro endnu
Og ruger over Frode.

25 |A:102| Saa misted Marken Mand og Guld,

Og trøsted sig med Hjarne,
Men Frodes Søn saa harmefuld
Hiemdrog til Moders Arne,
|US3:201Han streed for Krone og for Guld
Og Hjarne sank i sorten Muld,
Og Fridlev sad paa Trone.

26 Og Norge var hans Faders Land,
Det faldt ham tungt paa Hierte,
Han stævned over vilden Strand,
Og beiled til Frogerthe,
Slog under Svanesang saa gram
Den svenske Jette krum og lam,
Og ægtede Frogerthe.

27 Det er heel underligt et Sprog
Hun har, den Dane-Sage,
Hun taler kun saa jævnt, og dog
Saa snildt om gamle Dage,
Hun har en Røst alt som den Fugl
Som over Guld til Vagt og Skiul
Man saae paa Jelling Hede.

28 **|A:103|PS4:10**Ja, det er baade vist og sandt,
Og det i alle Maader,
At Mage Man kun sielden fandt
Til hendes vakkre Gaader;
Med Limestangen ei hun løb,
Men med en Søn, som alt i *Svøb*
Gjør kloge Folk til Giække.

29 Der borte var det klare Guld
Alt fra den brune Hede,
Der Fredegod laae under Muld
Kom anden Fugl paa Rede,
Paa Haneæg nu Hexen laae,
Og snarlig Man paa Heden saae
Et Kuld af Øgleunger.

30 Ei ved Stærkoddens Kiæmpearm
Den Øgleslægt kan fældes,
Han Ølegift har selv i Barm,
Og arges som han ældes,
Imod den Hex paa Fald kun staaer,
Selv Bjarke, Rolf og Leiregaard,
Nu hun er Markens Norne.

- 31 |A:104|US3:202 Dog af det vakkre Sønne-Kuld
Som blev i Frodes Dage
Udruget over røden Guld,
Var Afkom end tilbage,
Og blandet er den Runeskrift
Af Sagn om Nid og stor Bedrift
Alt paa den brune Hede.
- 32 Horvendel var en Høvding prud,
Hans Broder heed Hr. Fenge,
|PS4:11| Horvendel havde sig en Brud,
Høibyrdig, væn i Senge,
Hun var af Leirekongers Blod,
Og han var sig en Høvding god
Af Jyders Herrestamme.
- 33 Horvendels Priis saa vide foer
Som Snekken hans paa Bølge,
Og hvor som Kiæmper sad i Nord,
Der lod den sig ei dølge,
Og Kiæmper sad i Norges Land,
Og loved Heltens Færd paa Strand
Med sine Jydske Svende.
- 34 |A:105| Hr. Koller heed en Nordmand stolt,
Kanskee det var Kold Krappe,
Han kunde det ei høre koldt
Man rosde saa den Kappe⁷,
Han svor saa dyrt i Hierte sit:
Det Heltenavn skal vorde mit,
Om Jyden jeg kan finde.
- 35 Saa stævned Kold med Mast i Skye
Alt paa de blanke Bølger,
Hvor Kiæmper staae, du Nordmand krye!
Sig Jyden vist ei dølger,
|VU7:239| I mødes nok, om end lidt seent,
Og Loven er vist ærlig meent,
Men Holden er besværlig.
- 36 Hr. Kold han seiled rundt paa Søe,
Hvorlænge, Faa kun vide,
|PS4:12| Tilsidst han saae en deilig Øe
Sig løfte under Lide,

|US3:203 Saa yndig laae den Øe i Sund,
Saa deilig var dens Grønne Lund,
Saa smilende dens Kyster.

37 |A:106 Den Nordmand blir saa hiertevarm,
Alt som i Sund han seiler,
Og strækker ud sin Kiæmpearms
Som efter Brud en Beiler,
Som vingeslagen Fugl Man saae,
Det røde Seil fra høien Raae,
Fra Granetop neddale.

38 Ja nylig fløi med Suus og Bram
Den Fugl for Vind og Vove,
Nu sagtelig og bly den svam
I Læ af grønne Skove,
Den Snekke-Fugl med stor Attraae
Indsvam paa Bølgen himmelblaa
Til Land, til Lund, til Enge.

39 Slet ingen Øe i Nørrestrand
Misunder jeg den Ære,
Men giætte tør jeg dog forsand
Det Sælland turde være,
Thi ingen Øe i Verden vel
Fortoner sig saa favr og sæl,
Som, Dannemark! din Blomme.

40 |A:107 Det er heel underligt et Sprog
Hun har, den Dane-Sage,
|VU7:240 Hun taler kun saa jævnt og dog
Saa snildt om gamle Dage,
|PS4:13 Et *Speil* hun fører i sit Skiold,
Hvor Nyaar sig med Heden Old
I Lignelse forene.

41 Den Nordmand gik til grønne Lund,
Paa Fuglesang at lyde,
Og i den samme Morgenstund
Gik did saa giæv en Jyde,
Horvendel var den Jydes Navn,
Han saae den Øe fra høien Stavn,
Alt som med Nordmands-Øie.

42 |US3:204 De Baade gik, som Huen stod,

Hvorhen de ikke vidste,
Saa mødtes de ved Bøge-Rod
Hvor Fuglen sang paa Kviste,
Den sang saa sødt i Bøg og Lind,
Og Blommen stod med Dug paa Kind
Som rørt af Morgensangen.

- 43 |A:108|Og mener I det ei forvist,
At mellem Fugl og Blomme
De Kiæmper glemme Kiv og Tvist,
Kan Nid ei ihukomme?
Ja, sank de i hinandens Favn,
Mon da hinandens Heltenavn
De vunde ei med Ære?
- 44 Ak! Kiæmperne det meende ei,
Og mange dele Brøden,
De kiendte kun den Kiæmpevei
Som fører hen til Døden,
De mødtes alt som Staal og Steen,
Og Fuglen tav paa Bøge-Green,
Og Blod maae Blommen svede.
- 45 |PS4:14|VU7:241|Dog fælde Kiæmperne i Sind
Hvad over Blommen vifted,
Og før de gik i Kredsen ind,
Et Venneord de skifted,
De lovede med Haand og Mund
Hinanden Ynk i Dødens Stund,
Og Grav og Bautastene.
- 46 |A:109|De loved og med Ord saa fast
Hinanden Bræk at bøde,
Opveie hver en Lemme-Last
Med Pund af Guldets røde,
De Kiæmper da i Sind fornam,
At Mildhed er slet ingen Skam,
Og Grumhed ingen Ære.
- 47 At Æren er en luftig Damp,
Og Steen saa dødt et Minde,
At Kiæmpen skal i Livets Kamp
Sig selv kun overvinde,
|US3:205|Det Ord var glemt i Heden-Old,
Nu staaer det klart paa Sagas Skiold,
Men hvor paa Bautastene?

- 48 Horvendel drog fra Kollers Grav
Med Seier og med Ære,
Og sanked Guld som Smuld paa Hav,
Hvad Snekken kunde bære,
Saa seiled han til Leiregaard
Og beiled til det væne Maard
Med Guld, med Land, med Ære.
- 49 |A:110| Horvendel sad med Heltenavn
Alt i sit Odelsrige,
|PS4:15| Med Gerthelil han sad i Favn,
Med Søn paa Knæ tillige,
Det Fenge sig fortryde lod,
Og farvede med Broderblod
Saa surt den brune Hede.
- 50 |VU7:242| Og Fenge sad med Høvdingnavn,
Med Broderblod paa Hoved,
Hans Broders Viv ham tog i Favn,
Det Skiøgeværk hun voved,
Da *Løven* fik sit Banesaar,
Som end i Skiold afmalet staaer,
Dets Hierter er saa røde⁸.
- 51 Horvendels Søn i Fenges Gaard
Opvoxde med stor Kvide,
Og Knøsen havde bange Kaar,
Det kan Man sagtens vide;
At Tigrens Hu og Hierte stod
Alt til den Løveunges Blod,
Det kan Man nok begribe.
- 52 |A:111| I Tide tog da Svøftet ind
Den liden Løveunge,
Og axlede et Abeskind,
Og laande Skadens Tunge,
Og spillede det høie Spil,
At være som en Slange snild,
Eenfoldig som en Due.
- 53 |US3:206| Ja, *Amlenth* sad i Askekrog,
For Emmerne at rage,
|PS4:16| Men baged med det Samme dog
Lidt Dei til *Skolle-Kage*;

Han baged der de Hager smaa,
Der hægte skulde, som Man saae,
Om Fenge *Purpur-Kaaben*.

- 54 Det er heel underligt et Sprog
Hun har den Dane-Sage,
Hun taler kun saa jævnt, men dog
Saa snildt om gamle Dage,
|VU7:243Et *Speil* hun fører i sit Skiold,
Hvor Nyaar sig med Hedenold
I Lignelse forene.
- 55 **|A:112**Ja Amleths Færd i Fenges Gaard
Er Jyllands Skiemte-Sage,
Den siger: skue ei Hund paa Haar!
Den altid har en *Hage*,
Og Skam faae den der stander hos,
Naar Jyden *skifter Arvegods*
Alt i de røde Emmer⁹.
- 56 Dog, tænker ei, I veed nu Alt
Om Jyllands Skiemtesage!
Nei ret Man faa'r den ei fortalt
I disse korte Dage,
Den er, som Jyden, dyb og huul,
Den kommer først til *næste Juul*
Vel ud som *Nyaars-Gave*.
- 57 For Verdslighed og Lapperie
I Aar det blev for silde,
|PS4:17Thi *Mortens-Dag* er alt forbi,
Og Man fik intet Gilde,
En Smule her jeg peger paa
Kun for Umyndige og Smaa,
Som ikke er for Kloge.
- 58 **|A:113|US3:207**Om Amleths Spil paa Kam og Aas,
Om Speideren der vilde
Ham slagtet som en Mortens-Gaas,
Men kom til Svine-Gilde,
Ja, blev og selv til Svinemad,
Derom jeg gierne rime gad,
Men nu er det for silde.
- 59 Hvordan den vakkre Jydeknøs,

Trak Rus omkap med Fenge,
Og skar sig selv fra Galgen løs,
Og lod hans Knegte hænge,
Derpaa var *Rimet* let tilfals,
Thi Fals slaa'r altid selv paa Hals
Sin egen vakkre Herre.

60 Jeg nævne maae og med et Ord
Den Amleths snilde Tale:
Om Maden som blev sat paa Bord,
I Britte-Kongens Sale,
Al Øllet smagte slemt af Jern,
Og Brødet af en blodig Kværn,
Og Kiødet efter Aadsel.

61 |A:114| Men fiint det Alt at lægge ud,
Det taaler Tiden ikke,
At tale om hans skotske Brud,
Vil sig ei heller skikke,
|PS4:18| Og endnu mindre om hans Færd
I Hallen med *fornaglet* Sværd,
Og om hans gamle Hager.

62 Dog kort og godt er Sagn fortalt,
Naar Man dets Indhold giætter,
Og Amleth vandt, og Fenge faldt
For eget Sværd som Jetter,
Og Amleth sad paa Fader-Stoel,
Og mindes klart, saalænge Soel
Paa Saga-Skioldet straaler.

63 O! var nu Sagnet heel fortalt,
Det var en Skiemte-Sage,
Men ak! som under Soel i Alt,
Det Brede er tilbage;
|US3:208| Skiøndt kiæk i Sind og myg i Aand,
Dog Amleth faldt for Frøndehaand,
Og troløs blev hans Enke.

64 |A:115| Det er, naar Løven vorder snild,
Vist paa de høie Navler,
Naar Løven driver Abespil,
Den ingen Løver avler,
Da Løvens Stammetræ uddøer,
Og i dens Ham med skiulte Klø'r
Kun stikker Ulve-Ræven.

- 65 Hvor Amleth faldt i Hedenold,
Der er nu Amleths-Hede,
Der findes vel hans blanke Skiold
Med sine Bukler brede,
Med Billedværk og Runer paa,
Og fandt Man det, Man der jo saae,
Det gamle Jydske Vaaben.
- 66 |PS4:19| Vel hørde jeg hvad Fugl i Skov
Om Skotten sang paa Kviste:
Han, *mens paa Heden Amleth sov,*
Tog Skioldet bort med Liste.
Det til sin Dronnings Gaard hiembar,
Hvor Runerne han overskar
Aftegned Billedværket.
- 67 |A:116| Men Fuglen sang dog og i Skov,
At Skioldet kom tilbage,
Og Amleth lod kun som han sov,
Og Tingen fik en Hage,
Thi Amleth reisde sig paa Stand,
Og Skotten blev en fangen Mand,
Og maatte for ham skrifte.
- 68 Det er heel underligt et Sprog,
Hun har, den Dane-Sage,
Og Pokker kan ei *blive* klog
Paa hendes *gamle Dage,*
Thi som hun er i Øster bedst,
Hun som et Lyn er flux i Vest,
Det kalder hun at *flagre.*
- 69 |US3:209| Ja, gamle, stolte Villiam!
Jeg beder, tag dig vare!
Thi faaer med Skiold hun paa dig Ram,
Da est du lidt i Fare.
Maae skrifte hvad du knebet har,
Maae skrifte hvad du overskar,
Og lære ret at *stave.*
- 70 |A:117| Saa ligger Amleth under Muld,
Saa er den Slægt henfaret,
|PS4:20| Som blev udruget over Guld,
Og staaer kun op *forklaret,*

Og svinger klar sig op fra Muld,
Og lader Verden med sit Guld
Kun lege og hensmelte.

71 Saa sank det jyske Kongetræ
I Frændehadets Flamme,
En Green dog spirede i Læ,
Af Leires Kongestamme,
Indgroet blev dens Hiertes kud
I Nordens Tvilling-Eeg saa prud,
Og riig paa Adels Kviste.

72 Dog, ikkun ved et Under-Bliv,
Det Syn blev seet paa Jorden,
At visne Green fik atter Liv
Og Rod og Top i Norden,
Hvad Skiønt Man saae før Blivet lød,
Var Sorg kun over Træets Død,
Og Livets dunkle Minde.

73 |A:118|VU7:244 Kong Vermund sad paa Jelling Gaard
Saa blind paa gamle Dage,
Og Tydsken bød ham bange Kaar,
Og Uffe heed den Spage,
Dog Tungebaand for Kindhest sprang,
Og Uffe fik sin Mund paa Gang
Gav rene Ord for Penge.

74 Ei saae Kong Vermund Øiets Lyn,
Men hørde Læbens Torden,
Og Sagnet altid gaaer for Syn
I Kongehald i Norden,
|PS4:21|US3:210 Naar huult det brager under Skye,
Det lyner vist og over Bye,
Det vidste Vermund Vittre.

75 Saa grov i Hast han op igien
Sit Kiæmpesværd af Jorde,
Og gav det til den Ungersvend,
Dog neppe han det turde,
Det godt nok er at raabe: Hov!
Men dermed gaaer dog ingen Plov,
Det vidste Vermund Vittre.

76 |A:119| Kong Vermund sad paa Eiderbro,
Han sad med Liv i Hænde,

Og faldt den Ene for de To,
Da havde Livet Ende;
Thi Uffe stod paa Holmen der
Alt med det rustne Jydesværd,
Mod tydske Kiæmper tvende.

77 Ei var det Overdaadighed,
Men tvungen Sag at kalde,
At Uffe mod de tvende streed,
Om og han maatte falde,
Thi plettet var i Ulve-Old
Det gode, gamle Danne-Skiold,
Det gik ham nær til Hierte.

78 I Upsala Kong Adils sad,
I Klæder blaa og blanke,
Mig Roes og Guld, og Ravne Brad!
Det var hans Ord, hans Tanke,
Ja, hvor han gik, og hvor han stod,
Han hver en Dag fra Top til Fod
Var svøbt i Odins Kiortel.

79 |A:120|PS4:22 Han hærgede saa seiersæl
Paa Danmark og paa Norge,
Han slog saamangen Mand ihiel,
Og vandt saa stærke Borge,
Han kom til Slie og slog Frovin,
Kong Vermunds Jarl og Kiæmpe fiin
Alt paa hans gamle Dage.

80 |US3:211 Kong Adils sad ved bredden Bord
Alt i de høie Sale,
Tog Munden fuld af Viin og Ord,
Det var hans Viis at prale:
Nu har jeg fældet Her Frovin,
Og Daners Mark skal vorde min,
Det svær jeg ved min Klinge.

81 Saa gik han ud af Upland-Sal,
Ham fulgde Kiæmper stærke,
Saa stod han paa den slette Val,
Og høit saa fløi hans Mærke,
Kong Vermund under hvide Haar
Sad tankefuld paa Jelling-Gaard,
Sad sønneløs i Kvide.

- 82 |A:121| Det havde Ætten af Frovin
Den Ære dog at melde:
Han slog ihiel vor Fader fiin,
Og det skal han undgiælde,
Og heed ei Mærket Dannebraag,
Saa, hvor det fløi, det fulgdes dog
Af ægte Danske Svende.
- 83 Kong Vermund sad ved bredden Bord
Med Venner og med Helte,
|PS4:233| Og der kom Bud med snare Ord
Om flux at spænde Belte,
Der Følge stod for Kongens Bord,
Og mæled rene, danske Ord
Om Feide og Bedrifter.
- 84 Kong Adils stander i vort Land,
(Saa brat den Høvding taler)
Og han har Folk som Smuld og Sand,
Han pukker og han praler;
Men Ordet gaaer saa vidt om Land:
Nu har vi Frovins Banemand,
Op, op, I Ungersvende!
- 85 |A:122| Og fra hver ægte Ungersvend
Det klinger høit paa Hede:
Ja, vel var det, han kom igien,
Nu skal vi Ulven bede;
|US3:212| Sid I kun sæl, o Konning god!
Thi drikke vi ei Ulvens Blod,
Han Eders dog skal miste.
- 86 Kong Vermund skued Øiets Lyn
Og hørde Læbens Torden,
For Sagnet denne Gang gik Syn
I Kongehald i Norden,
Og som det braged under Skye,
Saa lyled lyst det over Bye,
Og det var Fryd at skue.
- 87 Hil! sæt dig, Kiæmpe, ned paa Bænk!
(Saa klang nu Kongetalen)
Og kvæg dig lidt med Brød og Skiænk,
Til Vandringen paa Valen,
|PS4:24| Til Kiæmpen lyder Hnikars Ord:

Du veedst det ei ved Davrebord,
Hvor Nadveren dig bydes.

88 |A:123| Nei, Tak for Bud! o Konning bold!

Ei Mod jeg har paa Sæde,
Nu Kiæmpegang med Sværd og Skiold
Er al min Lyst og Glæde;
Dog ei jeg vrager Kiæmpeskik,
Thi rækker mig en Lædskedrik
Alt som jeg staaer paa Gløde!

89 Den skalst du faae, du Kiæmpe huld!

(Kong Vermund glad det meldte)
Og Bægeret af røden Guld
Det giemme du i Belte!
Og brug det for den hule Haand
Naar som forsmægte vil din Aand
Alt i den stærke Brynde!

90 Det var den Jydske Høvedsmand,

Han stod alt som paa Gløde,
Saa tog han Bægeret paa Stand,
Det Kar af Guldet røde,
Men før han drak, et Kiæmpeord
Han falde lod for Kongens Bord,
Som ei er at forgiætte.

91 |A:124|US3:213| Det lover jeg i Kiæmpelag

Alt med min Danske Tunge,
At før jeg flygte skal i Dag
Hvor hvasse Sværde siunge,
Jeg tømme skal af eget Blod
En Skaal saa fiin, o Konning god!
Som I mig her iskiænker!

92 |PS4:25| Hr. Følke reed, alt som til Brud

En Beiler hardt mon stunde,
Kong Vermund med sin Hird saa prud,
Kom efter som de kunde,
Og før sig Svensken saae omkring,
Han saae saa bold en Kiæmpering
Om Dannerkongens Mærke.

93 De Sværde goel og Pile sang,

Og Hielmen faldt af Sæde,
Og Staalet brast og Blodet sprang,

Og Heden den fik Væde,
Og Jyden stod, og Jyden laae,
Som før og siden tit Man saae,
Omringet, men af Døde.

94 |A:125| Det gik saa fort og dog saa seent,
Alt under Od og Egge,
At mange Svensker glemde reent
Den Vei fra Val til Snekke,
Og *Følke* sad paa den saa mod,
Og drak af Hielm sit eget Blod,
Som Viin af Kongens Bæger.

95 Ja *Følke* sad paa Kongevei
Alt som en Helt til Skue,
For Kongeblik det dulgdes ei,
Hvi *Følke* sad paa Tue,
Gid ingensinde lukkes maae,
Før sligt et Underværk det saae,
En Dannerkonges Øie!

96 Kong Vermund kom og stod og saae
Og tog saa lydt til Orde:
|PS4:26| Alvorlig meent, kan jeg forstaae,
Var Løftet som du gjorde.
|US3:214| Det svared *Følke* brat igien:
Er det saa Nyt hos Dannemænd
At holde Troe og Love!

97 |A:126| Det er heel underligt et Sprog
Hun har den Dane-Sage,
Hun taler kun saa jævnt og dog
Saa sødt om gamle Dage,
Det lader som et Efterkuld
Hun vil udruge over Guld
Alt paa den brune Hede.

98 Kong Adils sad ved bredden Bord
Alt i de høie Sale,
Tog Munden fuld af Viin og Ord,
Det var hans Viis at prale,
Med *Følke* og med Flugt han tav,
Men raabde: jeg har lagt i Grav
Frovin, den stolte Kiæmpe.

- 99 Det Kongeord ved bredden Bord
Alt fra de høie Lofte
Udfløi saa fort og vidt i Nord
Som før og siden ofte,
Det fløi alt over Field og Hav,
Det ringed over Frovins Grav
Og i hans Sønners Øren.
- 100 |A:127| Det klang saa høit, det klang saa tit
Og altid klang det værre,
Det Broderpar, jeg siger frit,
Var hver saa bold en Herre,
Nu lukkes om en liden Stund
|PS4:27| De Øren eller og den Mund,
Det kan Man sagtens vide.
- 101 De Brødre stod i Svealund,
Og Adils var tilstæde,
Og Kette slog af Hiertens Grund,
Saa Hielmen sprang, fra Sæde,
Og Blodet sprang af Hielmestoel,
Men Kongen fnøs og Sværdet goel,
Og Kette maatte knæle.
- 102 |US3:215| Hr. Vigge stod i Lunde-Læ,
Med Sværd ved Lænd tilrede,
Og der hans Broder sank i Knæ,
Da foer det selv af Skede,
Det fløi i Haand, til Hielp det foer,
Og Adils sank saa bleeg til Jord
Og Kette sprang i Veiret.
- 103 |A:128| Saa droge de til Frovins Grav
Med Hovedet i Belte,
Og aldrig meer det praled af
At Adils Frovin fældte,
Men der det faldt i Sveaskov,
De brød den danske Kiæmpelov,
Thi To om Een de vare.
- 104 Det saae den liden Fugl i Lund,
Og sang alt hvad den vidste,
Og flux det lød fra Mund til Mund
Hvad Fuglen sang paa Kviste,
To Daner brød i Sveaskov
Den runde Kreds og Kiæmpelov,

Det var saa tungt at høre.

105 |PS4:28| Ja, tungt for hver en Dannemand

Det er, naar Daner skuffe,
Og let sig hver da tænke kan,
Hvor tungt det var for Uffe,
Thi han var Dansk af Hiertens Grund,
Og Bruddet i den svenske Lund
Det var hans Svogers Brøde.

106 |A:129| Thi stander nu den Herre bold,

Med rustne Sværd i Hænde,
For Glands til gamle Dane-Skiold
At vinde fra de Tvende,
Ja, Plet af Skiold og Rust af Sværd
Han skure vil i Herrefærd,
Om det ham maae gelinge.

107 Kong Vermund sad paa Eiderbro,

Saa tæt ved aabne Bølge,
Og faldt den Ene for de To,
Han vilde brat ham følge,
|US3:216| Han vilde paa den Vove kold
Hensvømme til sin Fader, Skiold,
Med Danmarks tomme Krone.

108 O! Dannemark! o Fædreland!

O! da var Nød paa Færde,
Din Vætte sad paa Gravens Rand
Og under hvasse Sværde,
Din Vei til Priis, sortladne Hav,
Sig aabned som en Kiæmpegrav
Alt for den hvide Gubbe.

109 |A:130| Kong Vermund sad paa Eiderbro,

Og hørde Sværde siunge,
|PS4:29| Han hørde det var Stemmer to
Og af den Tydske Tunge,
|VU7:245| De sang for Liig, det hørde han,
Og gamle, blinde Kongemand
Sig hælded over Bølge.

110 Han tænkte paa den Askekrog,

Hvor Uffe sad der hiemme,
Han frygted at det Kiæmpesprog

Var dog kun Dværge-Stemme ;
Han vidste ei at Helten bold
Kun Pletten lod af Dane-Skiold
Med tydske Klinger skure.

- 111 Kong Vermund paa sin Kvide-Stoel
Nu hørde Noget runge,
Og kiendte det var Skrep som goel
Alt med sin Danske Tunge,
Hvor ramde nu i Herrefærd
Mit gode, danske Kongesværd?
Saa spurgde brat den Gamle.
- 112 |A:131|Ham meldte Svend med lystig Hu:
Det veed jeg ei saa lige,
At Tydskeren gik reent itu,
Er Alt hvad jeg kan sige,
Og Vermund flytted sig paa Stand
Til Sæde ind fra Bølgerand,
Han Sagn for Syn lod gange.
- 113 |US3:217|Saa stod *de* Konge-Sønner to
I Kredsen *nu* alene,
|PS4:30|Og Sværdet goel, og Daner loe,
Thi Uffe han stod ene,
Ja Dansken stod, den Saxer laae,
Han maatte bag af Dandsen,
Thi han faldt ud af Turen.
- 114 |VU7:246|End Vermund Sagn for Syn lod gaae,
Og reisde sig fra Sæde,
Og hvad kun times Kiæmper faa,
Den Gubbe græd af Glæde,
Ja, Kiæmpesorg og Taarefryd
Det altid var en Skioldungdyd,
Og Dannishedens Mærke.
- 115 |A:132|Det er heel underligt et Sprog
Hun har den Dane-Sage,
Hun taler kun saa jævnt og dog
Saa snildt om gamle Dage,
Et *Speil* hun fører i sit Skiold
Hvor Nyaar sig med Hedenold
I Lignelse forene.

- 116 Ja, ei i Dag og ei i Gaar
O Dannemark, du Kiære!
Du fikst de underfulde Kaar,
Du skalst til Graven bære,
De stande fast paa Norners Skiold,
De klinge giennem hver en Old
I søde Vemods-Toner.
- 117 Som Diderik, din Kiæmpe god,
Du sænker under Fielde,
Lindormen tænker, med sit Blod
Dit Hierte skal undgiælde,
|PS4:31Men Løven er dig huld og troe,
Den huler Fieldet med sin Klo,
Og bærer dig til Hallen.
- 118 **|A:133**Derfor du fører i dit Skiold
De Hierter og de Løver,
Kun de kan frie af Vold,
Dit *Adelring* han døver,
|US3:218Kun til at spalte Klippevæg
Det faaer igien sin hvasse Eg
Naar Hiertet er hos Løven.
- 119 Paa Gyldenbund saa *himmelblaa*,
Staae dine Løver trende,
Og om paa Skioldet ret jeg saae
Dig hiulpe alt de *tvende*,
Den *tredie*, det give Gud!
Dig grave nu af Fieldet ud,
Saasandt du det behøver!
- 120 Og naar da paa Kiærminde-Vang,
Dig Løven høit mon bære,
O, stem da i din *Svanesang*
Til *Juda-Løvens* Ære!
Thi i de Løver himmelblaa
Med Taarefryd du sande maae
At *Han* sig aabenbared.
- 121 **|A:134**Ak! synker da igien i Field
Du ved dit Hiertes Brøde,
Da er der intet *gyldent* Feld,
Der er kun *Norges røde*,
Du kommer aldrig ud af Field,
Hvis ikke da *sin gamle Giold*

Betaler *Hellebarden*.

- 122 |PS4:32| Da smuldret er dit *Adelring*
Og ligger under Mulde,
Det gamle Blod gier Hiertet Sting,
Men ikke Bod for Kulde,
O! Gylden-Løve! husk da paa,
Det var de Løver himmelblaa
Som rakde dig din Krone!
- 123 Der er en Sang saa gaadefuld
Om Fafnir, Ormen lede,
Som ruged over Bølgeguld
Alt paa den vilde Hede,
Og om den Helt af Asablod,
Som Ormen slog men beed til Bod
Dog selv i Ormens Hierte.
- 124 |A:135|US3:219| Opfostret var den Kæmpe fiin
I Dannemark med Ære,
Men Nidinge ham slog ved Rhin,
Som Visen os mon lære,
Hr. Sigurd var hans Navn paa Jord,
Hans Rye gik vidt i Syd og Nord,
Det gik til Griklands-Havet.
- 125 Han havde sig en Dotterlil,
Det var saa fiin en Blomme,
Og hendes Fosterfader snild,
Han lod den ei forkomme,
Han giemde den i *Harpebund*
Og førde den saa over Sund
I Lye til Norges Fielde.
- 126 Der voxde op den Møe saa prud,
Og *Brød* hun maatte *bage*,
|PS4:33| Men dog hun blev Kong Regnars Brud,
Den gaadefulde Krage,
I Dannemark, i Kongefavn
Hun tog igien sit Adelsnavn,
Hun Aslaug heed med Æren.
- 127 |A:136| Men Aslaug hørde det med Sorg
Alt af den liden Svale,
At Regnar fæsted Ingeborg

I Sveakongens Sale,
I Troløshed hans Troe forsvandt,
At Kraken han i Norge fandt,
Var Aslaug Sigurds-Dotter.

128 Nu Ormehiertet op sig skiød,
Hun gav sig til at mane,
Og for at vidne, hun var fød
Af Sigurd Fafnis-Bane,
Hun maned frem to Orme smaa
I Øiesteen paa ham der laae
Alt under Moderhierte.

129 Saa fødte hun saa harmefuld
Den Sigurd Orm i Øie,
Saa fødte hun et Ormekuld,
Og dog med Nakker høie.
|US3:220O vee! thi Ormen raader nu
Saa høit i Hoved, dybt i Hu
Paa Øe, paa Hav, paa Hede.

130 **|A:137**Med laaden Braag vel Regnar staaer
For Ormen under Lide,
Men i Kong Ellas Ormegaard
Der klinger Regnars Kvide.
Ak! nu har Ormen vundet Spil,
|PS4:34Ak! hvordan vil det nu gaee til
Paa Danmarks sorte Hede!

131 Den bruser huult nu over Søe,
Den Lyd af Regnars Kvide,
Og derom taler Øe med Øe
Hvad Bretlands Orme bide,
Og Ella faaer af Regnars Børn
Vel Ormen dyrt betalt med Ørn,
Men Ormen har sit Bytte.

132 Da saae det ud i Dannemark,
Som det saae ud i Norge.
Enhver var stor som han var stark
Og som han aatte Borge,
Paa Hav og Land og Stol og Stavn
Af Vikinger med Kongenavn
Det mylrede som Orme.

133 **|A:138**O! havde Løven himmelblaa,

Mit Danmark! da ei været,
Da havde Ormens Unger smaa
Dit Hierte brat fortæret,
Du havde til din Svanesang
Kun havt det Bragemaal der klang
Saa huult i Regnars Kvide¹¹.

- 134 Der er saa bredt et Land bag Rhin
Alt under Vesterlide,
|PS4:35Der sad en Drot saa favr og fiin
Alt paa de samme Tide,
|US3:221Ja, Keiser var han, som jeg veed,
Og *Karl* han var, alt som han heed,
For Hat, for Spir og Krone.
- 135 **|A:139**Han gik saa frank, han gik saa frie
Alt over Alpefelde,
Og tvang dit siunkne Lombardie
Alt under Frankevælde;
Han gik i Ost og Vest og Nord
Og vilden Saxer, stolten Mohr
Sig maatte for ham bøie.
- 136 Men det er Skiemt af gamle Skjald,
Om end ei Tant saa ganske,
At med ham stod i Ronceval
Den kiække Holger Danske.
De sammen gik i Arvetal,
Men dog *sin Kamp i Ronceval*
Har Holger end tilgode.
- 137 Nei Andet saae den Keiser fiin
Paa Borg fra høien Svale,
Saae under sorte Seil paa Rhin
De gyldne Stavne prale,
Og under Seil i Lyfting stod
Som Godefred ei Fredegod
Den diærve Holger Danske.
- 138 **|A:140**Den Keiser sukked i sin Aand,
Han saae uvordne Dage,
Han saae sit Spir i Holgers Haand
Og maatte sig vel klage;
|PS4:36Hvad hialp det, om han Danmark vandt,
Naar Visen gik, og det var sandt,

“De Danske boe paa Havet .

- 139 |A:141|US3:222 Kun Skygge er al Verdens Glands,
Dens Roes kun Lyd af Bielde,
Og fra den bittre Dødningdands
Ei frier Byrd og Vælde,
Den Keiser og saa stolt og stor
Hensmuldrede i sorten Jord,
Thi Mand er Muldets Frænde.
- 140 Han efterlod en Søn saa spag,
Som Keiser skulde være,
Men Skulderen var alt for svag
Til Kronen høit at bære,
|VU7:247| Sit Spir og Sværd han holdt kun slet,
Og holdt han Psalmebogen ret,
Saa holdt han dog ei Tonen.
- 141 I Keisergaard det gik saa skiævt,
Der Karlen var begravet,
|PS4:37| Og Holger som Norman ei giævt,
Men vildt omfoer paa Havet,
Han foer paa Hav, han goel paa Kyst
Og *giorde hvad Man kalder lyst*,
Ja Kirken stod i Lue.
- 142 |A:142| Dengang det over Lande lød
Alt under Suk og Klage:
Carolus Magnus han er død,
Den Keiser uden Mage,
Da lød det som et Tordenskrald
Alt for en Munk i Klosterhald,
Men hvad vil det vel sige?
- 143 Ja, det var ingen Munk engang,
Men kun en Smaadrenge liden,
Dog i hans Øren hardt det klang
Og huult og hele Tiden:
“Kun Skygge er al Verdens Glands
Og Enden er en Dødningdands.”
Veed I, hvad det vil sige?
- 144 |US3:223| Mon det kan skaffe Franken Fred,
Mon det kan hielpe Frisen,
Hvad kommer det Normannen ved

Og hvad skal det i Visen,
At hist i Korbei-Klostret giøs
Og græd en liden Munkeknøs,
Knap tretten Vintre gammel?

145 |A:143| Lad sidde ham, den Knøs, i Fred,
Til han er ret udtunget!
Gud glæd hans Siæl i Evighed
|VU7:248| For Messen han har siunget!
|PS4:38| Ja, Franken skal med Frisen vist,
Men dog Normannen først og sidst
Hos Gud ham ihukomme.

146 Hr. Ebbe sad med Bispestav
Til Rheims i Vesterleden,
Ham græmmede det Hedenskab
Saa nær ved Christenheden,
Han saae de danske Hedningbud
I Keisergaard gaae ind og ud,
Det gik ham nær til Hierte.

147 Saa tung da blev den Stav i Haand,
Og Kaaben var til Byrde,
Han hørde Røsten i sin Aand:
Du kalder dig en Hyrde,
Men Hyrden god i Ørken gaaer
At lede op det tabte Faar
Og sanke det til Hiorden.

148 |A:144| Da blev saa let den Hyrdestav,
Og Ebbe flux med Glæde
Den tunge Kaabe kasted af,
Og gik med Stav fra Sæde,
En bedre Byrde haabed han
At hente i det Hedningland
Og til Guds Alter bære.

149 Saa vandred ud den Biskop from
At grunde Nordens Kirke,
Han gik saa vidt, han gik til Rom,
Han gik til Dannevirke,
|PS4:39| |US3:224| Med Pavebrev og Keiserbud
Han gik i Nord, han gik med Gud,
Med Hedninger i Følge¹³.

150 |A:145|VU7:249I Jylland havde Harald Klak

Et lille Kongerige,
Men hvor han havde sit Gemak
Det veed man ei saa lige,
Dog, sad han ei paa Haraldskiær,
Saa sad han den dog sikkert nær
Alt paa den brune Hede.

151 Ja vist han sad paa Jellinggaard,

Det kan omtrent Man vide,
Om ikke just det hele Aar,
Dog sikkert somme Tide,
Man mærker det paa Thyra godt
At hun har kiendt det gamle Slot
I sine unge Dage.

152 |A:146|I Landerup ved Kolding-Aa,

Der er saa klar en Kilde,
|PS4:40|Der stod en Steen saa stor og graa,
Den Meget sige vilde,
Som, naar engang Man kan forstaae
At stave ret de Runer raa,
Man faaer kanskee at vide¹⁴.

153 |US3:225|Ved Kilden stod en Kongegaard

End ei saa langt tilbage,
Og Ordet gik, som skrevet staaer,
|VU7:250|At i de gamle Dage
Da havde der Kong Harald Klak
Et kiært og synderligt Gemak
Og riste lod de Runer.

154 |A:147|Der gik endnu et andet Ord,

At det gik Konger ilde,
Naar ei, ihvor de drog og foer
De drak af samme Kilde,
Og derfor Man med samme Skiel
Som Roskilds gamle Kongevæld,
Den nævner Konge-Kilde.

155 Og er det sandt som skrevet staaer,

Det sandes vel tillige,
At Ebbe kom til Landdrupgaard,
At christne Haralds Rige,
|PS4:41|Og naar det Konger godt skal gaae,

Tilvisse og de drikke maae
Af Korssets Konge-Kilde.

156 Der stod en Borg ved Rinaabred,
Der maatte Marmelstene
Fra *Rom* og fra *Ravenna* med
Sig til en Hald forene,
Ja, til saa stolt et Keiser-Slot,
At favne der en Franke-Drot
Alt under Keiser-Krone.

157 |A:148| Der randt engang et Timeglas,
Det synes nu udrundet,
Da hvert et kongeligt Palads
Med Kirken var forbundet,
Og ved den Keiser-Borg saa prud
Der stod et Huus for Himlens Gud,
Ja, til Hans Ord og Ære.

158 Carolus med sin store Magt,
Og med sin brede Krone,
Holdt Engle for den bedste Vagt
|VU7:251| Om Borg og Land og Throne,
|US3:226| Thi havde han den Kirke hvalvt,
Og Engelheim blev Borgen kaldt,
Der dvæled han saa gierne.

159 Og det var Keiser Ludvig spag,
Han Borgen skulde giæste,
At sidde der paa Herredag
Med Riddere og Præste,
Og det var Ebbe med sin Stav,
Han kom fra Danmarks Hedenskab
Med Tidender saa gode.

160 |A:149| |PS4:42| Han bød: Guds Fred! han bød: God Dag!
Og det med Hiertens Glæde,
Han talde til den Keiser spag:
O! stat nu op af Sæde!
Et Barn er født i Bethlehem,
Thi glæde sig Jerusalem,
Halleluja istemme!

161 Halleluja! ja, Gud skee Lov,
Som med mig vilde være,
Saa fra den dunkle Daneskov

Kiærminder jeg kan bære!
Han plantet har en Eeg saa prud
I Skoven der, hvis Hiertesked
Til Skyen skal opvoxe.

- 162 Han plantet har saa fiin en Bøg,
Den faaer saa fast et Stade,
At ei, før Hav opgaaer i Røg,
Den fælder sine Blade,
Og i dens Grene Himlens Fugl,
Skal Rede bygge, finde Skiul,
Sin Røst i Sang opløfte¹⁵.
- 163 |A:150|VU7:252|Alt mangel Siæl af Satans Vold
Er vundet til Guds Rige,
Med Viv og Søn Kong Heriold
Nu vindes vist tillige,
Et Barn er født i Bethlehem
Og fort sin Kaas til Englehiem
Kong Heriold mon stile.
- 164 |PS4:43|US3:227|Det hørde Alt den Keiser spag,
Det Ord han maatte lide,
Og det var efter Valdborgdag,
Og nær ved *Pindsetide*¹⁶,
Den Keiser foer fra Bye til Bye,
Og Ranken stod saa grøn og blye,
Og Fuglen sang paa Kviste.
- 165 Den Keiser stod i Borgen sin,
Han saae fra høien Svale
Alt under hvide Seil paa Rhin
De gyldne Stavne prale¹⁷,
Og under Seil i Lyfting stod
Som Harald nu saa Fredegod,
Den gamle Holger Danske.
- 166 |A:151|Og der blev talt saamangt et Ord
Med Blide og med Læmpe,
Til Kongen og hans Mænd fra Nord,
Saamangen ærlig Kæmpe,
Og Talen gik saa længe om,
At Harald tog ved Christendom,
Og Kæmperne tillige.

167 Det var forvist en Høitidsgang,
Der Mænd fra Dannevirke
Gik under Sang og Klokkeklang
I Engelheim til Kirke,
|PS4:44|VU7:253De kasted Odins Kiortel graa,
Og Korseliin de toge paa,
Ja Christentøiet hvide.

168 Og Ludvig holdt Kong Heriold
Alt under Daabens Naade,
Og *Luther* holdt hans Søn saa bold,
Det er en venlig Gaade,
|US3:228Og *Judith* holdt den Dronning fiin
Alt under Guld og klare Liin,
Vor Gud saa vil vi love!

169 **|A:152**Den Kirke stod saa underfuld
Om ei for Hierter kolde,
Saa dog for Skialden, klar som Guld,
Og fuld af Saga-Skiolde,
Som Herrens Værk i Tidens Gang
Bedrifterne paa Skiold udsang,
Hvad Himle skal fortælle¹⁸.

170 Ja, ei i Dag og ei i Gaar,
O! Dannemark! du Kiære!
Du fikst de søde Vemods-Kaar,
Du skalst til Graven bære,
De stande fast paa Norne-Skiold,
Og klinge giennem hver en Old
Fra Lund og Harpe-Strænge.

171 **|A:153|PS4:45**Saa toner høit det over Hav
Fra Syd, fra Østerleden:
Det klare, underfulde Rav
Det er kun Taaresveden
Af Systemne i Ocean,
Som sidde lavt ved Eri-Dan
Og Broderen begræde.¹⁹

172 Det toner, Tyrus! fra din Kyst,
Og Hellas! fra din Lyre
Om Gude-Sønnens Daarelyst
Til Solens Karm at styre,
Om Phaeton, som fandt sin Grav

Alt i det dybe Verdenshav,
Hvor Systre ham begræde.

- 173 |US3:229|O! det er Danaider smaa
Der sig for Ørnen dølge,
Med Krandsen af Kiærminder blaa
I Oceanets Bølge,
Og siunge der et Havfru-Chor,
Som smelter Klipperne i Nord
Med sine Vemods-Toner.
- 174 |A:154|Ja, Danmark, saa kiærmindelig
Dit Hoved du mon bøie,
Og himmelblaa Kiærminden sig
Mon speile i dit Øie,
Og Paradisets Glemmigei
Har farvet blaa din Havfruvei
Igiennem Tidens Bølger.
- 175 |PS4:46|VU7:254|Kun i det dybe Himmelblaa
Sig klarer Stiernens Lue,
Og Minderne Man vil forstaae
Man *kiærlig* maae beskue,
Hvem beder *mindelig* som du?
Hvem ener saa i Sprog og Hu
At elske og at mindes?
- 176 Det toner underfuldt i Nord
Om Freias gyldne Taarer,
I Taaren Ædelstenen groer
Og ei i Fieldets Aarer;
Den groer imens hun gaaer om Land
Og spørger om sin Ægtemand
Og om hans *Stammetaule*.
- 177 |A:155|Hun Othars Æt og Arvetal
Udspørge maae i Tide,
Før Othar med Angantyr skal
I Kreds om Odlen stride,
Da skal det blanke Sagaskiold,
Hvor Old forener sig med Old,
Ham Danefæet *hiemle*.
- 178 Ja, Danmark! du est Freia vist
Alt med sin Gylden-Taare,
Din Ægtemand er hviden Christ,

I Verdens Mund en Daare,
|US3:230| Ham søgde du i Hedenold,
Afmale skal du paa hans Skiold
Hans Æt og hans Bedrifter.

179 Da skal Steen-Templet han dig gav
Med Væggene saa steile,
|PS4:47| Forvandle sig til klaren Rav
Til favre Gaade-Speile,
Hvor Lignelsen af hver Bedrift
Med Skyggen af hver Runeskrift,
Sig underlig forbinder²⁰.

180 |A:156| Ja, Danmark! det er dine Kaar,
Vor Gud saa vil vi prise!
Hvad Bøge-Fuglen sang i Vaar
Alt i din Kiæmpe-Vise,
Forklares skal ved Sagas Røst,
Naar Roserne i *Efter-Høst*
Sig om din Tinding vinde.

181 Ja, Holger Danske! vist du skal
De Konger undertvinge,
Halvfierds og tvende udi Tal,
Som det i Skiemt mon klinge,
Dem tvinge under *Christi Aag*
Og lære dem det *danske Sprog*
At kiende og at ære.

182 Ja, visselig fra *Bethlehem*
Du skal i Strid uddrage,
Og Landet fra Jerusalem
Til Ganges Bred indtage,
Og som *John Præst* med *Dannebraag*
En Hvile under *Christi Aag*
I Indien forkynde²¹.

183 |A:157| |PS4:48| Ja, slaae kun Hedens Orm ihiel,
Som Sigurd Fofnesbane!
Og riid saa op paa *Hindu-Field*
Med Asaguld og Grane!
|US3:231| Da vaagner *Brynd-Hild* og forsand,
Og giver kiærlig dig Forstand
Paa gamle Gude-Runer.

- 184 Ja Brynd-Hild skal et Rune-Chor
For dine Øren siunge,
Og lære dig det første Ord
Som klang fra *Mimers* Tunge,
Og lære dig hvordan du vist
Dig kan mod alskens Argelist
Med Rune-Staven skiærme²².
- 185 |A:158| Ja Dannemark! det er din Lod,
Det er din Nyaarsgave,
|PS4:49| Paa Granes Bryst og Gungners Od
At løse Runestave,
Og sanke dem i Sagas Speil
Med Runerne paa Norners Negl
Og dem paa Brages Tunge.
- 186 Du blander dem i Kirkeviin,
Det vorder Viisdoms-Vædske,
Dermed da skal din Broder fiin
Sig muntre op og lædske,
Og stave Runerne saa smaa
Paa Sole-Skiold og Biørne-Taa,
Paa Ørne-Neb og Vinge.
- 187 |A:159| De blandes i den samme Viin,
Og da den *Danske Tunge*
Skal med en Røst saa liflig fiin
Udtale og udsiunge
|US3:232| Det som Forklaret og som Heelt,
Hvad før kun dunkelt var og deelt
Hos Alfer, Aser, Vaner.
- 188 Det er saa underligt et Sprog,
Hun har den Dane-Sage,
Hun i Eenfoldighed er klog
Paa ny og gamle Dage,
Selv naar hun drager udenlands,
Hun beiler kun til Hiemmet's Krands
Af blaalige Kiærminder.
- 189 Saa tak da for de gamle Aar
O Land! den evig Høie!
|PS4:50| Ja tak for sære Vemodskaar,
For Taaren i dit Øie,
For Sorgen han i Hierte giød

Den Munkeknøs ved Keiserdød
I Corbeis fierne Celle.

190 |A:160| Ja mærk, o kiære Fædreland,
Den Tale uforblummet!
Alt længe havde vilden Strand
Din Gravhøi overskummet,
Begravet i sit Svælg hos Skjold
Alt Danefe fra Hedenold,
Varst du ei korset vorden.

191 O længe da hos Spartas Biørn
Og hos Athenens Ugle,
Ægyptens Apis, Romas Ørn,
Al Verdens Dyr og Fugle,
Din Løve nu i Hælheim laae,
Og skulde aldrig meer opstaae
At frede Dane-Skoven.

192 Og aldrig da den Fuglerøst
Var hørt fra Bøgens Grene,
Som aander Liv i gamle Bryst,
Bevæger haarde Stene,
Den Fløitelyd saa veemodssød
Om Signes og om Habors Død,
Om tusinde Kiærminder.

193 |A:161|US3:233 Da aldrig, hvad ei Verden troer,
Men skal forbauset skue,
Ved Midnat blussed op i Nord
End Signeburets Lue,
|PS4:51| Forklarende det væne Maard
Som vidt udslaaer sit gyldne Haar
Og siunger Svanesangen²³.

194 Saa lyt da under hvide Liin,
O Moder! til min Tale
Om den Apostel favr og fiin
Som vilde dig husvale,
Som korsede i Jesu Navn
Din knakte, hartad siunkne Stavn
Saa end paa Hav den gynger!

195 Igien er knakt Sesrumners Stavn,
Den sank for Verdens Øie,
Men løfter sig i Jesu Navn

Sortladne Hav at pløie,
Og aldrig synker den som Vrag,
Saalænge i det røde Flag
End Korset er at skue.

196 |A:162| Hos Fyrsterne sad tæt i Ring,
De Bisper rundt om Borde,
Hr. Ludvig holdt et Keiser-Thing,
Og saa tog han til Orde:
Hvor finder jeg den Klerk vel nu,
Som vandre vil med trøstig Hu
Til Hedninger i Norden?

197 Udsaaet er den gode Sæd
Nu paa den brune Hede,
Men Spiren er endnu saa spæd
Og Fienden er tilrede,
|PS4:52| Og sove vi, sin Klinte han
Udstrøer da tykt og tæt paa Stand,
Og spæden Spire kvæles.

198 Thi nævner mig en hellig Mand,
Som, Gud til Priis og Ære,
Vil fløtte Stav til Daneland,
At døbe og at lære,
|US3:234| Som mellem Hedninger vil boe,
At styrke Kongen i hans Troe
Og vinde Herren Siæle!

199 |A:163| Der sad den Skare stolt og prud
Af Herrer og af Klerke,
De elsked Verden, fremfor Gud,
Det var saa godt at mærke;
|VU7:255| Til Ring og Stav, til Borg og Lehn
Var Beilere vel ti for een,
Til Martyr-Kronen ingen.

200 De leged lidt med Stav og Sværd,
Og hvisket saa til Siden:
Slet ingen, der har Gud saa kiær
Vi kiende nu for Tiden;
Hvor var det værste Hedenskab,
I Danmark eller Klerkelav?
Det maatte Man vel spørge.

- 201 Da reisde sig en Abbed fiin,
Man kaldte ham Hr. Vale,
Han mælde brat: o Herre min!
Nu mig Forlov at tale!
Jeg veed en Munk saa fiin og from,
Han kan saa godt sin Christendom,
Og har saa snild en Tunge.
- 202 |A:164|PS4:53 Han haver Drift og stærk Attraa
Til Ordet at frembære,
Og Meget vilde han udstaae
Til Christi Priis og Ære,
Han har sin Gud og Frelser kiær,
Og vover han ei denne Færd,
Da vover den vist Ingen.
- 203 Det var den liden Munkeknøs,
Som sad i Korbeis Celle,
Og lyttede og græd og giøs,
Lod sig saa tit fortælle:
Nu blegnet er den Keiser stor
Ja død og lagt i sorten Jord
Med al sin Glands og Vælde.
- 204 |US3:235 Nu var han sig en Munk saa stor,
Og kunde Messer siunge,
|VU7:256 Ja klart forkynde Herrens Ord
Med en omskaaren Tunge,
Som Torden det for Verden lød,
Men Honning fra hans Læbe flød
For Fattige i Aanden.
- 205 |A:165 Det var den Munk, som Prisen bar
For Bisper og for Klerke,
Det var den hellige Ansgar,
Den Hedens Morgen-Lærke,
Han gik til Rhin for Ludvig frem,
Ja, først og sidst til Englehiem,
Der klinger nu hans Harpe.
- 206 Det skulde flux han svare paa,
Om han til Danmarks Skove
|PS4:54 Som Ordets Tiener vilde gaae
For Troen Livet vove?
“Ja, hielpe Gud mig arme Mand!
Jeg gange vil saa godt jeg kan,

Saavidt I mig vil sende.”

- 207 Og det kom ud blandt Læg og Lærd:
Her er en Munk i Gaarde,
Som vove vil den Daarefærd,
Ja Martyr vil han vorde,
Det er slet ingen christen Mand,
Der saa fra christne Fædreland
Vil gaae til Hedenskabet.
- 208 |A:166| For Christ at vove Liv og Blod
Kan Verden aldrig kaare,
Og hvem dertil har Lyst og Mod,
De skiælde for en Daare,
De hade ham af Hiertens Grund,
Det Ord dem piner allenstund:
“Kun han er min Discipel.”
- 209 |VU7:257| Og Diævelen, Man tænke kan,
Ei gav sig Tid at hvile,
Men rasde mod den fromme Mand
Med sine Lue-Pile,
|US3:236| Sin Kirke havde han i Nord,
I Upsala sit høie Chor,
Det var ei Tid at sove.
- 210 Det var Ansgar, den fromme Mand,
Han blev i Sind saa bange,
Og ingen Hvile havde han
Alt for den gamle Slange;
|PS4:55| Med Verdens Latter, Spot og Had
Sig blended Verdens Lokkemad,
Og Venners Fristetaler.
- 211 |A:167| Han gik sig i den Urtegaard,
Alt mellem grønne Ranker,
Og kiæmpede den Kamp saa haard
Med Tvivl og onde Tanker,
Der læsde han og bad i Løn,
Ja bad til Guds eenbaarne Søn,
Og græd saa bittre Taarer.
- 212 Der Fuglen sang saa sommerglad
Alt under Rankens Buer,
Der skrevet stod paa hvert et Blad

Om klare, modne Druer,
Om Ranken paa den danske Iis,
Om Druen i Guds Paradiis,
Men ak! ei for den Fromme.

213 Han stod og laae med Hiertevee
Alt som en Christi Fange,
Han skulde i Gethsemane
Med Christ i Døden gange,
Ak! da er Middags-Solen mørk,
Og Blomme-Haven som en Ørk,
Og Sang som Ulve-Tuden.

214 |A:168|VU7:258 Men staae og stride vi med Christ,
Og vil ei fra Ham vige,
Da kommer og en Engel vist
Med Trøst fra Himmerige,
Han kommer vist, som han kom her,
Thi Englehiem er altid nær,
Hvor fromme Christne bede.

215 |PS4:56|US3:237 Alt som Ansgar da sad i Vraa,
Saa bitterlig at græde,
En Ungersvend mon for ham staae
I Gyldenstykkets Klæde;
O, siig du mig, saa lød hans Ord,
Har end du Lyst at gaae til Nord
Og Liv for Troe at vove?

216 Hvad vilst du her? gak! frist mig ei!
Gak bort til dine Glæder!
Hvad vilst du paa min øde Vei,
Du Mand i bløde Klæder!
Saa lød den Frommes haarde Ord,
Han ventede Svig ei Trøst paa Jord,
Han var saa syg i Sinde.

217 |A:169| Det svared da den Ungersvend:
Fra Svig mig Gud bevare!
Men vandrer du til Danmark hen,
Jeg deler Færd og Fare,
Mit Hierte brast, om jeg dig saae
Saa eenlig og bedrøvet gaae
Til vilde Hedninglande.

218 O, sligt et Ord maae tone ind,

Som naar Serapher siunge:
Klar op, mit Hierte, Siæl og Sind!
Lovsyng din Gud min Tunge!
Saa toned og det for Ansgar,
Og Morgensolen straaled klar,
Og Fuglen sang til Glæde.

219 |VU7:259| Saa gav de i den Urtegaard
Hinanden Troe og Love:
|PS4:57| Og Begge om de bange Kaar,
De Alting turde vove,
Af Gaarden ud de ginge nu,
Med Haand i Haand og Fryd i Hu
Alt som hinandens Engle.

220 |A:170| Hr. Ødbert heed den Ungersvend,
Hans Byrd var som den bedste,
|US3:238| Han kaldtes mangel Høvdings Ven
Var født til Borg og Fæste,
Det var alt som et Underværk,
Og at i Under Gud er stærk
Vil Verden aldrig lære.

221 Saa drog de ud i Jesu Navn
At bygge Danmarks Kirke,
De foer paa Rhin til Dorstad-Havn
De gik til Dannevirke,
De bygged paa en bedre Vold
Med Prædiken og Skolehold
I Marsken og paa Heden.

222 Saa reisde sig i Morgengrye
Saa nær ved Dannevirke,
Ved Sliens Bred i Hedebye
Den første Danne-Kirke,
Og Erik heed den Herre god
Af Jyllands gamle Kongeblood
Som tømre lod den Kirke.

223 |A:171| Jeg veed et lille Runespeil,
Det er af Rav det samme,
Vel, som det lader, ved en Feil
Det fik en romersk Ramme,
|PS4:58| Men nem at ændre er den Feil,
Thi Rammen til det danske Speil

Er romersk kun *anstrøget*.

- 224 |VU7:260| Den Velling har jeg visket af
Med Pennefier og Væde,
Og saae at Rammen selv var Rav,
Det var en dobbelt Glæde,
Thi af Ansgars Apostel-Aand
En Lignelse ved Rimberts Haand
Er dansk i Rav indbildet.
- 225 Hvad Skilderie og Runestav
Kun tegner som en Skygge,
Kan selv det mindste Speil af Rav
Med Liv i sig indtrykke,
Kun under Dunkelheds Gestalt
Kan Speil af Støv afbilde Alt,
Hvad *Ordet* skal *udtrykke*.
- 226 |A:172|US3:239| Ja, Dannemark! vær glad og froe!
Og lov din Gud for Lykke!
Thi hvad de Stolte ei vil troe
Du kan i dig indtrykke,
O! priis den Herre, som dig gav
Det Hiertespeil af dunkle Rav,
Som kan *Hans Billed* favne!
- 227 Ja Rav! du er det sande Glar,
Du er den sande Farve,
Af dig og Gaadespeilet var
Som, til vi Herren arve,
Og til Hans Ansigt vi kan see,
Skal os Hans Lignelse betee,
Som Hans Apostel melder.
- 228 |PS4:59| O! leder ei i Romas Grav
Om Farver som kun prale!
Kun naar I male vil med Rav
I kan en Christus male,
Thi Støvets Glimmer er ei Glands,
Glands fattes kun af Aandens Sands
Og *giennemgløder* Støvet.
- 229 |A:173|VU7:261| O! Glas! som Speile-Navnet stial
Og vilde Støv forgude,
Du Klippesøn! stieg ned i Dal!
Du est jo skabt til Rude,

*Til Rude for et Speil af Rav,
Som Speil er du kun Sølvets Grav,
Giv Rav dit Sølv til Ramme!*

- 230 Kun da du giennem Dane-Glar
Faaer Billedet i Eie,
Af Ordets Sendebud Ansgar,
Som ei kom til dit Leie,
Og ingen Ordets Billed har,
Som ei tilegner sig Ansgar
Alt med hans *Drømme-Syner*.
- 231 Han saae i Drømme, den Guds Mand,
Hvad Nyaar skal forklare,
Han stod for Himlens Straale-Rand
I Fortids Helgen-Skare,
|US3:240Han leed i Drømme hvad engang
Skal sees lidt i Danevang:
Han delde Christi Pine.
- 232 **|A:174**At Martyrdøden *ei* han leed
Det var hans største Kvide,
|PS4:60O Danmark! du i Kiærlighed
Med din Apostel stride!
Naar da paa Straae du sover hen,
Du dog skal dele med *din Ven*
Hans Martyr-Død og Krone.
- 233 Ja, det var skiult for den Guds Mand,
Hvad sig skal aabenbare
Paa Fieldet hist i Norges Land
Og Herrens Raad forklare,
At *Petrus* der engang endnu
Skal komme sine Ord ihu:
Men Herre! hvad skal denne?
- 234 **|VU7:262**Ja Peder skal til *Korset* gaae
Paa sine gamle Dage,
Johannes skal Guds Raad forstaae
Hvorfor han blev tilbage,
Thi paa sit *Pathmos* skal sin Bog
Han lægge ud paa Dane-Sprog,
Og da skal Herren komme.
- 235 **|A:175**Ja, Dannemark! o lov din Gud!

O! rens dig vel, Marie!
At du kan som en smykket Brud
Din Frelser oppebie,
Saa du i Aanden sukker: kom!
Og, naar Han kommer, jubler from:
Kom Herre Jesu! Amen!

236 Saa laae Ansgar paa Sotteseng
Udtæret under Smerter,
Og drog i Herrens Klokkestræng
Og tændte sine Kierter,
|PS4:61To for St. Peder og St. Hans,
En for Maria, Kirkens Glands,
Det var en *Kyndelmisse*.

237 **|US3:241**Alt paa *Marias Luttredag*
Han ventede Bod for Smerte,
Da brændte og med Lue svag
Saa blaalig alt hans Kerte,
En Nat dog var tilbage end,
Med Suk han *giennemvaaged den*,
Med Bøn og Vemods-Sange.

238 **|A:176**Men der det lysnede i Øst
Da løstes og hans Tunge,
Og *Præsterne* med høien Røst
Lovsangen bød han siunge:
O! store Gud! vi love Dig,
Da klang i Chor høitidelig,
Og "*Troen*" blev udsjunget.

239 **|VU7:263**Der Morgensolen lysde ind
Alt giennem Kirke-Rude,
Da hviskede Straalen til hans Sind:
Jeg Herren skal bebude,
Sit Hoved han opløfte lod
Og aad *Hans Kiød* og drak *Hans Blod*,
Hvis Lem han vilde være.

240 Saa løftede han sin Haand saa from,
Og tog i Bøn til Orde:
O! fromme Gud! gak ei i Dom
Med dem, som Ondt mig gjorde!
|PS4:62*Derpaa* han bad sin *femte* Bøn,
Paakaldte Guds Eenbaarne Søn,
Gav Ham sin Siæl i Gjemme²⁴.

- 241 |A:177| O! Dannemark! o priis dog Gud,
Og leeg for Ham med Ynde,
Som ved et *saadant* Sendebud
Dig Ordet lod forkynde!
O! see Forbilledet i ham,
Af hvad du, trods al Verdens Skam,
I Verden skal *udtrykke*.
- 242 |US3:242| Min Læbe er i Kirken stum,
Ubundet dog min Tunge,
Og *Dagens Evangelium*
Jeg vil for dig udsiunge,
Om Peder, Jacob og om Hans,
Som Herren saae i Himmelglands
Paa Kirke-Biergets Tinde.
- 243 |A:178|VU7:264| Ja Danmark! jeg gientager frit:
Du est Johannes *Fylde*,
Og hvad der males med dit *Kridt*
Skal *Østens Soel* forgyalde,
Og hvad sig speiler i dit Rav,
Gienskinne skal fra Soel og Hav
Og dybt fra Fieldets Aarer.
- 244 |PS4:63| Og Norge! jeg tør sige vist,
At du er *Petri Fylde*,
Du skal forklaret skue Christ,
Og Ham i Støvet hylde,
Men drøm ei stolt at du er *stærk!*
Thi Troen kun sit Underværk
I *Svaghed* kan fuldkomme.
- 245 Jeg frygter, ak, jeg frygte maae,
Du mener selv at mægte
I Døden for din Gud at gaae,
Og maae Ham da *fornægte*;
Dog, naar din Frelser til dig seer,
Da føler du: *din Steen er Leer*,
Da smelter du i Taarer.
- 246 |A:179| O! kan det hielpe, Broder fiin!
Jeg vil dig rørt advare,
Naar *høiest klinger* Klokken din,
Da est du meest i Fare,

O! hør mig Broder! lyd mit Raad,
O! *ringeagt ei Svagheds Graad!*
Det koster Angers Taarer!

247 Og, Israel! du Herrens *Præst*,
Skal dig med Dan trolove,
Det er den store Pindsefest
I Danmarks Bøgeskove,
|US3:243Og atter for en *Mose-Stav*
Sig dele skal det *røde* Hav,
Og Pharao omkomme.

248 **|VU7:265**Ja, som en *Løveunge* prud
Skal Rachel Dan opamme,
|PS4:64Og være skal han for sin Gud
En *isralitisk* Stamme,
Han æde skal af Landets Marv,
Hans Stæder er af *Judas* Arv,
Ham avled *Juda-Løven*.

249 **|A:180**Ja, Dannemark, o lov din Gud
For Vugge og for Baare!
Og for det stærke Hiertesud
Som skues skal ad Aare!
Ja for det blanke Danne-Skiold
Hvor Nyaar sig med Fædre-Old
Saa underlig forene.

250 Og, Jylland med de sære Kaar,
Med Hierterne saa røde
Med Lyngen som tvetydig staaer
Paa Grændserne af Grøde!
Da skal den Urkok vist som goel
I Dagningen mod Østens Soel
Sit Morgen-Gal forklare.

251 Da skal Man see paa Amleths Skiold
Det store Sagn forklaret,
At Gud fra Tydskens Overvold
Dig har ved Dan bevaret,
Ja elsket op i Bøge-Læ
Saa underfuld et Ceder-Træ
Med Bøge-Marv og Blade.

252 **|A:181**O Held dig, Sælland! om end da

Du rørt kan ihukomme,
At du alt fordum fik derfra
Din bedste Rosen-Blomme,
|PS4:65At det var Jyllands Hierteblod
Som flød i Thyra Dannebod,
Din christne Kongemoder!

253 **|US3:244|VU7:266**Og Norge! husk paa samme Dag
Til dig med Vestenvinde
En Snekke bar fra Vendilskag
Den første christne Kvinde,
Din Kongemoder, Syster god
Til Dronning Thyra Dannebod,
Ja Thyrne, Ragnilds Moder.

254 Der stod engang paa Jelling-Heed
Saa prud en Saga-Kirke,
Men den forlængst er siunket ned
Saavel som Dannevirke,
Nu staaer den taarneløs og lav
Alt som en muret Helgengrav
Imellem Kiæmpehøie.

255 **|A:182**Fra Hedenold de Høie staae
Saa mægtige og brede,
Og grønnes til at undres paa
Midt i den sorte Hede,
I Aand os det indbilde maae
At grøn engang skal Jylland staae
Paa Verdens sorte Hede.

256 De Høie staae som de alt stod
I Harald Blaatans Dage,
Der hviler Gorm og Dannebod,
Det vidner Danmarks Sage,
Og Stenen graa og Stenen blaa,
Som end paa Kirkegaarden staae,
De vidne og det Samme.

257 **|PS4:66**Jeg ei forstaaer den Runerad
At sætte ret i Lave,
Men derfor seer jeg lige glad
Paa gamle Runestave,
Ja, det er just en herlig Ting
At slig en liden Runering
Kan trodse Verdens Kiæmper.

258 |A:183|VU7:267 For Kirkedør de Stene staae

Alt som derind de vilde,
Det og engang sig føie maae
Om ikke før end silde,
|US3:245| Ja vist engang de vil og maae
For Alteret til *Skrifte* gaae
Aflægge deres Byrde.

259 Ja Saga, som dem baaret har

Til Kirkedør med Smerte,
Skal gange ind saa aabenbar
Og vælte dem fra Hierte,
Og over dem som Alterfod
Skal gamle Thyra Dannebod
Sin Helgenkalk udtømme.

260 Den Jydepræst for Alterbord

Med Kors paa Messekaaben,
Ham skal de skrifte Sandheds Ord
Om Gud og Dane-Daaben,
Det Skriftemaal saa rørt i Sind
I Alterbog han skriver ind
Og "Gloria!" udtoner.

261 |A:184| De staae alt som den Gildesfærd

De ventede og vidste,
|PS4:67| Det nytter ei at Læg og Lærd
Dem fritte vil og friste,
De agte ham kun Svaret værd,
Hvem Gud har lært paa *Kryds og Kvær*
Dem konstig at udspørge.

262 De tie, som den Herre god,

De nævne paa det Sidste,
Der Han for de Skriftkloge stod,
Som fritted for at friste,
|VU7:268| Jeg tier, sagde Han, for Jer,
Thi sagde jeg *hvad Sandhed er*,
I troed mig dog ikke.

263 Ja, sagde hver en Steneknøs

Hvad Sandhed monne være,
Saa lodes de dog ikke løs,
Man Tant dem vilde lære,

Ja, stod de fast paa Sandheds Ja
Paa Kryds og Kvær paa Golgatha
Man lammed deres Tunge.

264 |A:185|US3:246 Saa lad om Land de Stene staae
Med tavse Runetunge!
Jeg veed dog hvad de tænke paa,
Og skal engang udsjunge,
I Kloge! sparer eders Vid!
Thi ei før Jyde-Præstens Tid
De Stene gaae til Skrifte.

265 Her Dannemark, o Moder kiær,
Med bundne Runestave,
Et Sagablad din Søn frembær
Dig til en Nyaars-Gave.
|PS4:68 Lad tie hvad ei tale vil!
Og tænk ei Alt er Giøglespil,
Hvad ei du kan begribe!

266 O, giem det lille Speil af Rav
Alt som et Søndags-Øie!
Speil dig deri paa Fædres Grav!
Da skal det dig fornøie,
Og du skal see at ret tilpas
Til Ramme og til Rudeglas
Er Norna-Gesturs Saga.

267 |A:186|VU7:269 O! træt ei med mig om mit Syn!
Jeg vil dig jo ei daare,
Og skimted jeg ved Sagalyn
Hvad først skal sees ad Aare,
Jeg beiler jo til ingen Roes,
Jeg siger det er Arvegods
Fra vore fromme Fædre.

268 Jeg siger jo, o Moder kiær!
O! troe kun fast *den Ene!*
Og lad kun stande ved sit Værd
Mit Syn paa Runestene!
Kan Hiertet ved min Gaadesang
Bevæges fromt til Altergang,
Tør du da Tungen dømme?

269 |US3:247|Ja, ton min Sang fra Først til Sidst

Til Priis for Gud alene!
Ja, Tant er uden Troe paa Christ
Alt Syn paa Runestene,
Og Tant er hvert et Skialdesyn,
Der ikke slaaer som Himmellyn
Det fromme Christen-Hierte.

270 |A:187|PS4:69|Men naar vort Hierte banker ømt

Ved fromme Fædres Minde,
Som have Herrens Kalk udtømt
Og er i Himlen inde,
Da svæver deres Aand os nær
Og Hiertet rørt maae have kiær
De gaadefulde Toner.

7

Kappe er Kiæmpe af: *at kappes*.

8

Man ihukomme at Jyllands Vaaben er en Løve og ni røde Hierter.

9

Det er en Spas som Jyden holder af, naar han vil fixere godt Folk, at rage hede Emmer sammen og slaae deri, saa Gnisterne flyve om godt Folks Øren, og det kalder han at *skifte Arvegods*.

10

Ekko.

11

Man komme ihu at ligesom Versene ved *Stærkoddens* Fald ere de *sidste* Saxo anfører, saaledes er Regnars Kvide det sidste Kvad fra Hedenold han nævner, og af Omkvædet at dømme, har som Man kan tænke den danske Vise været langt vemodigere end den islandske, Tiden ene har lævnet os.

12

Somme kan det dog maaskee fornøie her at mindes om det saa historisk mærkelige latinske Vers om den Jydske Kong Haralds Daab i Ingelheim, af den samtidige Etmold Nigellius (Scriptor Rer. Danic. T. 1.) og her især disse Linier:

Gens erat – antiqum cui *perfidus angvis*
Liqverat errorem sustuleratq. Deum

Hi populi veteri cognomine Deni
Ante vocabantur, et vocitantur adhuc

Ipse quidem populus – – – –
Lintre dapes qværit *incolitatq. mare*
Pulcher adest facie vultuq. statuq. decorus,

Unde genus Francis adfore fama refert.

13

Det er mig aldeles ikke ubekendt hvad Mange dømme om Ebbe, men jeg vil sige med Adam af Bremen: hvo tør dømme *Ansgars* fortrolige Ven! jeg vil tilføie at to Helgenes Vidnesbyrd som Ansgars og Rimberts dog vel kunne opveie Hundredes Klaffer i en vanartig Tid, og jeg vil endelig tilstaae at jeg ei begriber hvad der drev *Erkebispem af Rheims* ind iblandt vilde Hedninge, og hvad der lagde den Salvelse i hans Ord, den høie prophetiske **JA:145**Tale paa hans Læbe som var paa Jorden Ansgarii ypperste Trøst, og skal være mærkelig, saalænge Kirken staaer, jeg veed ikke hvad det kunde være, naar det ei var hellig Troe og brændende Nidkiærhed, som og den sanddru Rimbært siger, og derfor maae jeg, trods Alt hvad der er sagt om ham, ære og elske hans Ihukommelse, som den danske Kirkes aandelige Fader i Christo.

14

Det kommer derpaa an hvor godt den Steen er tegnet af; thi den er, saavidt jeg veed i Mandsminde, kløvet til en Trappe. Det kalder Man ikke at træde Fædres Ihukommelse under Fødder, men er det andet, da har jeg ei Forstand paa Danmarks Hiertelag og Tungemaal. Jeg sørger ei over Skaden som skeer, men over Hiertet som nænner at de Stene sønderhugges, hvorom det ikke veed hvor mærkelige Tidender de sattes til at bringe, men som det veed er af Fædrene satte med Flid til at bære os Sagn om hvad de funde værd at betænke. O! maatte Sligt dog lægges paa Hierte!

15

At Ebbe virkelig har spaaet Sligt om Nordens Kirke, kan Man selv see i Ansgars Levnet, og finder Man andre Ord, anden Mening skal Man vist ikke finde.

16

Vil Man ikke troe, at selv dette har sin gode Hiemmel, da see Man efter! saa har jeg gjort.

17

*Ecce volant centum per Rheni flumina puppes
Velaq. candidolis consociata modis.*

Saaledes synger i det Mindste Ermold, og lod det sig end ikke, som jeg dog mener, forene med Rimberts Beskrivelse, vil Man vel maatte finde, at jeg endda havde Ret til *her* at tale om *hvide* Seil og *gyldne* Stavne.

18

*Templa Dei summo constant operata metallo
Ærati postes aurea ostiola,
Inclita gesta Dei, series memoranda virorum
Pictura insigni, qvo relegenda patent.*

Saa synger Ermold og opregner derpaa de Stykker saavel af den hellige som verdslige Historie, *han* i det Mindste *saae* i Kirken hvor *Danmarks* Konge døbdes.

19

At de danske Øer virkelig ere de glesseriske (*Gler-Øerne*) skal vel en dybere Undersøgelse lære.

20

See Hyndlu-Liod og Dæmes. 22.30. og Freias Kenningar. Hendes Skib heed Sesrumner, og *Veemodskvad* (Mannsáungúr) var hendes Lyst.

21

Petri Olai Chronicon Reg. Dan. Script. Rer. Danic. T. 1.

22

Sigurdri-fu-Mal i den historiske Edda. Meget var her at tale og udlægge, men deels er Tiden nu dertil for kort, deels have Eddas nærværende Udgivere ei villet vise mig den Villighed der forud viisdes Sandvig, at laane mig de trykte Ark, hvorfor, maae de selv vide. Herved have de imidlertid hindret mig fra at give Brudstykkerne i Norne-Giæsts Saga saa godt, som det ellers kunde skeet, hindret mig fra at smykke denne Nyaarsgave med nogle af de deilige Sange, forhalet og maaskee forspildt den poetiske Oversættelse, jeg agtede, om muligt at have fuldført til samme Tid som Texten ud|A:158 kommer, for dog nogenlunde at aftvætte den Skamplet der hviler paa os, fordi ei alene Hagen udgav Texten, men Brødrene Grim endog en ret god tydsk Oversættelse af disse vore herlige Oldkvad, førend vi udgav hvad der i mange Aar har ligget færdig. Dette siger jeg, for at de som have Skylden, skal bære den, og kan det trøste dem, at de derved have hiemlet sig Deel i den Ringeagt hvormed Dannemarks Boglærde behandle mig, da misunder jeg dem ikke Trøsten, men ei heller Dommen en upartisk Efterslægt vil fælde. Dixi.

23

Ogsaa dette Sagn om Signes Aabenbarelse er fra Middelalderen.

24

At alt dette forholder sig aldeles saa efter Bogen om Ansgars Levnet, som Adam af Bre|A:176 men giver det herlige og *mærkelige* Vidnesbyrd, at Rimbert skrev den med sandfærdige Ord alt som en *Johannes*, thi han var den Discipel som Ansgarus elskede; det kan, hvo som vil, læse sig til, om ei før, saa naar min danske Oversættelse, vil Gud! snart, udkommer.

|A:188 |US3:247

Høstgildet

(28de Octbr 1815).

I den svale Aftenstund!
Favn og giem og svar til Klängen
Gamle Danmarks Bøgelund!
Siunger, siunger Dannekvinder!
Kvæder, mens I Krandsen binder
Lydt i Løvfald som i Mai!

2 Kommer, kommer Danne-Kvinder!

I som græd for bange Kaar,
I som saae med Fryd Kiærminder
Blaane sødt i tidlig Vaar!
Følger mig paa Skialde-Gangen
Under Harpeslag i Vangen,
I den Danske Urtegaard!

3 |US3:248| Græder ei fordi vi skue

Løvet guult i Efteraar!
Danmark og, den gamle Frue,
Graaner selv jo Aar for Aar,
Prange, visne maae jo Løvet,
Skinne, falme maae jo Støvet,
Selv ei Soel har evig Glands.

4 |A:189| Men, o seer, o seer med Glæde

Grønningen i Efteraar!
Seer, o seer de Roser spæde
End i Danmarks Urtegaard!
Lover Gud, I Danne-Kvinder!
For de tidlige Kiærminder,
For de sene Rosenshud!

5 *Danmark!* gamle Konge-Frue,

Med det sølverhvide Haar!
Pynt kun op din Ammestue!
Times skal dig sieldne Kaar,
Rul kun op din Stamme-Tavle!
Thi som Sara skalst du avle
Sønnen fiin i Efter-Aar.

6 Føde skalst Du Adelsfrue

Sønnen Dansk og fiin og bold,
Glad du skal i Ham beskue
Fredegod og Dan og Skiold,
Dig skal alle Kvinder love,
Alle Fugle skal i Skove
Siunge om det Underværk.

- 7 | **A:190** *Danmark!* deiligst Vang og Vænge,
Indelukt med Bølgen blaa!
Smykke skal sig dine Enge
Høitidsfuld med Blommer smaa,
Og ved Hellig-Korsens Kilde
Blomstre skal i Krinds saa milde
Roserne fra Golgatha.
- 8 Kvinder! I som nys med Smerte
Kruved Fruens Jordeliin,
Syer flink nu under Kierte
Christentøi til Sønnen fiin!
US:249 Virker fiint med Guld og Silke
Knopper smaa paa Rosenstilke
Under hvide Dannebraag!
- 9 Lægger, Dannemænd, i Lave
Eders gamle Kroner faa!
Dannishedens Faddergave
Vil den Spæde ei forsmaa;
I sin Manddom vil han smelte
For de gamle, giæve Helte
Skuepenge fiin deraf.
- 10 | **A:191** Binder, slynger, Dannekvinder!
Høstens Roser flux i Krands!
Danmarks Billed vel vi finder
Under Slør i liflig Glands,
Og kan vi det Billed finde,
Skal og Krandsen om dets Tinde
Slynge sig i *Danmarks Navn*.
- 11 Skal til Marmelsteen og Farve
Vi nu tye med Danmarks Krands,
Skal de kolde Stene arve
Danmarks Kiærlighed og Glands?
Er dog ei en Dannekvinde
Kiærlig, from i Lund at finde,
Som kan bære Danmarks Krands?
- 12 Kommer! under Danmarks Krone
Sidder from en Sølv-Brud,
Hilset vær i Jubeltone
Og velsignet, Dronning prud!
O, tillad, at Dannekvinder

Krandsen om Din Krone vinder
Under Skialdens Harpeslag!

- 13 | **A:192** Kiærlig, fiin og from i Sinde
Est Du som vor Moder blaa,
Varst den bedste Dannekvinde
Selv i Hyttens dunkle Vraa,
Tør ei Dig vi Krandsen række,
Vi den maae med Suk nedlægge
Paa den kolde Marmelsteen.
- 14 | **US3:250** Held, o Held! som jeg kan skue
Grye i Dagning, Glimt af Glands,
Ei forsmaaer den Konge-Frue
Gamle Danmarks Rosen-Krands,
Ei den glimrer, ei den praler,
Men den dufter og husvaler
Liflig, sødt i Aftenstund.
- 15 Kun med lukte Øielaage
Skialden seer det favre Syn,
Mændene, de er saa kloge,
Daarer dog for Aande-Lyn,
Skialden kun med Barne-Tunge
Sagte vil i Lunden siunge
For de fromme Kvinder faa.
- 16 | **A:193** Kvinder! nynner I kun Sangen
Efter Skialdens Harpeslag!
Hvisker det kun rundt i Vangen
Hvad der klang paa Høitids-Dag!
Det er koldt i Vinterugen,
Under Snee dog grønnes Rugen,
Skyder Blomst i Sommer-Skiær.
- 17 Efterglands af Thabors Kerte
Glimter over Bøgelund,
Og et Gran af Danmarks Hierte
Skialden fik til Harpe-Bund,
I den Bund det sælsomt klinger,
Naar med sine Under-Vinger
Duen rører Harpens Stræng.
- 18 Tvivler kun, I Mænd saa kloge!
Selv jeg tvivler *som en Mand*,

Naar sig *over* Dannebraage
Øiet løfter med Forstand;
Men jeg troer, den Lyd som klinger
Under Duens Luevinger
Spotter mit og eders Vid.

19 |A:194| Staae da nu de Roser silde,
Som vi see, i Urtegaard,
Har Maria Fødsels-Gilde
I sit andet Brude-Aar,
|US3:251| Nu, saa maae de Roser sene
Sig dog vel i Krands forene
Paa *Marias Fødselsdag*.

20 Lad da Kvinderne i Vangen
Sanke kun de Roser smaa,
Efternynne Gaadesangen,
Giætte som de bedst forstaae!
Dannemænd! imedens binder
Vi en Krands af blaa Kiærminder
Til vor Dronning fiin og from.

21 Troer I ei, de er at finde,
End i Høst en Lund jeg veed,
Hvor saamangen blaa Kiærminde
Blomstrer end i Luun og Fred,
Saxo den Kiærminde-Have
Lukkede med Romer-Staffe,
Nøglen dog har Danmark giemt.

22 |A:195| Følger mig da, Frænder bolde!
Ind i *Danmarks* Rosenlund,
Der Høstgildet vi vil holde
I den svale Aftenstund,
Takke Gud for *Markens* Grøde,
Bede, Han den vil gienføde,
Atter i det næste Aar!

23 Krandsen vi i Lunden binde,
Bære vi til Kongens Gaard,
Fredegodes Gemalinde
Sikkerlig den ei forsmaaer,
Og *omsat* med Danske Staffe
Skal da vor Kiærminde-Have
Kalde sig *Marien-Lund*.

Forslag

til

Norges Heltedigt.

- ¹ Seer du det Field med de takkede Kløfter!
Seer du hver Aas som en Throne sig løfter!
Seer du hver Aas som et Høisæde bær
Op over Dalen med Spir og med Sværd
Kiæmpen saa mørk og stærk!
Seer du de malede Skiolde paa Rad
Over hans Throne med Konst-Børneværk!
Seer du afbildet et Birtings-Bad,
Vikinge-Snekken med stadselig Stavn,
Kæmpen med røvede Brud i sin Favn,
|PS4:70Thor med sin Hammer og Bragur med Harpen,
Tonernes Tegn i det fraadende Sarpen!
Seer du det grandt, du da skuer tillige
Smaakonge-Tiden i Norriges Rige.
- ² Visselig var der en skønnere Old,
Som ei er tegnet af Saga paa Skiold,
Bruna-Old det er med Rette dens Navn,
Thi den er smeltet i Luernes Favn,
|A:197Dampet fra Jord imod Himmels Bue;
Søger og Øiet i Dybet dens Spor,
Aske og Urne kun findes i Jord,
Urnen hensmuldrer mens vi den beskue,
Asken sig hvirvler mod Himmels Bue.
Men vil du føle hvad ei er at skue,
Lyt da til Fieldet og Fieldhyttens Væg,
Dybt udi Fieldet endnu er tilbage
Gienlyd af Tonen fra henfarne Dage,
Gubben i Hytte med snehvide Skiæg
Kiender end Tonen og Visen han kan,
Som haver tonet saa vide om Land,
Tonet for Herre og tonet for Træl,
Vinket til Gimle og varslet for Hæl.
Visen den Gubbe kan kvæde endnu,
Sætningen halvveis han kommer ihu,

Aanden og Livet han har dog forgiæt,
Og naar de Svende af rørige Æt
Høre paa Gubben, da høre de kun
Som paa et Sagn til at korte en Stund,
Som paa en underlig Eventyr-Sage,
Om de forsvundne, utrolige Dage:
Høre paa Kvadet om fældede Balder,
Som paa en Vise om Gand og om Galder,
|A:198|PS4:71Høre paa Spaasangen om Ragnaroke,
Som paa en Vise om Utgarde-Loke;
Mene forvist at den ældgamle Vole
Burde hos Karle som Brage hin Gamle
Og hos de nymodens Skialde i Skole
Gange for Vid og for Viisdom at samle,
Lære at stille de Stave med Snilde,
Lære at dølge hvad sige hun vilde,
Saa Man med Hovedbrud kunde udvriste
Viisdom af Ordet, som Pogene vidste,
Lære at nævne paa hundrede Maader
Snekken og Sværdet og Guldets i Gaader,
Lære om Intet for Guld og for Gunst
Strængen og Tungen at røre med Kunst,
Lære at siunge og leve omsonst.
Hører mig, Nordmænd i Hytter og Sale!
Stirrer paa Stave og mærker paa Tale!
Navnene skifte, som Tider sig vende,
Sandheden glemmes ved Tidernes Ende;
Kiender du Volen, hin vittige, fine,
Som haver siunget for Fædrene dine,
Nordmand! om det som ei skues paa Field,
Det som i Gruben du ei kan opgrave,
Siunget om Balder og Gimle og Hæl,
|A:199Alt efter Noder, som Engle maae stave!
Veed du at Tonen kun er paa din Tunge
Af hvad dit *Hierte* forgiætted at siunge,
Veed du, at over de bundløse Kløfter
Hiertet sig stolt som et Fieldstykke løfter,
Løfter som Steen sig saa stolt,
Saa haardt og saa koldt;
Har ikke Tunge og Taare og Sang,
Laaner kun Lyd af den klingende Bielde,
Ranglen som ringler om Frihed og Vælde,
Guldets som skuffer med borgede Klang;
Veed du det Alt og er stolt af din Viden,
Da har du *hiemme* i Smaa-Diævle-Tiden.
|PS4:72Hent da fra Rom dig af Marmor en Brage,

Kiøb dig i Bretland en Harpe af Guld,
Lær at tilbede den mægtige Drage,
Saa han besiæler din Steen og dit Guld!
Da har du Skialden som for dig skal kvæde,
Da kan til Helved du dandse med Glæde,
Da kan igien med Afguder og Trolde
Lystig du Gilde og Altergang holde,
Da ei for dig paa de blommede Enge,
Griber jeg Harpens de bævende Strænge;
Ikke for dig da udtoner min Sang
Fædrener Minde og Tidernes Gang.
IA:200 Men hvis dig selv du beskuer med Smerte,
Gruer for Kulden i isnende Hierte,
Kiedes ved Bielden og higer tilbage
Mod de forsvundne, utrolige Dage,
Sænk da fra Fieldet dit Øie og Øre!
Lyt til din Broder som kvæder i Lund!
Da skal du Lignelser skue og høre,
Som kan forlyste i Trængselens Stund,
Da skal du flyve, som Tonerne klinge,
Langt fra din Kvide paa Længselens Vinge,
Finde hos Gud de henrullede Dage,
Føre med Sang og med Bøn dem tilbage,
Da skal din Olav sig vist aabenbare,
Herren i ham sig paa Bierget forklare;
Da er din Heltetid ikke forgangen,
Alt hvad bevæget du elsker i Sangen
Avles i Haabet ved Skaberens Bliv,
Fødes i Kiærlighed atter til Liv,
Da skal din kronede Løve saa prud
Svinge sin Øxe og love sin Gud;
Da skal end før naar det Brudte sig heler,
Naar over Fieldet sig Skyflekken deler,
PS4:73 Tone fra Harpen forenet og heelt,
Hvad ikkun afbrudt nu klinger og deelt.

3 **IA:201** Der er en Egn i Norges Land,
Heel værd at ihukomme,
Den breder sig ved Bølge-Rand,
Alt under Ax og Blomme,
Den er saa favr og yndelig,
Der raadte over Ringerig
Den gamle Døgling-Stamme.

- 4 Ei nemt det er i Hedenold
De Slægter ret at samle,
Og dele ret paa Sagas Skiold
Den Æt af Halvdan Gamle,
Den Døgling-Green paa Ringerig
Dog aabenbar indpoder sig
I Danmarks Skioldung-Stamme.
- 5 Og var saa fiin en Podekvist
Ei groet paa den samme,
Udgaaet var dog ganske vist
Den gamle Yngling-Stamme,
Ja, kvalt i Fødslen var forvist
Det Norske Helteliv i Christ
Som Naaetræets Blade.
- 6 |A:202|Om Sigurd Volsungs Dotterlil
Det klang i Regnars Sage,
At der han faldt den Helt saa gild,
Den Spæde blev tilbage,
Og giemt i Heimers Harpebom
|PS4:74|Hun over Hav til Norge kom
Den gaadefulde Krake.
- 7 Men først i Dannerkongens Favn
Sig løsde hendes Gaade,
Og Runen i det Gaadenavn
Den er saa nem at raade:
Saa Volas Syn i Volas Sang
Sig over Hav til Norge svang,
Men skal i Danmark tydes.
- 8 Der er en Øe saa underfuld,
Saa hemmelig som Thule,
Der skulde Saga Oldtids Guld
I sin Iiskielder skiule,
I Klokken der paa sælsom Viis
Af Glas var støbt, belagt med Iis,
Bestrøet med Sphinx-Figurer.
- 9 |A:203|Ja, Island! underfulde Øe,
Med sære Gaadesange,
Du Oldtids Blomster aad som Høe
Og spilled kaad i Vange,
Men atter i dit Kalveskind
Som Runer prægede sig ind

De favre Oldtids Blommer.

- 10 Det Kalveskind du tygged paa
I Nætter og i Dage,
Thi Runen kanst du ei forstaae
Du kan den ikkun *smage*,
Først under Knap af Danmarks Rav
Sig vende kan din Runestav
Mod Maalet den skal ramme.
- 11 |PS4:75| Kun her i Blomstens Fædreland
Sig klare kan dens Skygge,
Og ikkun Sagas Dannemand
Kan Volas Tempel bygge,
Og Ingen fatter Klokkens Røst,
Undtagen hvo som har i Bryst
Hvad Klungen skal udtrykke.
- 12 |A:204| O! tænk dog ei dit Skialde-Chor
Er fattet og forklaret,
Før *Aanden* af de dunkle Ord
Sig klart har aabenbaret!
Kun lidt det er at vorde klog
Paa hvad i Skialdens Hverdagssprog
Ved Ordet er betegnet.
- 13 Men Danmark! roes dig ei af Vid!
Du lever kun af Naade,
I Naadens Glands, ei ved din Flid
Sig løser Nordens Gaade,
Dit Hiertespeil af finen Rav
Jo Gud og ei du selv dig gav,
Kun *dine* er dets *Pletter*.
- 14 Ak! frygte maae jeg vemodsfuld
At *Aslaug* atter avler
Paa Marken kun et Ormekuld,
Om end med høie Navler;
Jeg frygter at paa Sagas Skiold
Sig rister som i Hedenold
Igien et *Snoge-Øie*.
- 15 |A:205| Dit Slægtskab med den Helt saa fiin,
Med Sigurd Fofners *Bane*,
Du slet beviser kun ved Rhin
Ved Fofner at *opmane*,

|PS4:76| Da ubeklaget du med Skam
Og fældet bli'r i Snoge-Ham
Som Sigurd Orm i Øie.

16 Der Sigurd faldt paa Røvertog
Med Kæmper og med Frænder,
Da frelsdes *gamle* Dannebraag
Kun i en Nordmands Hænder,
Han tog det Banner ømt i Favn
Og flytted det paa høie Stavn
Med sig til *Ringerige*.

17 Med Banneret og fulgde *Brud*,
Det maatte saa sig føie,
Han *ægtede* en Dotter prud
Af Sigurd Orm i Øie,
Og *Aslaug* heed det væne Maard
Han fandt i Danner-Kongens Gaard,
Og han heed Helge Hvasse²⁵.

18 |A:206| Saa flyver Dannebraag vel bort
Engang til Ringerige,
Og under det en *Sigurd Hjort*
Da avles vist tillige,
Som løfter Takken høit i Skye,
Og under aldrig Ulven Lye
I Vigens Bøgelunde.

19 Naar han sit tolvte Aar har fyldt,
Mod Hildebrand Bærsærke
I Kreds han gaaer, ja mod en Tylt
Af onde Jetter stærke,
|PS4:77| Han arver deres Roes og Rov,
Og *Dyret* i den *øde Skov*
Maae segne for hans Pile.

20 Kong Sigurd Hjort, den Herre prud
Han sad paa Ringerige,
Han fæsted sig en *christen* Brud,
En *Dannemø* tillige,
Og Thyrne heed den Fæstemø
Han førde over salten Sø,
Hun var *Klak*-Haralds Dotter.

21 |A:207| Det var den Hade-Bærsærk leed,

Han axled Mørkets Kaabe,
Og vog den Hjort til Davrebeed
Alt i de øde Skove,
Dog stangedes den Hjort saa hvast,
At Hake først fik Lemme-Last
Og trende dyde Vunder.

22 Ung Ragnild var saa fiin en Daa,
Med *Korsved*-Løv opammet,
Men der nu Hiorten fældet laae,
Da tog den Bærsærk Lammet,
Og naar sig heled dybe Saar,
Da skulde flux det væne Maard
Den lede Bærsærk favne.

23 Vel skal Man ei paa Ynglingtal
Som paa sin Bibel sværge,
Dog agte vel dets Tonefald
Om Røgnvald over Bierge,
Og vist en Green af Yngve-Frey
Som Svensken leed og ændsed ei
Rodfæsted sig i Norge.

24 |A:208|PS4:78 Paa Vingulmark den voxde op,
Og bredte sig saa vide,
Og stræbde med sin ranke Top
At maale Dovres Side,
Dens Bark var som et hamret Staal
Og hver dens Blad saa spids en Naal,
Det sved til Drotter mange.

25 En Yngling havde sig i Favn
Kong Harald Guldskiægs Dotter,
Og Halvdan Svarte var hans Navn
Den Stierne mellem Drotter,
Og Ragnild heed det væne Maard,
Og Harald under hvide Haar
Sad sønneløs i Kvide.

26 Han satte Ragnilds Søn paa Knæ,
Gav ham sit Navn tillige,
Saa poded han sit Stammedræ,
Og trøstede sit Rige,
Hans Rige var i Hedenold
Saa vide kiendt, paa Sagas Skiold
Det kaldes Frithjofs Odel.

- 27 |A:209 Kong Halvdan var saa vennesæl,
Og vaabendiærv tillige,
Til Sognefiord og Filefield
Sig strakde alt hans Rige,
Men Frithjofs Odel Nornen gav
Ham ikkun over Ragnilds Grav,
Og ved Ung Haralds Baare.
- 28 Saa stod det Ynglingtræ paa Hæld
Midt i sin bedste Grøde,
|PS4:79 Det Vætten var fra Filefield
Som vilde Stammen øde,
Den fælde, før sin ranke Top
Den løfted over Dovre op,
Sin Krone over Norge.
- 29 Ved *Juletid* saa hardt det frøs,
Da gleeed en tiældet Slæde
Til Hedemarken over Miøs,
Det Halvdan saae med Glæde,
I Slæden sad den væne Daa,
Den Bærsærk død paa Isen laae,
Hans *egen Haand* ham fældte.
- 30 |A:210 Saa falde for sit eget Sværd
Hver Bærsærk der vil øde
Den Spire som er Herren kiær
Og giemmer hellig Grøde,
Den Spire til et Cedertræ
Som voxe skal i Klippelæ,
Og bierge Himlens Fugle!
- 31 Det Træe i Drømme Ragnild saae
Rodfæstet mellem Stene,
Om Blod vel maatte Bullen spaae,
Men grønne var dets Grene,
Og, hvid som Snee, dets høie Top
Sig løfted over Dovre op
Og skygged over Norge.
- 32 Det Træ i Drømme Ragnild saae
Som af sit Skiød oprinde,
O, gamle Norge! mærk derpaa!
Hun var en *Danne-Kvinde!*
|PS4:80 Hun fødte Yngling-Stammens Haab,

Hun korsede i Barnedaab
Din Kongeslægt og Dovre²⁶.

- 33 |A:211| Hun fødte Harald Lokkeprud,
Den Søn af Halvdan Gamle,
Som laande Kraft af Himlens Gud
Til Klipperne at samle,
Som avled Hakon Adelsteen,
Og af hvis *Rod*, saa klar og reen,
Sig hæved *Olaus-Toppen*.

-
- 34 |A:212| Seer du det Field med de takkede Kløfter!
Seer du hver Aas sig nu lavere løfter!
Seer du hver Aas som et Høisæde bær
Ud over Dalen med Pung og med Sværd,
Jarlen saa mørk og saa hadsk og saa nidsk!
Over hans Hoved mon hænge paa Rad
Bismer til Sølv og til Smør og til Fisk,
Zobel til Kappe og Kalve til Brad.
|PS4:81| Seer du det Hoved som monne fremrage
Høit over Dovre, ja seer du den Drage,
Som med sin Hale i Svinesund leger,
Med sine Vinger fra Rand og til Fod
Omfavner Norges det stolte Steenbæger
Fylt med de Riges og Fattiges Blod!
Over hans Hoved mon hænge et Skiold,
Skioldet afbilder den Hr. Enevold,
Hvordan paa Norriges Aase han træder,
Nedtrykker tredive Konninge-Sæder,
Alle Mands Odel i Haanden han holder,
Dermed sin Hird og sin Hær han besolder,
Hirden og Hæren og Skialdene sine:
Audun og Thorben og Thjodolf fra Hvine.
Snehvide Gubbe! ja vel maae du sukke,
Vel maae du bukke dig krum over Stav,
|A:213| Vel maae du Hovedet ryste og vugge,
Ønske det laae under Mulde i Grav.
Men, hvorfor sørged og sukked du ikke
Der Man forsaged de Fædrene Skikke?
Saae du det ei, at med Fædrene Troe
Fædrene Frihed og Held Man beloe!
Saae du det ei, at den daarlige Old,
Dengang Alfader og Gimle Man glemde,
Og for Hlorrida kun Drapen istemde,

Hengav sin Odel i Hrimthurse-Vold!
Er det vel Under, de legemlig tage
Det som vi aandelig haane og vrage?

35 Seer du den Skare som ganger ombord?
Seer du de Holme med Field og med Fiord!
Seer du de Høisæder mange i Flok
Løfte sig prude og glimrende nok
Rundt paa hver Aas og hver Øre paa Kyst!
|PS4:82 Kan du beskue de Herser med Lyst,
Som fra den vældige Ynglinge-Drage
Flydde med Guld og med Grander saa fage?

36 Visselig sidder hver Herse saa bold
Alt paa sin Gaard og sin Snekke i Vælde,
|A:214 Modig og frie som i Fædrenes Old
Kongerne throned paa Norriges Fielde;
Vel maae det underlig trøste og fryde,
Naar under Vinterens Hierte gienlyde
Høit udi Hald og i Hav og i Field
Fædrenes Søgur og Kvæder i Kveld.
Ja det er herligt at Fædrenes Roes,
Fædrenes Frihed og Fædrenes Kvad
Aptes for mere end Fædrenes Gods;
At vi med dem og fra dette saa glad
Skue saamangen en Adelsmand stævne
Vidt over Hav til den fremmede Øe,
Ja, til den Øe som han Iisland maae nævne,
Kun for at frie han kan leve og døe,
Saa under Dragens den gloende Vinge
Modet ham ei skal bortsvides af Bringe,
For at ei Aanden af giftige Drage
Skulde forknytte, fortære hans Lunge,
Saa han ei meer kunde Draperne siunge
Høit om Bedrift fra henrullede Dage,
Klart som de klang i Kong Frithiofs Borg.

37 Ja, det er en Glæde, men det er en Sorg
At skue de Herser og Bønder saa snilde
|A:215 Med Dannemarks Blommer og Norriges Marv,
Med Konsten og Kraften, med Fædrene-Arv
At færdes og fare saa ilde.
Edda hun giemdes i Hierne og Bog,
Sandheden glemdes paa Thing og paa Tog,
|PS4:83 Hvo kan vel elske og hvo tør vel rose
Skallagrim, Eigil, Skarp-Hedin og Flose,

Var saa end hver baade Kæmpe og Skiald?
Mange saa var deres Frænder i Tal,
Faa vare giæve som Gunner og Njal,
Derfor vemodelig see vi dem Begge
Segne for Blus og for blodige Egge,
Spired en Blomme, som Helga saa fiin,
Var den som Vildtet for Hund og for Jæger,
Uden at ynkes Man knusde dens Bæger,
Kun for med Stolthed at kalde den *sin*.
Satte en Svane saa væn sig paa Borg,
Flux var tilstæde og Ørnene to,
Slede hinanden med Næb og med Klo,
Svanen sad efter med Kvide og Sorg,
Maatte saa flyve med Falken paa Hald,
Trøste sig kun med den jordede Skiald,
Siunge vemodig med tonende Sukke
Selv sig i Søvn i den iiskolde Vugge.

38 |A:216| Ja, ei i Dag og ei i Gaar,
O Søgnabek hin sære!
Du fikst de underfulde Kaar
Du skalst til Enden bære,
Med Saga stedse Odin skal
Saa lønlig tale i din Hald,
Og gyldne Skaaler tømme.

39 Ja, Island! underfulde Møe,
Med Iis-Chrystal om Hierte!
Du sidder over dyben Søe
I Skin af Heklas Kierte,
Og tegner med din Runestav
De Lignelser som staae i Rav
Og skinne giennem Rude.

40 |PS4:84| Du est en Møe saa underfuld,
Kun Gubber til dig beile,
Med Snekken fuld af røden Guld
De til din Gaard mon seile,
Trolovet kun med Gubbens Aand,
Du giver ham din høire Haand,
Men kun hans Guld dit Hierte.

41 |A:217| Det er dit travle Brudeværk
Hans røde Guld at smelte,
Og blande til en Kalk saa stærk
Til Mindedrik for Helte,

Og Gubben tømmer Kalken brat
Og mærker sig i mørke Nat
Med Odins Bænke-Rune.

42 Ja, snild i Sind og kold om Bryst
Du, Dannemarks Athene,
Din Elsker giver kun med Lyst
Gravøl og Bautastene,
Først, naar han ligger under Muld,
Du føder ham det Sønnekuld,
Som skal hans Navn opholde.

43 Dog, Møe! du giækker kun din Skiald,
Forgiæves er hans Møie,
Thi Skikkelser i Hobetal
Du giøgler for hans Øie,
Som med en Beiler, med din Skiald
Du spiller i din Gaadehald,
Du *Krønicens* Præstinde.

44 |A:218| Ja, Møe! med Rette du din Skiald
Maae for en Beiler regne,
|PS4:85| Han stævner til din Gaadehald
Paa gamle Danmarks Vegne,
Du være maae ham moderhuld,
Han hører til det Sønnekuld,
Du har med Gubber avlet.

45 Saa luk da op dit Havfruslot!
Nu Svipdag er hiemkommet,
Og løft nu op dit Slør saa graat,
Af Iiskrystal saa blommet!
Ja, vær din Søn dog moderhuld
Og deel med ham det røde Guld
Hans Fader dig har skiænket!

46 Jeg beiler ikke til din Aand,
Den har saa kolde Drømme,
Jeg beiler ikke til din Haand,
Det Sønnen ei kan sømme,
Jeg beiler til dit røde Guld
For mig og for mit Sønnekuld,
Jeg beiler til dit Hierte.

47 |A:219| Ja, gamle Møe i Gaadehald!

Du skal og maae mig føie,
Mig skuffer ei din Iiskrystal,
Thi korset er mit Øie,
Det Hierte dig min Fader gav,
Det Hiertespeil af gyldne Rav,
Det kommer jeg at æske.

48 Det var hans Guld, det giemmer du,
Det lod sig ei forvanske,
Du kommer ham vel dog ihu,
Den gamle Holger Danske,
|PS4:86Hans Hierte var hans røde Guld
Og Gud og Saga tro og huld
Han gav det Alt i Giemme.

49 Saa gak nu ud af kolde Sal,
Hvor stiv du end est vorden,
Og stii din Kaas til Lavadal
Og grav paa Kirkegaarden!
Der finder du hos Helgas Støv
En Urne under visne Løv
Med hede Vemodstaarer²⁷.

50 **|A:220**Naar den du bærer til din Hald
Da er dens Trolddom ude,
Da Isen tører paa din Chrystal,
Den bli'r saa klar en Rude,
Da seer Man klart det gyldne Rav,
Da Guldet som dig Fader gav,
Er i dit Glas tilsyne.

51 Du veedst det vel at Hierteguld
Er ei som Muldets Stuffer,
Det med sin Glands saa gaadefuld
Ei frister eller skuffer,
Det Alles er som har det kiær,
Formerer sig hos hver især,
Jo meer han det udskifter.

52 Ak! trodser du, da er nu brat
Dit *Timeglas* udrundet,
|PS4:87Thi viid jeg har i mørke Nat
Dit Banevaaben fundet,
Med Luerne af Signes Hald
Skal sprænges da din Iis-Chrystal,
Da *mister* du dit Hierte.

53 |A:221 Husk paa, du Jomfru Gloriant!

Din Borg har Holger bygget,
Og Guldet som et Elskovs Pant
Han i din Haand har trykket,
Og skiælve maae du for hans Arm,
Hvis ei han seer det i din Barm,
Naar atter han opvaagner.

54 Ja, hør mig Holger! Fader min!

Til Hvile kanst du trænge,
Men, som jeg seer paa Kierte din,
Nu sover du for længe,
Og hvis du nu ei vaagner brat,
Da røve Hedninger din Skat,
Da slukker sig din Kierte.

55 Men see! du est jo vaagnet alt,

Jeg knap igien dig kiendte,
Jeg saae din Kiertes blaa *Gestalt*
Som over Graven brændte,
Men over Faders Grav den maae
Kiærmindelig jo lege saa,
Naar Kierten er i Harpen.

56 |A:222 Jeg bared mig vel ogsaa nok,

Hvis du var ei tilstæde,
For med din røde Manglestok
At banke paa, og kvæde:
|PS4:88 Vil Menglad være Jomfru min,
Saa lukker op hun Hallen sin,
Thi Svipdag er herude²⁸.

57 |A:223 Seer du det Field med den Helle saa flad!

Seer du den Kvinde som føder i Løn!
Seer du den Trønd som i Hedningebad
Vier til Kæmpe den nyfødte Søn!
Kiender du Thora og Sigurd fra Hlade?
Kiender du Barnet som de monne bade?
Kiender du Hørden, undfanget paa Mostre:
Haarfagers Søn Hakon Adelsteens-Fostre?

58 Seer du Smaakongernes Blod komme over

Haarfagers Afkom som gloende Vover!
Seer du den Gamle maae see sine Børn,
Sønnerne stærke og mange i Tal,
Segne i Luer, i Hav og paa Val!
Seer du hvor Sigurd og Olav og Bjørn,
Halvdan tillige ved Broderens Stav
Ikke ledsages men drives til Grav!
Erik og Gunnild med Sværd og med Sviig
Løfte Høisædet paa Brødrenes Liig.

59 Seer du den Snekke for strygende Vind
Stævne fra Syden til Nidaros ind!
Veed du hvad Snekken mon have ombord?
Det er en Ædelsteen faver og stor,
|A:224|PS4:89Gubberne siunge med Børn i Dands:
Norriges Odel er kommen til Lands!
Troldene hyle saa dybt udi Field:
Vee os! thi Balder er kommet fra Hæl!

60 Seer du, paa *Froste* der holdes nu Thing,
Seer du om Kongen de Kæmper i Ring!
Hører du Røsten saa klinger og reen!
Ak! at den klinger som Sølv et paa Steen!
Ja, det er Hakon, du mærke hans Ord:
Bønder! jeg gav eder Odel paa Jord,
Men her i Verden vi har ikke hiemme,
Flytte vi maae til det fremmede Land,
Der har en Anden vor Odel i Giemme,
Ganger til Ham baade Kvinde og Mand!
Venlig Han er, for vor Odel Han døde,
Tog den fra Thurser, forsoned vor Brøde,
Byder i Gimle os alle velkommen,
Naar til hans Rige vi styre vor Stavn,
Truer dem alle med Pinen og Dommen,
Som ei vil troe paa Hans hellige Navn.
Christ er Hans Navn, og for Navnet at lære,
For det til Norriges Klipper at bære,
Derfor mig timedes underligt Kaar,
|A:225Derfor jeg sendtes i tidlige Aar
Did, hvor det Navn haver vundet og lyder
Høit under hvælvede Buer i Sang,
Ja, hvor det frelser og trøster og fryder
Kongen paa Thronen og Trællen i Vang;
Thi er mit Bud at I, Unge og Gamle,
Rige og Fattige eder forsamle,
Renses i Daabens det hellige Vand,

Troe saa paa Christus som Gud og som Mand!
Faster og hviler den Herre til Ære,
Hver en Gang Ugen i Aaret gaaer om!
|PS4:90Aldrig til Afguder Offer I bære!
Frelser dog Siælen fra evige Dom!

61 Hører du Bøndernes Bulder og Gnye?
Hør hvor de hvine og huie i Skye!
Hør det hvad Trønderne have i Hu!
Asabiørnen udbrummer det nu.
Norriges Odel annammed de glade,
Himlens de vrage, ja haane og hade,
Trodse paa Bryndold, saa længe forglemt,
Trodse paa Haugold, i Høiene gient,
Trodse paa Fædre og vil ei forstaae
Aldrig blandt Fædre Man Enevold saae
|A:226Odel udskifte som Sølv og som Guld,
Høisæder støde som Skamler omkuld,
Reise paa fribaarne Nakker sin Bænk;
Aldrig fik Fædrene Odel som Skiænk.
Ei vil de see, at da Herlaug sig ned
Væltede feig af sin Fædrene Throne,
Søgte paa Skamlen i Trældom sin Fred,
Da tabde Haugold sit Spir og sin Krone,
Vil ikke see, at med Dødningedrik
Haugold med Hrollaug i Høien indgik;
Mene, at naar de kun *Hiertet forhærde*,
Kommer der Eg paa de sløvede Sværde,
Klappe paa Sværdet mod Kong *Fredegod*,
Sige: det giælder *Tyrannernes* Blod.
Esben og Kaar og Orm, Thrandur Egge
Thorberg og Botolf og Narv, Thore Skiægge,
Brunaolds, Haugaolds Kæmper saa bolde!
Vel kunde Haarfagers Haarlok jer holde,
Dog kan I hølægge Klerkerne trende,
Kirkerne tre kan I vælte og brænde,
Dog, I kan Meer i en Bondefloks Spidse,
Mere, ja kun alt for meget tilvisse,
|PS4:91Adelsteen! bøiet, fornedret du blev,
Dengang du gabed om Hlautbollegreb
|A:227Faldet du er, ihvor høit du saa peger,
Naar du ei længer tør korse dit Bæger,
Klap kun paa Sværdet og slaee kun paa Skiold!
Dig overvandt dog den Nidingeold.

62 Stille! see hist hvor de Snekker i Skare

Som under Hyllehat lønligen fare!
Hakon! hvad gavner nu Bavnen paa Field?
Tit har den blusset i Daging og Kveld,
Ledet som Lygtemænd Flokkene vild,
Fattes nu Vind eller Vagt eller Ild?
Nu blusser ingen, din Time er kommen,
Korset undgik du, men undflye nu Dommen!

63 Seer du den Kæmpe der vandrer paa Valen,
Alt som han vandred i Høielofts-Salen,
Solen sig speiler i Hielmen saa klar,
Borte er Brynjen og Bringen er bar,
Helten der gaaer, som han raaber, kun fram!
Kiender du Hakon, da see, det er ham!
Ak! men see, nu er Guldhielmen forsvundet,
Mon da alt Hevneren Hakon har fundet?
Nei men ak Eivind, du Adelsteen-Skiald!
Visselig aned dig Stolkongens Fald,
|A:228Og hvad du kvad om Valkyrie-Talen
Ringede huult dig for Øre paa Valen,
Hvor kunde ellers paa Hielmen du sætte
Hyllende Hætte!
Mon sig for Skialden det sømmer at lægge
Saa over Glandsen et dølgende Dække?
Skaldaspilder for det allerede
Bør du jo hede.
|PS4:92Dog, der dig aned din Elskedes Fald,
Glemde du helst du var Skiald.

64 Hør hvor han brøler, den Bærsærk saa fuul:
“Kryber nu Nordmanna-Kongen i Skiul?
Tog han nu Flugten til Bytte fra Val?
Hvor er Guldhielmen med Prunk og med Pral?”
Eivindur Skreia, ja kiender du ham!
See hvor han styrter i Fylkingen fram!
Seer du hans Broder Alf Askmand hin lange,
See hvor i Blod de til Anklerne gange,
Hvor som de stædes, slet Ingen kan staae,
Hvem der ei viger ham vandre de paa.

65 Hører du Hakon? ja det er hans Røst,
Rædsel end ei er ham foret i Bryst,
|A:229Klarlig det mærkes paa klingende Stemme,
Hielmen er borte, men Helten er hiemme.
Stil som du stævner! er Svaret til Jetten,
Nordmanna-Kongen er her under Hætten.

See til Bærsærken! han faae en Ufærd!
Hviner ei alt over Hakon hans Sværd!
Hvad er paa Færde? skal *Jotuners Vælde*
Løgnen stadfæste ved Hakon at fælde?
Nei, for Guldhielmen kun Tvivleren skialv,
Her ligger Eivind og der ligger Alv,
Gud vil blandt Hedninger høit det forkynde:
Christus regierer om Christne og synde,
Jetterne falde og Fienderne flye,
Solen udbryder af Pilenes Skye.

66 Nu, saa var Timen jo dog ikke kommen,
Hakon undgik da som Korset, saa Dommen!
Stille! see hist, hvor du hører den Susen!
Stille! see her! seer du Pilen i Musen?
|PS4:93 Det skulle Hedninge lære i Dag:
Christus, ei Hakon har vundet sin Sag.

67 Seer du det Field med den Helle saa flad!
Husker du, her fødte Thora fra Mostre
|A:230 Haarfagers Søn Hakon Adelsteens-Fostre,
Her blev han viet i Hedningebad!
Seer du den Kiæmpe saa bleeg og saa mat,
Færdig at sige al Verden Godnat!
Kiender igien du nu ham der i Dag
Under Guldhielmen sig løfted saa strag?
Kiender du Hakon paa Hakonar-Helle?
Hører du Fieldet hans Saga fortælle!
Seer du de Kæmper, saa haarde i Hu!
Bange og bløde saa ere de nu.
Hører du Hakon! nu Røsten er lav,
Alt som naar Dødninger hviske i Grav:
"Bærer til Blodøxes Sønner mit Bud!
Siger: af Verden jeg vandrede ud,
Ei jeg misunder dem Norriges Krone,
Gid det dem med mine Venner forsone!
Maatte jeg leve, da drog jeg paa Stand
Bort fra det hedenske Fædreneland,
For mellem Christne med Bod at udsone
Hvad jeg forbrød imod Gud paa min Throne,
Men hvis jeg her mellem Hedninger ender,
Da er min Jordefærd i eders Hænder,
Som I har Lyst, har I Lov."

68 **|A:231** Dermed den Herre hensov,
Saadanne Ord maatte blive de sidste,

Ved deres Lyd maatte Hiertet vel briste,
Ak! thi en Bøn turde Hakon ei vove
Om mellem Christne at sove,
|PS4:94 Turde ei bede, sit Hierte til Lise,
At de til Valhal ei vilde ham vise,
Ak! som en Hedning saae Hakon sig nu,
Vel maatte Øiet da briste i Gru.

69 Seer du den Høi som paa Hedninge-Viis
Graves for Hakon til Leie og Priis!
Seer du hvordan de til Jorde ham stæde,
Liget i Brynje de klæde,
Christnede Hakon med Skiold og med Sværd,
Ruste de ud til Einheriefærd.
Hører du Røsten af Hedningers Skare:
Hakon! Farvel! til Valhalla du fare!
Hører du Eivinds høirøstede Kvæde
Tone om Odins og Asernes Glæde,
Om hvordan Hermod og Brage
Hakon modtage!

|A:232

Adelsteens-Drape.

70 Strid-Skøgul hin rige
Og Gøndul tillige,
De Møer saa bolde,
Om Hiertet saa kolde
Dem sendte Hærfader saa aarle til Val,
En Yngling at saare,
En Yngling at kaare,
Som giæste ham skulde i Valhallas Sal.

71 Vaagnet var Hilde,
Drotten hin milde,
|PS4:95 Kæmpernes Bane
Bold under Fane
Funde de Systre fra Hærfaders Sal,
Sværdene knitted,
Spydene sittred,
Kæmperne raved og segned paa Val.

72 Kongen paa Klinge
Kæmperne ginge,

Fram I Haleier!
Fald eller Seier!
Raabde den Herre til Svende paa Val,
Nordmænd i Række
Fulgde saa kiække
Ham som udskiftede Guldet i Sal.

73 |A:233 Brynjen afkrængde
Kongen og slængde
Fra sig i Vangen,
Herlig var Klängen,
Blot under Hielmen stod Øe-Daners Gru,
Spilled med Glæde
Om sit Høisæde,
Stod under Hielmen saa lystig i Hu.

74 Brynie-Ringe
Kløved hans Klinge,
Alt som naar Snekker
Bølgerne flækker,
Stumper og Stykker om Ørerne fløi,
Sværdene braged,
Skioldene knaged,
Hovedet værked af Saar og af Støi.

75 |PS4:96 Kværnbidr traadte
Hardt som den maatte,
Isser og Skiolde
Ei kunde holde,
Ølandet skialv under Kæmpernes Fod,
Neppe i Norge
Blanke Skioldborge
Farvedes før i saa adeligt Blod.

76 |A:234 Øxer med Egge
Hilsed de Kiække,
Dybt maatte gløde
Vunderne røde,
Ild blev da slaget af Staal uden Flint.
Blodige Bække
Løfted hver Snekke,
Sværdbølgen brusde mod Brynieklint.

77 Valstorme vrede
Mødtes og strede,
Rysted med Vinge,

Legde med Ringe
Under Skioldhimlen og Skyen saa sort,
Ned faldt som Iile
Iisslag af Pile,
Strømmen hin stride reev Kæmperne fort.

78 Mødige, matte
Kæmper sig satte,
Skioldet var stækket,
Pandseret knækket,
Smalt og forslidt var det dryppende Sværd,
Aldrig saalænge
Sværd havde Gænge,
Stævned til Valhal saa modig en Hær.

79 |A:235|PS4:97Iiskold i Barmen,
Gøndul med Fryd
Lænedde Armen
Let paa sit Spyd,
Mælede haard:
Hov! Hov!
Godt nu gaaer
Guders Plov;
Hakon, du,
Kæmper Nok
Med i Flok,
Rider nu
Brat fra Val
Til vor Sal.

80 Lyttende Hakon paa Valen
Hørde Valkyrie-Talen,
Saae hvor de Møer saa kolde
Hyggelig sad under Skiolde,
Kneised paa Gangernes Rygge
Ranke og trygge,
Kneised i Skioldenes Lye
Under Guldhielmen i Skye.

|A:236|Hakon.

81 Skøgul! hvi skifter
Seiren du saa?
Skal for Bedrifter
Skiændsel vi faae
Hvem skulde hædre

Guder som lønne ei bedre?

Skøgul.

- 82 Har da vi ikke voldt
At du beholdt
Og Fienderne flydde?
- 83 |PS4:98Nu, Syster, tilbage
Vi ride saa
Til Gudernes Gaard,
Til Engen saa grøn
I Vinter og Vaar,
Til Hallen saa skøn,
As-Odin at melde
Nu kommer i Vælde
Kong Hakon fra Val,
|A:237Hans Ansigt at skue
I Heltenes Stue,
I Valhallas Sal.
- 84 Hærfader bød,
Huult det lød:
Hermod og Brage!
Ganger nu ud
Mildt at modtage
Kongen saa prud!
Helt er i Hu
Drotten som nu
Rider fra Val,
Giæster vor Sal.
- 85 Flux for Salen
Hakon stod,
Kommen fra Valen
Tvættet i Blod,
Turde end melde
Dristig og vreed:
Selv midt i sin Vælde
Er Odin os leed.
- 86 |A:238Kom, sagde Brage,
Nyd alle Dage
|PS4:99Uden Fortred
Valhallas Fred!
Valskovens vældige Jæger!

Drik nu af Asernes Bæger!
Glæd dig, thi Brødre herinde
Otte paa Rad skal du finde!

- 87 Dog ikkun ilde tilmode
Svarede Hakon den Gode:
Sværde og Skiolde
Vil vi beholde,
Tænke paa Fare,
Flittig forvare
Brynjer og Hielme dernæst
Staalet er Stalbroder bedst.
- 88 Nu det for Dagen
Kom at Kong Hagen
Ei i sit Liv en Foragter
Var af de hellige Magter,
|A:239Nu da de hellige Hære
Hilsde ham alle med Ære.
- 89 Lyksalig den Fader,
Der sig efterlader
Saa herlig en Søn!
Et straalende Minde
Mens Tiderne rinde
Skal vorde hans Løn.
- 90 Men ak! førend Magen
Til fromme Kong Hagen
Oprinder i Nord,
Maae Fenris-Ulv løses,
Og Blodet udøses
I Strømme paa Jord.
- 91 **|PS4:100**Nu Folket med Fæet
Og Ynglinge-Træet
Fordærves i Nord,
Mens Hakon den Gode
Er bænket hos Frode
Ved Asernes Bord.
- 92 **|A:240**Ja, høit lyde Klagen
Om Land for Kong Hagen!
Vor Trængsel er stor,
Og Klippen gientage
Vor sorgfulde Klage,

93 |A:241 Christnen skal Aserne skænke og bænke!

Rase de Folk, eller mon vi skal tænke
At i hans Grav med den vensælle Drot,
Vennerne, Frænderne drive kun Spot?
Hvem kan sin Taare og Tunge da tæmme!
Vee over dem der en Fader beskiæmme!
Hvo vil til Hakonar-Maalet da lytte?
Harmelig Staven fra Høi vi maae flytte.
Stille! nei bie! lad os standse vor Stav
Tøve et Bluun ved Kong Adelsteens Grav!

|PS4:101 Kan ikke, Frænde! vi Taarerne hemme,
Tungerne dog skal vi lære at tæmme.
End i sin Død havde Hakon ei Mod
Til *mellem Hedninger* at giøre Bod,
Vel under Korset han vilde sig bøie,
Men det ei løfte med funklende Øie;
Derfor ei Herren hans Liv vilde skaane,
Derfor utrøstet han maatte hendaane;
Hedninge-Sangen saa frygtelig susde
Hakon for Øre og Hiertet den knusde,
For at han skulde saa seent og saa fage
Lære al Verden for Gud at forsage.
End over Graven den Hedningesang
Sagde med underlig, sørgelig Klang:

|A:242 *Hvem der sit Liv vil af Hedninger tigge
Og i sin Grav som en Hedning maa ligge.*
Men da Kong Hakon dog elsked i Løn
Himlenes Gud og hans Eenbaarne Søn,
Ja, vilde offere i Døden tillige
For dem sin Ære, sit Liv og sit Rige,
Saa havde Herren og det ihukommet,
Ærede Hakon i Graven forblømmet,
Hedninge-Sangen den selv maatte være
Himlenes Gud og Kong Hakon til Ære.

94 Seer du om Høi baade Unge og Gamle
Venner og Fiender med Graad sig forsamle,
Alt som det toner fra Mythernes Alder:
Hrimthurser græd over fældede Balder!
Hører Du Kiæmpernes hulkende Klage:
Vel faae vi Konger, men aldrig hans Mage!
Hører Du Eivind med Asernes Tunge

Høit om Kong Adelsteens Fromhed at siunge,
|PS4:102Siunge om ham som fra Mythernes Alder
Til os det toner om fældede Balder:
Græder og hylér med Sorg og med Klage
Sildig fra Hæl kommer Baldur tilbage;
Slægterne skifte i vxlende Dage,
Sildig faaer Norge sin Adelsteens Mage!
|A:243Saa maatte Hedninger Hakon berømme
I deres Afguder selv sig fordømme,
Græde for ham, som begræd at han ei
Drev dem til Korset paa blodige Vei,
Prise som ypperste Konge i Nord
Ham der foragtede Odin og Thor,
Lade selv Brage med Harpe og Vise
Udgaae af Valhal for Hakon at prise,
Lade en Christen i Valhal saa bold
Trodse mod Odin med Sværd og med Skiold.
Hedningeold! Du forkyndte din Død
Der du en Christen til Valhal indbød,
Eivind! og du, du primsignede Brage,
Der du ham nødte i Hakonar Mal
Til at udvandre af Asernes Sal
Og med sin Harpe en Christen modtage.
Skaldaspilder vel maatte dig kalde
Hedninge-Skialde;
Hedninge-Harpen du nødte til Klang
Medens du Liigvers for Hedenold sang,
Strængene sprang, og dens Bund maatte briste
Hakonar-Mal maatte blive den sidste
Hedninge-Drape i livlige Toner,
Klangen er dyb som en Døendes Rallen,
|A:244Huul som en Klang af de faldende Kroner,
Asernes Kroner som trille i Hallen;
Huul som en Bragen af Spyde og Skiolde,
Valhallas Støtter og Lofter saa bolde;
|PS4:103Huul som naar Heimdallurs Horn monne tordne,
Huul som et Vee fra den truende Norne.
Eivind! ja Hedningers Skjaldskab forspilde
Maatte du, om du end ikke det vilde,
Men det er herligt, som vi kan forstaae,
Liigverset maatte saa trøstelig spaae
Alt om en Dag, da den nordiske Brage
Skulde med Harpen Kong Hakon modtage,
Ikke om Dagen alene, da Skialde
Skulde i Asamaal Christus paakalde,
Og i vanhellige hedenske Toner

Love den Hedningers Haab og Forsoner,
Men og om Dagen som Tegn os foriætte,
Naar sig de hedenske Myther skal flette
Villige ind i den Helliges Krands,
Og finde Lye, finde Lys, finde Liv i hans Glands.

- 95 Eivind! og jeg har et Hakonar-Mal
Digtet og siunget i Høielofts-Sal³⁰,
|A:245Kronen igien jeg af Aserne skiød,
Der jeg en Christen til Valhal indbød;
Skalda-Spilder med Rette mig kalde
Hedninge-Skjalde,
Thi jeg nedmaner med hellige Ord
Bragur og Phoibos og Musernes Chor,
Jeg dem opmaner igien fra de Døde
For at lovsynge i christnede Toner
Ham der nedtordned dem af deres Throner,
Giorde Olympos og Valhallen øde.
Ja, om en Christen som Hakon og Balder
Elsket i Norriges Hedninge-Alder,
|PS4:104Kvad jeg ved Graven engang
Liigvers som Hedningesang;
Saa blev ved Graven der siunget med Rette,
Ak! thi han vilde forsage, forgiætte
Christians-Navnet for herlig at throne,
Alt som en Helt under Asernes Krone:
Var han og Helten saa giæv og saa bold,
Ham overvandt dog den Hedninge-Old.
Upsalas Guder med Rette da sigted
Skialdene begge for Hakoners Fald,
Christian! end ikke Spaadommen svigted
Som ved din Grav blev forkyndt af din Skiald
|A:246Tiden skal vise om Synerne briste,
Eller om Offeret bliver det sidste.
- 96 Hvad svigte? hvad briste? flyt Staven i Hast,
Ja bøi den! ja bryd den! det svigted det brast!
Saa runger hernede en Røst for mit Øre,
Men Røsten fra Oven jeg ene vil høre.
- 97 Stille! kun stille! fra *Adelsteen-Graven*
Sagtelig, rolig du flytte kun Staven!
Ei vil en Taare vi strænge formene
Heed at nedfalde paa ringsatte Stene,
Kald paa din Aand og flyt Staven tilbage
Til de forældede Hedninge-Dage!

Frit du paa Adelsteens *Bautasteen* riste:
Her hviler Offeret som blev det sidste,
Nu kommer Raden til Jetter og Trolde
Trods om de Marken og Fieldet beholde!
Lad dem kun kogle med Gand og med Galder!
Lad dem kun nægte at græde for Balder!
Han dog forklaret skal komme fra Hæl,
Før end de tænke, og før end de veed
Jetter og Trolde skal synke derned,
|PS4:105Korset skal straalende kneise paa Field;
|A:247Korset skal svømme saa brat over Hav,
Plante sig selv paa Kong Adelsteens Grav.
Hedninger selv skal i Blindhed indkalde
Korset for hvilket de blegne og falde.

- 98 Seer du det Field med de takkede Kløfter!
Aase i Ring sig til Høisæder løfter,
Der sidder Graafeld og Ragnfred og Erling
Gudrod og Sigurd, og seer du den Kærling,
Som sidder midt i den Konninge-Ring,
Holder med Drot-Flokken Tale og Thing!
Konninge-Moder hun kaldes forsand,
Kløgtig paa Galder, paa Seid og paa Gand,
Blodøxes Gunhild du sagtens maa kiende,
Kongerne ere og Sønner af hende:
Sønner af Gunhild i Sind og i Skind,
Skytter med Strænge af Moderens Spind.
Nu, Nummedøler! Haleier og Trønder!
Hørder og Strigler! ja Herser og Bønder!
Fredegod satte I Stolen for Dør,
Nu har I Herrer som I havde før,
Fredegod selv i sin Død overgav
Blodøxes Sønner sin Stoel og sin Stav,
Han overgav dem i Angest og Pine,
|A:248Der han blev krystet af Synderne sine,
Ei tænkte han Eder Trods at betale,
Det tænkte Herren i Høielofts-Sale.
Hvor er nu Sværdet I klappede paa?
Hvor er nu Tungen som pukkede saa?
Hvor er nu Ordene stærke og stolte?
Nu har I Lænker og nu har I Bolte
Hvor er nu Hammer, og hvor er nu File?
Hvor er det Kogger med gloende Pile?
|PS4:106Svor ikke hist I for Hakon paa Froste:
Frie vil vi være, hvad end det skal koste,
Modet i Bringe, og Sværdet i Belte

Har vi som Brunaolds, Haugaolds Helte,
 Nakkerne høit vi som Fædrene bære,
 Blotmænd og Frimænd som de vil vi være;
 Vil du os trodse og Lovene bryde,
 Da er det Dig som skal Legen fortryde
 Vi dig uddrive med Bisp og med Præst,
 Tage til Konge hvem os tykkes bedst.
 Det var til ham som jer Odelen gav
 Gav jer den mistede Odel tilbage,
 Det var til ham, hvem I roesde i Grav
 Alt som en Drot der ei havde sin Mage,
 Det var til ham I om Lænker og Bolte
|A:249Og om Uddrivelse talde saa stolte.
 Ei vilde han eder plyndre og plage,
 Ikke en Hvid eller Hud jer fratage,
 Gierne han gav hvad I havde behov:
 Odel og Froste-Things, Gule-Things Lov,
 Kun hvad han selv ikke havde i *Eie*,
 Bød han jer søge paa banede Veie,
 Naade hernede og Salighed hist
 Bad han jer søge hos Frelseren Christ.
 Derfor I skrege paa Trældom og Vold,
 Derfor I klapped paa Sværd og paa Skiold,
 Derfor I vilde jer Hakon udiage,
 Da var det Smaating at finde hans Mage,
 Saadanne Konger I meende forsand
 Groed hos eder som Kogler paa Gran.
 Nu er han borte, men hvor er hans Mage!
 Nu er det Tid I til Rigdommen tage:
 Hist sidder Gunhild med Sønner i Ring,
 De holde Stævne og de holde Thing,
|PS4:107Saa det til Høie og Lave maae svide,
 Hvor kan dog Haugaolds Kiæmper det lide?
 Adelsteens Love: hvor ere nu de?
 Kan I for Rænker og Ræve dem see!
 Lovene ligge med Sølv og med Guld
|A:250Hvor de af Kongerne jordes: i Muld,
 Retten den sidder i Spydstagen nu,
 Nu var det Tiden at hvæsse sin Hu,
 Hvæsse paa Klippen sin Hu og sit Sværd
 Havde man Loven og Friheden kiær³¹.

99 **|PS4:110**Seer du det Land med de kneisende Fielde,
 Billed paa Troskab og Vugge for Vælde!
 See, hvor det hærges, nu Vælden er Vold
 Klippen maa drøne og Dalen maa sukke,

Nakkerne maae sig for Nidinger bukke,
Vee dig, ja vee Dig du Hedninge-Old!
Haardt under Haarfager maatte du bøde,
Dog for din Vaande dig timedes Bod,
Herren dig sendte en Hakon saa god,
|PS4:111Ak, men du piinde din Læge til Døde.
Da kom og Harald tilbage paa Stand,
Kom med et Følge, langt værre end han,
Glade de boe i den feiede Stue,
Vil du dog ei for dit Endeligt grue?

100 **|A:251**Vigen og Vestfold! jer Røe var en Skygge,
Her ligger Gudrod, og der ligger Trygge,
Fordum for Gunhild faldt Sigurd og Biørn,
For hende falde nu og deres Børn.
Ragnhild! saa skulde af Drømmen vel briste
Hvad som var baade det Bedste og Sidste!
Ak! skal de Kviste nu visne i Knop
Som skulde dannet den deilige Top!
Nei, o dog nei, lad kun Trolde forlyste
Sig med det Haab at de ødte den Green,
Saga dog huld kan med Sandsagnet trøste!
Vist kommer Toppen, om og den er seen³².

101 **|A:252**O Nordmænd! o kalder i Mindet tilbage
Kong Adelsteens Dage!
O vorder dog kloge paa Tidernes Gaade
Og føler Guds Naade!
O skuer dog Herrens den hellige Finger
Som vinker og tvinger!
|PS4:112O frister dog ikke med Stolthed og Latter
Hans Miskundhed atter!
O praler dog ikke af Fædrenes Mod
Som Frelsen modstod!
Nei blues derved!
Og knæler med Anger for Frelseren ned!
Og lover og priser den Herre saa god
Som tvinger til Bod,
Som sendte de underlig vexlende Kaar
Og kiedtes ei ved giennem hundrede Aar
Med Kiærtegn at lokke, og tugte med Svøbe
Den trodsige Biørn
Ja vilde med Blodet af Helgene kiøbe
Til Konger og Præster gienstridige Børn!

102 Der Harald knækked Fieldets høie Takker,
Der Aaget knugede de stive Nakker,
Der Eriks Øxe mærkede saa haardt,
|A:253At mange haarde Halse kom til Kort,
Da maatte Norges haarde Klippe-Hierte
Vel give tabt, og føle under Smerte,
At sligt et Klippe-Hierte stolt
Som Jernet haardt, som Isen koldt,
Var i det mindste kun til Folkets Harm,
En Ædelsteen i Kongebarm.
Det maatte hige underlig tilbage,
Mod hine dunkle, hardtad glemte Dage,
Da som et Glimt af Østens Naade-Soel
Omskinned venlig Norges Kongestoel,
Da Blomster-Spiret over brede Vove
Udstrakde sig fra Sællands Bøge-Skove
I Frodes Faderhaand til Dovre-Field,
Da under Fredegodes Hierte-Vinge
Saa trygge laae de røde, gyldne Ringe
Paa Frodes Klippe og ved Kongehell,
|PS4:113Som under Bøg paa Sællands Oreveed,
Og over brune Lyng paa Jelling Heed³³.

103 **|A:254**Det maatte føles at de favre Dage,
Da Ordet mægtede at binde Sværd,
Da Folket Kongen havde faderkiær,
Kom aldrig meer blandt Klipperne tilbage,
Hvis ei en Konge steeg paa Haralds Sæde,
Som vragede den vilde Kæmpe-Glæde
Og eied dog det høie Kæmpemod,
Som kunde lyne og som kunde græde,
En Bøge-Krone over Grane-Rod.
Det maatte føles at paa Kæmpe-Stammer
Der sig kun bøied for Hlorridas Hammer,
Som stræbde kun i Blod med Kæmpetroe
Til Suler i Valhalla at opgroe,
Kun ved et Under kom en saadan Green,
Og see! den kom i Norges Adelsteen,
Og end dens Komme stander som en Gaade,
Opløselig kun i Guds Naade.
I Barndom nu vor gamle Fader gaaer,
Saa raabde Haralds Sønneflok med Vrede
Der Sønnen fødtes ham i Gubbeaar
|A:255Som skulde Klipperne med Korset frede,
Ja, først paa Haralds barnegamle Dage

Sig Hjerte-Dybets Lædike oplod,
Hvor lunkent men ublandet var tilbage
En Draabe end af Ragnilds Christen-Blod,
|PS4:114 Det ikkun halvt i Hakons Hjerte-Aare
Sig blandede med Norges Helteblod,
Med Blodet af den gamle Haarde-Kaare
Der giennem Thora i hans Aand opstod.
Ja Hakon, vist du følte det med Smerte:
Du havde kun et christent Kvinde-Hjerte,
Din *Heltekraft*, naar det til Striden kom,
Som *Hedenskab* forlod din Christendom,
Du fik ei Rang iblandt de sieldne Helte
Som avles kun af kraftig Christen-Blod
Hvis Kraft og Mod i Kiærligheden smelte
Hvis Kiærlighed har Heltekraft og Mod.
Vel under Korset bøied sig din Aand
Som tidlig var med Christi Kors betegnet,
Men naar du løfted det i Kiæmpahaand
Du under det i Kvinde-Blødhed segned.

104 Men Norge! Norge! det var dig som bød
Din Frelser Trods i hedensk Hovmods Vælde,
|A:256 Som bød Hans Vidner Kors og Martyrdød,
Naar venlige de giæsted dine Fielde.
Hvi vil du dog det Hierte saa forhærde
At det oplades maae med Helte-Sværde?
O! føel det dog at det er sørgeligt
Naar Christni-Sagen blir et Heltedigt,
Naar Kraften du til Livet skulde spare,
Maae i Omvendelsen sig aabenbare!
Hvorfor oplader du dog ei dit Øre
Til Julesang med Hyrderne at høre?
Hvi vil du heller en Langfredag kaare
Med Kuld og Fristelse i Pine-Sal,
Hvor du for Sangen hører Hanegal,
Og hilser Frelseren med Blussels Taare!
|PS4:115 O! Norge, Norge! see med Gru tilbage
Paa dine stolte, priste Heltedage!
Begræd din Synd med Hakon Adelsteen,
Hvis du har kiær den *hvide Olavsgreen*
Hvis ei den vorde skal saa mørkerød,
Som den du selv paa Stiklestad afbrød!

105 O kom ihu din Hakon Adelsteen!
En eenlig Fugl han kom fra Vesterleden
Og sang for dig med Røsten klar og reen

|A:257Om Gud og Frelseren og Evigheden.
Han kom med Lov og Evangelium
Men daarlig gavst du ikkun Loven Rum,
Hvad dig fordømde lod du ikkun giælde,
Og trodsed Naaden i din drømte Vælde.
Saa var det fordum og saa var det nu,
Thi mærk det, Norge! kom det vel ihu!
Den christne Snekkefugl nu tvende Gange
Din Klippe giæstede med Julesange,
Og tvende Gange du paa Froste-Thinge
Har Fuglen truet med din Jette-Klinge.
O læs med Hiertet i din Sagabog,
Og lær tilbunds dog *Sagas Hiertesprog!*
Da skal i Sagnet om de sidste Dage
Med Sorg i Hu du læse Hakons Sage.
Spørg dine Trønder kun og Nummedøler,
Om ei de mene at en Ordets Tolk
Er siden Hakon spurgt af deres Folk
Om han har glemt at Staalet Blodet kjøler!
Ja spørg dem om de ei kan mindes Helte,
Der hvæssed Knivene paa Brudebord,
For spøgende at spænde blodigt Belte,
Og krone Gildet med et Brodermord!
Ja Luther-Aldren du har lagt tilbage,

|A:258Det er Forklaringen af Hakons Dage.

|PS4:116Seer du ei hist ved Hakons Helle nær
Den matte Kæmpe med det siunkne Sværd!
*Der fødtes han, der sukker han i Vaande,
Skal han sit Liv blandt Hedninger udaande?*

106 O Norge! læs dog med Forstand din Sage!
Og lad dig lære af de gamle Dage!
Ak! af Naturen er dit Hierte stolt,
Som Dovre-Fieldet haardt og koldt,
Det vidne Mytherne fra Hedenold,
Thi viid: kun Gnyet af Hlorridas Hammer
Er Gude-Røsten fra dit Hjerte-Kammer!
Det vidne Runerne paa Sagas Skiold,
De raabe høit at efter Hall-Dan Gamle
Det Gaadeglimt i Oldtids Dunkelhed,
Slet ingen dine Dale kunde samle,
Før Harald Yngling som en Kaabbersmed
Paa Dovres Ambolt med Hlorridas Hammer,
Sig danned Kiedlen til et Gymers-Gilde
Og blanded af dit Hierteblod med Snilde
En Sone-Miød til dine Gude-Stammer.

Det vidner høiest, som jeg maae gientage
|A:259Din Færd og Brøde i Kong Hakons Dage.
At Kronens Ædelsteen ei groer i Fieldets Aare
Men avles underlig i Freias Vemods-Taare,
Det store Sagn dit Field i Gienlyd end bevarer,
Og Saga det i Herrens Lys forklarer,
Men i dit Hiertes som din Brages Hald
Det blinger koldt og tomt som Ynglingtal,
Og før det Sagn i Kiærlighed du troer
I Dovres Land ei Ædelstenen groer,
Udhulde du til Ginnunggab dit Field,
Du fandt dog aldrig Livets Kildevæld,
|PS4:117Og svang du dig til Sol paa Ørne-Vinge
Du kunde mindste Gnist den aldrig dog aftvinge.
Nei, Under-Hornet med de store Kræfter
Som giennem Tiderne du længdes efter,
Det *Giallarhorn* hvis Tone underfuld,
Bevæger Fugl og Træ og Blomst og Steen og Guld
Som løse skal Naturens bundne Tunge,
Saa lydt og den kan Sandheds Priis udsiunge;
Som sprænge skal med *Ordets* Tone-Hammer
Den Kaaberport for Geruths Gaade-Kammer,
Indtone Liv med *Ordets*, Livsens Røst
I Gaademøens, i Ydunnas Bryst,
Den Vole der neddaler som den sidste
|A:260Fra Ygdrasils de gamle, skiøre Kviste,
At spørges ud af Heimdal og af Brage
Om *Verdens Ophav* og dens *sidste Dage*³⁴,
Ja spørges ud om *Midgards-Ormens* Byrd,
Om Himlens Fugle og om Markens Dyr
Om Apis-Oxen og Orions Belte,
Om Elementerne, hvordan de smelte.
Det Horn skal klinge vist paa Himinbjerg
Naar Himlens Kræfter til Opløsning giære,
Naar Bifraust gnistrer under Muspels Hære,
Men skabes ei af nogen kløgtig Dværg,
Saalidt som Heimdal med sin Gylden-Tand
Udsprang med Liv af Klippens dunkle Aarer,
Hvis Malm kun er det sande Guld for Daarer,
Saalidt som Heimdal var en Klippe-Gran
Skøndt han beskuede fra Klippe-Tinde
Hvad der sig rørde under alle Vinde.
Nei, Systre ni, Havfruer favre, milde
De fødte ham i den forborgne Kilde,
Og Kraft og Vid han drak af Gaade-Vandet,
|PS4:118Med *Sone-Blod* i Gaade-Kalken blandet³⁵.

107 |A:261|Og *Under-Barnet* Giallar-Hornet finder

Alt ved sin Vugge under blaa *Kiærminder*.
Ved Grublen ei, men kun ved Barne-Troe
I Engens Skiød Man hører Græsset groe,
Men hvem det hører, hører vist tillige,
Hvad Træer, Fugle og hvad Steen *vil sige*³⁶.
O hør det, Bjørn i Gothlands mørke Skove!
O hør det Ørn paa Norges høie Hald!
Hør det, Delphin! som under dunkle Vove
Omleirer Bretlands store Musling-Skal!
Ja hører det, hvor Tonerne alt bæve
Vidunderlig fra Under-Barnets Læbe,
Tiltale Systrene i eders Fængsel,
Udtone Hjerte-Dybets dunkle Længsel,
Udtone Natter-Galens Vemods-Kluk
Og Blomstens Aandedræt og Bølgens Suk!
O hører det og lærer dog at lytte
Til Under-Barnet i sin Bøge-Hytte!
O, naar igjen Forvandlings-Timen slaaer,
Hengiøgler Dagen ei i Dødning-Dandse,
Og smykker ei som Troldens Offer-Faar
Jer Tinding med de Blændværks Blomster-Krandse

|A:262|Men klager, græder for de bange Kaar!

Da aander Gud i Under-Barnets Hjerte,
Saa han forstaaer at lindre eders Smerte,
Da Hornet, fyldt med Kiærlighedens Aande
Udtoner Lægedom for eders Vaande,
Da trykker Under-Barnet seent i Kveld
Til varme Hjerte Haar og Fjer og Skiæl,
Da kan og I Uhyrer overvinde,
Og Nøglen som er skjult i Verdens Æg
Den skal Delphin, paa Havsens Bund du finde,
|PS4:119|Og Korset knuse skal den trinde Væg
Der troldfast i sin Afgrunds dybe Hule
Vil med dels *Tegn* og Verdens Nøgel skjule,
Ja skjule Tegnet, for hvis sidste Skue
I al sin Trods dog Verdens Aand maae grue,
Det Tegn som hvælver under Himmel-Bue
Den hele Verden til en Kirke-Stue,
Der staaer opfyldt af Fugles Psalme-Tone,
Der staaer forgyldt, forklaret under Soel
Den Himmel-Buens prude Lyse-Krone,
Med Bauta-Stene til sin Prækestoel,
Med begge Polerne til sine Gavle,
Med Palæstina til sit Høie-Chor,

Med Zions-Bjerget til sit Alterbord,
|A:263| Med Bibel-Bladet til sin Alter-Tavle
Hvor Thabors Syn afmalt med Lysets Finger
For Oven skinner med en Straaleglands
Som overskygges af Cherubers Vinger,
Og farves, dæmpes efter Støvets Sands.

108 Ja, kiære, danske Broder-Aand
Med Æols-Harpen i det fromme Hjerte!
Vil andre Skjalde end forsmaae den Haand
Jeg rækker dem i Skin af Danmarks Kierte,
Du vil det ei, om end din Muse blye
Sit Blik fordølger under Gaade-Sløret
For Verdens Øine, og bortvender Øret,
Fra Saga-Valens høie Vaabengnye.
Gak trøstig kun med Gud i Trylle-Skoven!
Sænk med Hans Leide dig kun dybt i Voven!
Gak under Slør af Himlens Fugle-Vinger!
Udsiung kun from hvad sødt i Hiertet klinger!
|PS4:120| Udsend i Verden kun som Eventyr
De dybe Kvad om Blomst og Fugl og Dyr!
Men vogt dig vel for Verdens Tryllest!
Og klyng dig fast til *Sandheds* rene Bryst!
Til *Hans* som blev i Fattigdom vor Lige,
For os med Himlens Dressel at berige!
|A:264| Til Guds Eenbaarne, til den Helt saa stærk
Der Ene Faderens Forløsnings-Værk
Ved Kiærlighedens Gaadekraft fuldkommer
Som Verdens Frelser og som Verdens Dommer!
Klyng Dig til Ham i from og barnlig Troe!
Da skal Hans Aand i Hierte-Templet boe,
Og luende paa Æols-Harpen aande,
Saa den udtoner Kreaturets Vaande,
Saa den udtoner Fangenskabets Gaade
Og Haabet om Forløsning ved Guds Naade,
Som er forjættet i *al Sandheds Bog*,
Om Frihed fra Forfængeligheds Aag,
Naar Herren løser Støvets mørke Belte,
Naar Himle vige, Elementer smelte,
Naar Verden, *igienfødt* for Aandens Sands
Forklaret deler *Christi Legems* Glands.
Du lyver ei, naar *Sandhed* du adlyder
Om og du klæder den i mystisk Billed-Flor,
Jeg lyver ei, naar jeg din Sang udtyder
Med Saga-Staven efter *Sandheds* Ord;
I samme Aand vi Herrens Komme haabe,

Forenede vi vil i Ørken raabe,
Og jublende det Underbarn bebude
Hvis Glands vi skimte giennem Støvets Rude,
|A:265Hvis *Rørelse* alt under Moder-Hierte
I dit forkynder sig saa underlig,
Hvis Lignelse afbilder sig for mig
Paa Sagas Skiold i Skin af Ordets Kierte.
|PS4:121Ja, vist vor Moder føde skal den Helt,
Der paa Guldmanen, som din Viduvelt³⁷.
I Pagt med hver hensovet Herrens Kæmpe
Skal Mørkets Overmod i Verden dæmpe.
Vist er *Christella* det af alle Navne,
Vor gamle Moder skulde nødigst savne,
Vist er det, at i dunkle Oldtids Dage
Hun kaarede en *Bruno* til sin Mage³⁸,
At Gjallar-Hornets underlige Toner
Gienlød i Field og Hov og Skovens Kroner,
At Høvdinger med underfulde Kaar
Christella giæstede paa Leiregaard,
Og beilede med brændende Attraa
Til hendes vennehulde Døttre smaa,
Og foer saa med dem ind i dunkle Skove,
|A:266Til høien Hald og til den dybe Vove,
Hvor Man vemodelig dem hørde siunge
I Nattens Tavshed med den *Danske Tunge*.
Og til os toner med en sælsom Klang
Ufattet end Christellas Klagesang³⁹.

109 Alvilde! du paa mørk og vildsom Stie
Med Gammen reed til Børne-Kæmpens Hie,
Alt som paa Sagas Skiold vi see *Svanhvide*
Til Gothlands *Trylleskov* med Lyst henride,
Ja, see vi ei din Frelse sig afbilde,
Hvor *Signes Broder* vinder sin *Alvilde*⁴⁰!

110 **|PS4:122**Hvem saae ei Gothe-Bjørnens røde Spor
Naar han paa Rov som rasende udfoer,
Og kiøled Brynden i den røde Vove
Af Dyreblod i Verdens *Trylle-Skove*!
Ja, hører hist du *Emmas* Gaadesang
Fra *Øen* tone med en sælsom Klang
|A:267Om Grændels Væsen og om Hrodgars Sorg,
Om Bjovulfs Kamp i Danner-Kongens Borg!
Foragt kun ei det Eventyr! hør efter!
Sku Gothe-Bjørnens underfulde Kræfter!

Forstaae at Emma om den Time spaaer,
Da Bjørne-Kæmpen skal bestaae sin Dyst,
Naar Underbarnet trykker ømt hans Haar
Med Raab om Bistand til sit varme Bryst!

111 Ja Emma, du som maae i Dybet sukke,
Hvis Sang ei dæmpe kan Delphinens Harm,
Du saae din Gaade-Broder i hans Vugge,
Og præged dybt hans Billed i din Barm,
I Bjovulf du hans Lignelse afmaler,
I Bjovulfs Drape du dit Haab udtaler.
Hvad Broderen med Svogrene i Pagt
Udrette skal paa Jord ved *Ordets* Magt,
Som dunkel Anelse dit Hjerte vilde
I Bjovulfs Billed legemlig afbilde:
Med Grændel brydes han i Midnatsstund
Og Bjørne-Styrken staaer sin fulde Prøve,
Men som Delphin han maae paa Havsens Bund
Dog Sværdet søge som ei Seid kan døve
Det Jettesværd af uberegnet Ælde,
|A:268Som ene kan Afgrundens Vogter fælde,
Hvis *Hjalte-Runer* skal hans Kamp forklare,
Og Jette-Verdnens Løndom aabenbare.
Og endelig, paa sine gamle Dage,
Han kæmpe maae med Bjergets Edder-Drage
|PS4:123Som vogter Guld i Fjeldets Gaadehald
Og skjuler Verdens rette Arvetal,
Piromerne i Verdens Pyramide,
Saa Ingen skal dens Slægt-Register vide.
Det er den Kamp med Midgards Orm i Nord
Som er beskikket Norges Auka-Thor,
Ja Ørnen som uagtet brændte Vinger
Forvoven stedse sig mod Solen svinger,
For der at finde Lynets Torden-Hammer,
Som sprænge kan Naturens Gaade-Kammer.

112 Ja du Skiøn Anna! hvem mon du vel ligne
Paa Sagas Skjold? mon ikke *Liden Signe*,
Den Ørne-Brud som høit paa Luftens Bølge
Trods Luerne sin Habor turde følge,
O Signelil! o sidder du deroppe
Paa Dovres Tind i høie Grane-Toppe,
Saa lyt dog stille giennem Verdens Bulder
Til Nattergalen paa din Broders Skulder!
|A:269Ja til de søde Toner paa hans Tunge,
Som jeg kan høre, men kun han udsiunge:

113 “O boer du hist oppe, du Ørnebrud,
Saa hør hvad dig nynner en broderlig Stemme!
For dig drog ung Reinald i Verden ud,
For dig græder Moder der hiemme.”

114 “See! Underbarnet er voxet op
Nu staaer han en Ridder og Glavindet svinger
Ved Ørnens Bolig, paa Bjergets Top,
Omsuset af Fuglenes Vinger.”

115 “Sin Handske han kaster i Verden ud,
Vil knuse de Trolddoms-Lænker saa tunge.
|PS4:124O boer du hist oppe, du Ørnebrud!
Saa hør hvad din Broder mon siunge!”

116 “Ak Ingen mig *svarer*, min Røst er for svag,
Den kan dig ei naae i din skyekrandste Bolig,
Saa ton da, mit Guldhorn! dit Tordenbrag
Er med høie Naturer fortrolig.”⁴¹

117 **|A:270**O Dovre! svar “med høi Natur fortrolig,”
Saa Røsten naaer til Ørne-Brudens Bolig
Ja giennemtoner hendes hvalvte Bryst!
Saa hun udbryde maae med sælsom Lyst:
 “Hvad er det? – o Fryd!
 Har Bierget Lyd?
 Hvilke dybe Toner
 Gienlyde her over Skovenes Kroner!
 Hvor kommer du fra, du mægtige Røst,
 Som hæver, som trykker det sorgfulde Bryst?
 Hvad seer jeg! paa *Bierget!*
 En Ridder der staaer
Med Naadens det hellige Mærke paa Værget,
Med Guldhielmen over det udslagne Haar!
See! paa hans Hielm sidde Fugle smaa!
Paa Heltens Skuldre de venligt siunge
Og sælsomme Toner i Bierget runge,
Og Skoven selv siunger hvorhen han mon gaae!
Hvo er du, som trindt af Naturen fremkalder
De grunddybe Toner ved Skovhorne-Klang?
 O, du Underbarnet er
 Dig os Himlen sendte,
 Længe jeg dig vented her,
 Ørnen længst dig kiendte;
|A:271Men hvad du mig spørger om,

|PS4:125| Kan jeg dig ei sige,
Giennemsøg kun diærv og from
Hver Naturens Helligdom,
Hvert dens Tryllerige!
Velsignet, o sælsomme Broder du være!
Velsignet din Idræt, velsignet din Gang!
Forgiæves ei hellige Værgen du bære!
Dig haabfuld Naturen omtoner med Sang.
Men Himlen dig styrke thi Kampen er stor!”⁴²

118 Ja, hør det Ørn! hvor du i Luft mon svæve!
See Fjeder-Busken sig paa Hielmen hæve,
Den Gave som i Vuggen alt den Spæde
Selv meer end Engens Blomster kunde glæde!
O lær det dog, at fromme Hierter svinge
Sig høiere end Ørnen paa sin Vinge,
At mens han brydes med den stærke Skye,
De stille frydes i Guds Tempelleye!
Beskue den Bane du har lagt tilbage
I Gubbeaar, i Secullange Dage!
Naar svang du *høiere* dig *over* Skye,
End der du sad i Fieldets Morgengrye
Med stille Vinger paa *Delphinens* Knæ,
I Slutningen af hans Forvandlings-Stund
Og lyttede til Kvad af Emmas Mund,
Og stirred paa Christellas Rosentræ!

119 *Naar* var det? stir paa Sagas Skiold!
Paa Jule-Ugen i din Vinter-Old!
Paa Ørne-Helten i sin *Høitidsdragt*,
Som i en *Uge* trodsed Troldoms Magt,
Paa Olav Trygvesen den Helt saa bold
Der kunde sig paa Smalsarhorn opsvinge,
|A:272|PS4:126| Som Ørnen let sig løfter paa sin Vinge,
Og plante der paa Fieldetind sit Skiold!
Hvad var hans Skiold? mon ikke *Korsets* Mærke!
Hvad var det som oplivede den Stærke?
Mon ei det var *Christellas* Orgel-Toner
Som giennemklunge Danmarks Bøge-Kroner,
Som giennemklang i Dannemark hans Bryst,
Saa ei sig meer i Luft han vilde svinge,
Men synke lod den stolte Ørne-Vinge,
Og lytted knælende til *Naadens* Røst!
Og see ham hist paa Norges Konge-Sæde!
Hvad hedder hun som er hans *Hiertens* Glæde?
Hvem er hun vel, den kjække Ørne-Brud

Der over Havets Bølger svang sig prud
For ei en Hedning-Drot i Favn at tage?
Hvem er den *Thyra*, Ørne-Heltens Mage?
Har Navnet kun hun laant af *Dannebod*?
Udsprang hun ei af gamle Thyras Blod?
Mon ikke hun Christellas Anna ligne?
Var ei gienfødt i hende liden Signe?
Tog hun en Beiler nogentid i Favn
Der Olav sprang fra Ormen Langes Stavn?
O, toner det ei over Tidens Bølge:
Som Habor vilde hun sin Olav følge!
Vel *igienfødt* den lille christne Signe
Sig selv i Hedenskab ei turde ligne,
Men med et Æble kun til daglig Føde
Hun sulted og hun sørged sig til Døde⁴³.
O Norge! lad det for dit Øre kime,
At Olavs Uge var din Heltetime!
At ingen *Heltedag* for dig oprinder
Hvis ei det Timeglas igien du finder!

25

Saaledes læses i islandske Annaler, og det er *her* et ubetydeligt Spørgsmaal, om Tidsregningen passer, thi *her* giælder det kun om *Følge* og *Beskuelse*.

26

Da Harald Haarfager er det første Hedningbarn i Norge om hvem Snorro melder, at |A:210| han ved Navngiften blev begydt med Vand, og hans Moder var Dotter af en *christen* Kvinde, seer Man let at Sperling og Flere i det mindste kunde sparet *een* Rubrik i deres hedenske *Kirkebøger*, om ikke her, som i flere Schemaer, alle Rubrikerne skulde være tagne *over Tvert*. Med det Samme løser sig den Gaade hvi Harald gjorde sit Løfte om at indtage Norge ved *den Gud* som ham havde skabt og havde Alt at raade, saavelsom og, hvi han bar sligt et Had til *Seidmænd*, at han end ikke sparede sin egen Søn, uagtet *Odin* selv ansaaes for Seidens Ophavsmand.

27

Helga, hvis Kvide og Død Man efter Gunlaug Ormetunges Saga, kan finde beskrevet i Saga Nyaarsgave for 1812, ligger begravet i Hraunedal, paa Dansk Lavadal.

28

See Fjølsvins-Mal i Sæmunds Edda!

29

Denne Oversættelse af Eivinds Hakonar-Mal er den tredie jeg har prøvet, jeg vil ønske at det her maae hede numerus tertius gaudet,

men i al Fald tiltroer jeg mig ikke at kunne give et bedre Billede af den berømte Vise, der ordret oversat, efter min Følelse taber Alt for hvem der ikke har den forud i Øret, og *Indholden* er i det mindste trolig givet.

30

At jeg herved ligesaavel mener mine Optrin af Kiæmpelivet, som mit Liigvers over Christian August sees vel af hvem der ellers forstaaer mig.

31

For Rummets Skyld udelades *Episoden* om Sigurd paa Hlade, der skyggede over Trøndelagen til han brændte inde paa Ogle.

32

Det er dog vel heel mærkværdigt, hvorledes baade Olav Tryggesens og Hellig Olavs Fædre forfulgdes af de Onde, ret som om disse ahnede Fremtiden. Baade Olav Tryggesens Fader og Farfader faldt for Gunhilds Svig tilligemed Hellig Olavs Farfader og Oldefader, og Harald Grænske, Hellig Olavs Fader, indebrændtes af sin Lege-Syster den svenske Dronning Sigrig Storraade.

33

Det er Petrus Olai som melder, at to af Frodes Guldringe laae i Norge, paa Frodes Klippe (Frædebierg?) og i Vigen, samt at een laae i Sælland ved Vordingborg. Det være nu hermed som det vil, saa er det vist, at det sydlige |A:254| og sydvestlige Norge fra ældgamle Tider af, ofte hyldede Leires Konger, og at det var Tilfældet med Frode Fredegod kan saameget mindre omtvivles, som Saxo udførlig beretter det.

34

See Odins Ravne-Galder i Sæmunds Edda!

35

Hyndlu-Liod i Sæmunds Edda.

36

Dæmes. XXV i Snorros Edda.

37

Guldmanke (Gullintop) er Navnet paa *Heimdals* Hest, *Løve*manke paa Viduvelts.

38

Man komme ihu at efter Saxo kaldte *Odin* sig Bruno, der han skuffede Danmarks Harald Hildetand, og han er mig *Benno*.

39

Hvo hørde Saxo uden at høre den?

40

Om Hadings Dotter Svanhvides Færd til Trylle-Skoven læses i Saxos anden Bog, ligesom om Leiregaards Alf og Gothlands Alvilde i den syvende.

41

Underbarnet Tryllespil S. 114.

42

Underbarnet S. 115-20.

43

See Olav Trygvesens Saga. Edit. Skalholt.